

ВИШНІВСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИШНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ

З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИШНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

ВИШНЕВЕ – 2026

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з проведення стратегічної екологічної оцінки, Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ТГ – територіальна громада

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

ТПВ – тверді побутові відходи

ПЗФ – природно-заповідний фонд

SWOT-аналіз - аналіз сильних, слабких сторін, а також сприятливих можливостей і загроз

СЕО – стратегічна екологічна оцінка

ЗУ – закон України

ЗМІСТ.

ВСТУП.....	9
I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИШНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	11
II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.	24
III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.	59
IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	63
V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	70
VI. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (I, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.	75
VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.	82
VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.	89
IX. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.	92
X. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.	95
XI. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.	95
ДОДАТКИ.....	103

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1. Стратегічні та операційні цілі розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.	15
Таблиця 2. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року із цілями Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021 – 2027 роки.	17
Таблиця 3. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.	20
Таблиця 4. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Вишнівській СТГ, станом на 1 січня відповідного року.	28
Таблиця 5. Вразливі групи населення Вишнівської СТГ, станом на 01 січня 2026 року.	30
Таблиця 6. Кількість мешканців та домогосподарств у Вишнівській СТГ на 01.01.2026 р.	31
Таблиця 7. Найбільші роботодавці Вишнівської СТГ у 2025 році.	32
Таблиця 8. Структура земельного фонду Вишнівської СТГ в розрізі категорій земель станом на 01.01.2026 року.	35
Таблиця 9. Структура земель Вишнівської СТГ за цільовим призначенням, станом на 2026 рік.	35
Таблиця 10. Інформація про річки на території Вишнівської СТГ.	37
Таблиця 11. Інформація про забір поверхневих вод на території Вишнівської СТГ.	37
Таблиця 12. Інформація про водовідведення зворотних (стічних) вод у поверхневій водні об'єкти на території Вишнівської селищної територіальної громади.	37
Таблиця 13. Використання води у Вишнівській СТГ у 2025 році, млн. м ³	38
Таблиця 14. Водопостачання та водовідведення у Вишнівській СТГ.	38
Таблиця 15. Об'єкти природно-заповідного фонду Вишнівської СТГ.	51
Таблиця 16. Планування природоохоронної діяльності в місцевих програмах розвитку Вишнівської селищної ради.	53
Таблиця 17. Взаємодія із громадськістю щодо контролю над забрудненням навколишнього природного середовища у Вишнівській СТГ.	54
Таблиця 18. Найбільші роботодавці на території Вишнівської СТГ у 2025 році.	56
Таблиця 19. Вплив цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища.	60
Таблиця 20. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Вишнівської СТГ.	64
Таблиця 21. Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Вишнівської СТГ.	67
Таблиця 22. Екологічні проблеми Вишнівської СТГ та можливі шляхи їх вирішення.	72

Таблиця 23. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку.	75
Таблиця 24. Завдання та заходи Стратегії розвитку Вишнівської СТГ та Плану заходів з її реалізації на період 2026-2027 рр.	82
Таблиця 25. Місцеві програми розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.	86
Таблиця 26. Система ключових індикаторів для моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля.	93

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 1. Дерево цілей Вишнівської селищної територіальної громади.....	13
Рисунок 2. Розташування Вишнівської селищної територіальної громади на карті України.	24
Рисунок 3. Розташування Вишнівської селищної територіальної громади на адміністративно-територіальній карті Дніпропетровської області.	25
Рисунок 4. Межі Вишнівської селищної територіальної громади.....	26
Рисунок 5. Схема розселення населення Вишнівської СТГ.....	27
Рисунок 6. Структура населення Вишнівської селищної територіальної громади за місцем проживання та гендерною ознакою, %.....	28
Рисунок 7. Статеві-вікова піраміда населення Вишнівської селищної територіальної громади.	29
Рисунок 8. Кількість мешканців у населених пунктах Вишнівської СТГ.	30
Рисунок 9. Найбільші роботодавці Вишнівської СТГ.	32
Рисунок 10. Рельєф Вишнівської селищної територіальної громади.	33
Рисунок 11. Структура власності земельних ресурсів Вишнівської СТГ, станом на 01.01.2026 року.....	34
Рисунок 12. Структура земельних ресурсів Вишнівської СТГ станом на 01.01.2026 року.	35
Рисунок 13. Погода в Вишнівській селищній територіальній громаді.....	39
Рисунок 14. Середня і максимальна температура у Вишнівській СТГ.	40
Рисунок 15. Середня погодинна температура у Вишнівській СТГ впродовж року.....	41
Рисунок 16. Рівень вологості і комфорту в повітрі Вишнівської СТГ протягом року.	42
Рисунок 17. Щоденна ймовірність випадання опадів у Вишнівській СТГ в середньорічний період.....	43
Рисунок 18. Середньомісячна кількість опадів у Вишнівській СТГ.....	43
Рисунок 19. Середня швидкість вітру у Вишнівській СТГ.....	44
Рисунок 20. Переважаючі вітри у Вишнівській СТГ.....	44
Рисунок 21. Вегетаційний період у Вишнівській територіальній громаді.....	45
Рисунок 22. Сприятливі дні для туризму у Вишнівській СТГ.....	46
Рисунок 23. Найсприятливіші дні для відпочинку на воді у Вишнівській СТГ.....	46
Рисунок 24. Середньорічна тривалість світлового дня у Вишнівській СТГ.....	47
Рисунок 25. Карта основних джерел забруднення повітря в регіоні станом на 2025 р.....	48
Рисунок 26. Схема автодоріг та шляхів сполучення Вишнівської СТГ.....	49
Рисунок 27. Карта корисних копалин.	55

Рисунок 28. Ставлення населення щодо екологічного розвитку громади за результатами опитування.	58
Рисунок 29. Вплив забруднюючих факторів великих міст на територію Вишнівської селищної територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області.....	59

ВСТУП.

Все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Це пов'язано з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи. Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та відшкодування можливих негативних наслідків.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку. В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки. З 12 жовтня 2018 р. в Україні вступив в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№2354-VIII від 20 березня 2018 року). Відповідно до ст. 2 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» цього закону з 1 січня 2020 року стратегічна екологічна оцінка може здійснюватися для програм економічного і соціального розвитку областей, районів, міст, сіл та селищ на короткостроковий період на добровільній основі.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Стратегія розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія) ґрунтується на аналізі прогностичних тенденцій соціально-економічного розвитку Вишнівської селищної територіальної громади, враховує стратегічні орієнтири регіонального розвитку з урахуванням наслідків для довкілля, вплив зовнішніх та внутрішніх загроз і ризиків, включає завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на 2026-2027 роки з урахуванням пріоритетів сталого розвитку, індикатори ефективності її реалізації та основні прогностичні показники економічного і соціального розвитку на плановий період.

Методологічна основа виконання СЕО базується на правовому регулюванні міжнародними та національними документами й законами. Серед основних є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах

національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

20.03.2018 р. було затверджено Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». Метою закону є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Закон розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27.06.2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

СЕО є «спадкоємицею» оцінки впливу на довкілля (ОВД), проте новим та глибшим кроком у реалізації різнорівневих екологічних політик. Стратегічне екологічне оцінювання документів державного планування здійснюють на ранніх етапах прийняття рішень, що дає змогу, зокрема, чіткіше визначити сферу охоплення ОВД, оптимізувати ОВД конкретних проектів. Основними перевагами СЕО є запобіжний характер процедури, що дає змогу інтегрувати висновки у програму чи план, попередивши небажані наслідки, та комплексний підхід до оцінки компонентів природного середовища та здоров'я людини. У процес також залучені експерти і громадськість. Отже, можна говорити про системне бачення взаємовпливів середовища і людини, що надзвичайно важливо в контексті сталого розвитку.

З метою врахування питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату в документах державного планування всіх рівнів та при виконанні стратегічної екологічної оцінки листом Міністерства енергетики та захисту довкілля України №26/1.4-11.3-5650 від 03.03.2020 надані рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування, що враховуються при виконанні СЕО.

Заява про визначення обсягу стратегічно-екологічної оцінки розміщена на офіційному вебсайті Вишнівської селищної ради, за посиланням: <https://vyshneve.otg.dp.gov.ua/nasha-gromad%D0%B0/hromada/stratehiia-rozvytku>

I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИШНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Спроможність територіальної громади та ефективність роботи її влади залежить не стільки від розміру наявних і потенційних ресурсів громади, скільки від координації дій всіх зацікавлених економічних, політичних і суспільних сил цієї громади. Добрим інструментом такої координації є процес розроблення Стратегії розвитку територіальної громади. Стратегічне планування допомагає здійсненню усвідомленого вибору: цілей; засобів вирішенню проблем (та/або реалізації можливостей); обранню бажаного «сценарію» подій з можливістю свідомо впливати на цей «сценарій» протягом його реалізації.

Розробка “Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади до 2027 року” та “Плану заходів з реалізації Стратегії Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2027 роки” (далі по тексту Стратегія розвитку Вишнівської селищної територіальної громади до 2027 року або Стратегія) відбувалася у складних умовах четвертого та п'ятого року дії воєнного стану та нових викликів, у тому числі необхідністю посилення безпекових умов, збільшенням відповідальності за інфраструктурну стійкість, цілісність і доступність об'єктів та закладів, зростанням попиту на кризову психологічну допомогу, вирішенні потреб ВПО та пов'язаних з цим проблем і переваг, зменшенням фінансування на державному та місцевому рівнях. В цілому, Стратегія розроблялась у ситуації невизначеності та великому ризику впливу зовнішніх факторів.

Стратегія визначає довгострокове бачення, пріоритетні проблеми, вирішення яких сприятиме розвитку та досягненню мети. Наявність Стратегії - це насамперед послідовність управлінських дій та упорядкування фінансування пріоритетних галузей, що позитивно вплине на її розвиток.

Метою створення Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади до 2027 року було проведення стратегічного аналізу території громади, визначення стратегічних пріоритетів розвитку і напрацювання алгоритмів дій і фінансування цих дій з метою досягнення цих пріоритетів.

Розроблення Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади та Плану заходів з реалізації Стратегії передбачає дотримання принципів державної регіональної політики, визначених Законом України “Про засади державної регіональної політики”, з використанням територіально-орієнтованого та безпекового підходів з урахуванням змін та впливу, завданого збройною агресією РФ проти України.

Розвиток території необхідно здійснювати з урахуванням екологічної ємкості територій, додержанням вимог охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки.

Стратегія визначає сукупність взаємоузгоджених завдань та заходів, які визначають пріоритетні напрями економічного й соціального розвитку, підвищення стандартів життя населення територіальної громади, забезпечення якості й загальної доступності публічних послуг, підтримка суб'єктів малого й середнього підприємництва, продовження робіт з відновлення та розвитку інфраструктурних об'єктів, розвиток громадянського суспільства, підвищення якості надання послуг і забезпечення рівного доступу населення до освіти, охорони здоров'я, культури й спорту, соціальна підтримка й реалізація державних гарантій громадян, які потребують особливої уваги й підтримки, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та створення позитивного іміджу Вишнівської селищної територіальної громади.

Головною метою Стратегії є створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості й прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, дотримання високих екологічних стандартів та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності громади, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту жителів, за рахунок:

- ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, технологічної перебудови, впровадження нових технологій, машин, обладнання для більшого сприяння підвищенню енергоефективності та енергозбереження;
- забезпечення своєчасного, якісного надання транспортних послуг населенню селищної територіальної громади;
- забезпечення населення послугами належного рівня та якості, розвиток конкурентних відносин, підвищення ефективності тарифної та енергозберігаючої політики в житлово-комунальній сфері;
- підвищення ефективності використання майна комунальної власності територіальної громади, створення належних організаційних фінансових і матеріально-технічних умов для реалізації власних повноважень з управління й розпорядження об'єктами комунальної власності;
- створення належних умов для всебічного розвитку малого й середнього підприємництва, як складової економічного потенціалу територіальної громади й підвищення його ролі в вирішенні соціальних проблем громади;
- задоволення потреб населення в товарах, забезпечення високої якості й культури торгівельного обслуговування, забезпечення гарантій прав і законних інтересів громадян в процесі торгівельного обслуговування;
- збалансування ситуації на ринку праці, зниження чисельності безробітних, збереження кадрового потенціалу, поліпшення соціального захисту незайнятого населення, підтримка внутрішньо переміщених осіб;
- забезпечення в повному обсязі, відповідно до чинного законодавства, сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, скорочення податкового боргу до бюджетів усіх рівнів. Щорічне прийняття збалансованого й реального бюджету територіальної громади та забезпечення його виконання;
- підвищення якості й доступності надання адміністративних послуг для всіх верств населення громади шляхом запровадження електронних інформаційних систем;
- реалізація державної політики в сфері регулювання земельних відносин, подальше запровадження заходів відповідно впроваджуваної земельної реформи, забезпечення ефективного й раціонального використання земельних ресурсів, підвищення їх цінності;
- розширення участі населення громади у вирішенні завдань місцевого значення, системна підтримка інститутів громадянського суспільства, з метою залучення додаткових організаційних, фінансових і технічних ресурсів для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг;
- розвиток зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної та міжрегіональної співпраці, збереження експортного потенціалу підприємств розташованих на території громади, розширення міжрегіональних зв'язків, формування позитивного іміджу та інвестиційного клімату;
- удосконалення системи надання соціальних послуг населенню, в тому числі внутрішньо переміщеним особам, забезпечення якості й доступності публічних послуг, зміцнення соціальної життєдіяльності, що дозволить оптимізувати бюджетні витрати й підвищити ефективність використання коштів, направлених на соціальний захист;
- забезпечення фінансової збалансованості й стабільності системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- здійснення соціального супроводу, надання соціальних послуг і здійснення інших заходів щодо відновлення соціальних функцій, психологічного й психічного стану родин, дітей та молоді, в т. ч. з числа внутрішньо переміщених осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги;
- підвищення якості освіти, всебічний розвиток, виховання й соціалізація кожної дитини, створення відповідних умов для здобуття якісної освіти й виховання;
- збереження здоров'я людини, попередження розвитку хвороби та інвалідності, забезпечення доступної та якісної медичної допомоги населенню, динамічний розвиток системи охорони здоров'я з орієнтацією на запобігання захворювань, формування мотивації до здорового способу життя населення;
- всебічний розвиток особистості й формування здорового способу життя, досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян і позитивного міжнародного іміджу держави;

- удосконалення діяльності закладів культури, забезпечення творчого, інтелектуального й духовного розвитку населення;

- ефективно вирішення проблем довкілля, раціональне використання природних ресурсів, відтворення зелених насаджень, підвищення якості послуг у сфері управління відходами, впровадження підприємствами нових технологій, що зменшують негативний вплив на довкілля, реалізація інших природоохоронних заходів;

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного й природного характеру, а в разі їх виникнення – мінімізація негативних наслідків, забезпечення надання гарантованої допомоги мешканцям територіальної громади, забезпечення достатнього рівня безпеки населення, попередження й реагування на надзвичайні ситуації техногенного й природного характеру, ліквідація пожеж і рятування людей на водних об'єктах.

Територіально-орієнтований підхід передбачає планування розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на основі детального вивчення та аналізу можливостей та обмежень для різних частин громади, підготовку та реалізацію заходів та проектів, які матимуть максимальний позитивний вплив на розвиток і не призведуть до погіршення економічної, бюджетної, соціальної, екологічної, демографічної, безпекової та інших сфер.

Безпековий підхід передбачає планування розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на основі вивчення та аналізу можливого впливу на ситуацію у громаді та її розвиток, загроз з боку російської федерації, стихійних лих, кліматичних змін і техногенних катастроф та їх врахування при підготовці програм місцевого розвитку та проектів місцевого (регіонального) розвитку.

Стратегія Вишнівської селищної територіальної громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку.

Рисунок 1. Дерево цілей Вишнівської селищної територіальної громади.

Головними цілями Стратегії є: створення умов для економічного зростання й вдосконалення механізмів управління розвитком територіальної громади на засадах ефективності, відкритості і прозорості, посилення інвестиційної, інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої політики розвитку території громади, житлової

сфери, дотримання високих екологічних стандартів, підвищення конкурентоспроможності, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя мешканців громади, загального підвищення добробуту всього населення, забезпечення екологічної безпеки на території громади. Суть Стратегії полягає в обов'язковій узгодженості економічного, екологічного та людського розвитку за умов, коли якість та безпека життя людей в складних умовах не зменшується, не погіршується, зберігається належний стан довкілля та забезпечується соціально-економічна стійкість.

Нормативно-правовою основою Стратегії є: закони України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій».

Під час її розробки враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів, а саме: постанов Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 817 «Деякі питання розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених Стратегії і плану заходів», «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» (затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України 21.12.2022 року № 265).

При розробці Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади враховано законодавчі та нормативно-правові документи:

- Цілі сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 року № 722.

- Стратегію демографічного розвитку України на період до 2040 року та операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року;

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;

- Національний план управління відходами до 2033 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р;

- рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема, стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі – НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого- меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ»;

- Стратегію зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

- Державну стратегію управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

- Водну стратегію України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 – 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

Узгодженість стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади з державними та регіональними стратегічними документами є важливим елементом дієвості та ефективності документа місцевого рівня. Найкраще реалізацію стратегії розвитку Вишнівської територіальної громади на період до 2027 року можна забезпечити у максимальній відповідності її зі стратегіями на центральному та регіональному рівнях.

Стратегія Вишнівської селищної територіальної громади визначає стратегічне бачення її розвитку, стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку.

Таблиця 1. Стратегічні та операційні цілі розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.

Стратегічна ціль 1. Стійкість соціально-економічного розвитку та підвищення безпеки в громаді.
Операційна ціль 1.1. Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства і пріоритетних галузей економіки.
Операційна ціль 1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля.
Операційна ціль 1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність.
Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців та інфраструктури муніципальних послуг.
Операційна ціль 2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини.
Операційна ціль 2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність.
Операційна ціль 2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я.
Стратегічна ціль 3. Ефективне врядування, взаємодія та згуртованість.
Операційна ціль 3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного управління.
Операційна ціль 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища.
Операційна ціль 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення.

Стратегія розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2025-2027 роки узгоджується з:

- Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695 та оновлена Постановою Кабінету Міністрів України №490 «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 13 серпня 2024 року.

- Новою редакцією Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки затвердженою рішенням обласної ради «Про внесення змін до рішення обласної ради від 07 серпня 2020 року № 624-24/VII „Про Стратегію регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року” № 502-25/VIII 07.05.2025 року.

Узгодженість із Державною стратегією регіонального розвитку:

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рр. включає три Стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.

2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.

3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

В усіх зазначених випадках спостерігається повне (понад 50% оперативних цілей) або часткове (менше 50% оперативних цілей) співпадіння змісту цілей Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року з Державною стратегією регіонального розвитку.

Стратегія розвитку Дніпропетровської області на 2021 – 2027 роки включає 4 стратегічні цілі:

Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Дніпропетровської області.

Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу.

Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування.

Стратегічна ціль 4. Енергетична, цивільна та екологічна безпека як основа розвитку регіону.

Стратегія розвитку Вишнівської селищної територіальної громади безпосередньо скеровується і реагує на положення Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року, містить відповідні цілям зазначеного документу та спирається на власні

стратегічні та оперативні цілі, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Водночас Стратегія розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року враховує унікальність громади та її потреби в розвитку, отже містить власне стратегічне бачення та цілі розвитку громади. Це наочно видно з таблиці 1.

При розробці Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2027 роки враховані ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року. Стратегічні цілі Вишнівської громади також сформовані відповідно до стратегічних цілей оновленої Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 років, яка базується на розумінні актуальних проблем воєнного часу, проблем стійкості, соціально-економічного розвитку області, районів та територіальних громад. В центрі уваги має стояти людина та забезпечення її інтересів. Врахування потреб, проблем та прагнень жителів громади є основним завданням Стратегії розвитку. Стратегія - це своєрідний "основний закон", виконання якого, в кінцевому результаті, має перетворити територіальну громаду на територію комфортну для проживання з високим рівнем добробуту та якості життя. Стратегія розвитку передбачає формування комплексної системи проєктів та заходів, які, виходячи із розуміння поточної ситуації та наявних ресурсів, зможуть концентрувати зусилля органів влади та інших суб'єктів регіонального і місцевого розвитку для досягнення принципу пріоритетності інтересів людини.

Таблиця 2. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року із цілями Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021 – 2027 роки.

Стратегічні та оперативні цілі	Стратегічна ціль 1. Стійкість соціально-економічного розвитку та підвищення безпеки в громаді.			Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців та інфраструктури муніципальних послуг.			Стратегічна ціль 3. Ефективне врядування, взаємодія та згуртованість.		
	1.1 Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства пріоритетних галузей економіки.	1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля.	1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність.	2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини.	2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність.	2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я.	3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного управління.	3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища.	3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення.
Стратегічна ціль 1. Підвищення рівня конкурентоспроможності Дніпропетровської області.									
Оперативна ціль 1.1. Стимулювання розвитку обраних ВЕДів в рамках смартспеціалізації регіону.	+	+	+		+	+	+	+	+
Оперативна ціль 1.2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіональної економіки	+	++	++	++	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 1.3. Розвиток промислово-виробничого комплексу.	+	++	+	+	+	+	+	+	++
Оперативна ціль 1.4. Розвиток агропромислового комплексу.	+	++	+	+	+	+	+	+	++

Оперативна ціль 1.5. Розвиток туристичної сфери.	+	++	++	++	+	++	+	+	+	+	++	+
Стратегічна ціль 2. Забезпечення інтегрованого розвитку територій та підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу.												
Оперативна ціль 2.1. Відновлення та соціально-економічний розвиток територій (активних бойових дій, прилеглих до них територій, сільських територій, монопрофільних).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 2.2. Підвищення якості надання освітніх послуг .	+	+	++		+	++	+		+	+	+	+
Оперативна ціль 2.3. Підвищення якості надання медичних послуг.	+	+	+		+	++	++	++	+	+	+	+
Оперативна ціль 2.4. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення до здорового способу життя мешканців	+		++		+	++	++	++	+	+	++	
Оперативна ціль 2.5. Створення умов для розвитку та популяризації культури в регіоні	+	+	+		+	++	+		+	+	+	+
Оперативна ціль 2.6. Забезпечення доступу населення громад до якісних адміністративних та соціальних послуг.	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+	++
Оперативна ціль 2.7. Розвиток цифрової інфраструктури регіону та електронних публічних послуг.	+	+							++	+	+	++
Оперативна ціль 2.8. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів і представників інших вразливих груп.	+	+	+	+	+	+	++	++	+		+	
Оперативна ціль 2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою територій.	+	++	++	+	++	++	++	++	+	+	++	+
Оперативна ціль 2.10. Забезпечення згуртованості населення з урахуванням викликів від наслідків війни.	+	+	+		+	++	++	++	++	++	++	
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного регіонального та місцевого врядування.												
Оперативна ціль 3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахуванням кращих практик ЄС.	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
Оперативна ціль 3.2. Розвиток співробітництва та ефективного управління публічними інвестиціями.	+	+	+	+	++	++	++	++	++	++	+	+++
Стратегічна ціль 4. Енергетична, цивільна та екологічна безпека як основа розвитку регіону.												
Оперативна ціль 4.1. Забезпечення стійкості регіону.	+	++	++	+	++	++	++	++	+	+	+	++

Оперативна ціль 4.2. Покращення екологічної ситуації в регіоні.	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	++	+
Оперативна ціль 4.3. Забезпечення енергетичної безпеки та самодостатності регіону.	+	++		++	+				+			++
Оперативна ціль 4.4. Створення безпечного середовища.	+	+	++	+	+	++	+	+	+	+	++	+

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Таблиця 3. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Таблиця Помилка! За допомогою вкладки "Основне" застосуйте 0 до тексту для даної області..1

Стратегічні та оперативні цілі	Стратегічна ціль 1. Стійкість соціально-економічного розвитку та підвищення безпеки в громаді.												
	1.1 Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства пріоритетних галузей економіки.												
	1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля.												
	1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність.												
	Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців та інфраструктури муніципальних послуг.												
	2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини.												
	2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність..												
	2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я.												
	Стратегічна ціль 3. Ефективне врядування, взаємодія та згуртованість.												
	3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного управління.												
3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища.													
3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення.													
Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах													
Оперативна ціль 1 «Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)»		+		+			+	+				+	
Оперативна ціль 2 «Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку			+	+					+			+	

можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації»												
Оперативна ціль 6 «Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні»	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2027 роки сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період 2021-2027 років.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2027 роки Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2027 роки Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період 2021-2027 року проведено у табл. 2, 3.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегічних цілей та заходів, шляхом його публікації на офіційному сайті, інформаційних ресурсах територіальної громади та представлення його на сесії селищної ради. Фінансування заходів і проектів Стратегії планується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, обласного бюджету, місцевого бюджету та інших джерел фінансування, у тому числі за рахунок коштів інвесторів, які залучаються до реалізації конкретних інвестиційних проектів та виконання програм, міжнародних фінансових організацій, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

До сфери охоплення СЕО документа державного планування відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень. Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва. Альтернатива відсутня. Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить також умови для часткового невиконання Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки.

Даний документ розроблено на довготривалу перспективу і опирається на поточний стан справ в країні, області та громаді, а процес його підготовки відповідав принципам партисипативної участі.

II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.

Вишнівська селищна територіальна громада розташована на північному сході Дніпропетровської області. Вишнівська селищна рада – адміністративно-територіальна одиниця та орган місцевого самоврядування в Кам'янському районі Дніпропетровської області. Адміністративний центр – селище Вишневе. Вишнівська селищна територіальна громада (далі – Вишнівська СТГ) створена відповідно до законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про співробітництво територіальних громад», «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад» постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 709-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області».

Рисунок 2. Розташування Вишнівської селищної територіальної громади на карті України.

В процесі реформи органів місцевого самоврядування та адміністративно-територіальної реформи за результатами добровільного об'єднання територіальних громад 8 вересня 2016 року шляхом об'єднання Вишнівської селищної ради і Лозуватської сільської ради П'ятихатського району відбулося утворення Вишнівської ОТГ.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України до складу громади були включені території Вишнівської селищної, Лозуватської сільської та Комісарівської сільської рад. До складу громади входять 1 селище (Вишневе) і 9 сіл: Лозуватка, Комісарівка, Терно-Лозуватка, Іванівка, Ликошине, Новоукраїнка, Кулябкіне, Червоний Яр, Байківка.

До селищної ради обрано 22 депутати від 4 політичних партій, виконавчий комітет затверджено в кількості 17 осіб. Загальна чисельність апарату селищної ради складає 28 штатних одиниць.

З метою забезпечення представництва інтересів жителів населених пунктів Вишнівської селищної територіальної громади, рішенням Вишнівської селищної ради від 15 грудня 2021 року №49–1/VIII утворений Комісарівський старостинський округ, до складу якого входить село Комісарівка. Відстань від центру старостинського округу до

адміністративного центру селища Вишневе становить 12,0 км, що враховується при організації надання адміністративних, соціальних та комунальних послуг.

Вишнівська селищна територіальна громада географічно відноситься до центральної України та межує з:

- Лихівською сільською територіальною громадою;
- Вільногірською міською територіальною громадою;
- П'ятихатською міською територіальною громадою;
- Саксаганською сільською територіальною громадою.

Територія Вишнівської селищної територіальної громади згідно з адміністративно-територіальним устроєм України входить до складу Кам'янського району Дніпропетровської області.

Адміністративний центр об'єднаної територіальної громади – селище Вишневе знаходиться за 87 км від районного центру - м. Кам'янське та в 110 км від обласного центру - м. Дніпро.

В радіусі 30-70 км знаходяться великі населені пункти:

- м. Вільногірськ Дніпропетровської області на відстані 19 км;
- м. Жовті Води Дніпропетровської області на відстані 45 км;
- м. Кривий Ріг Дніпропетровської області на відстані 70 км.

Дніпропетровська область

Назва	Населення (тис.осіб)
Дніпровський	1179.3
Кам'янський	439
Криворізький	772.3
Нікопольський	262.6
Новомосковський	171.7
Павлоградський	163.3
Синельниківський	204.2

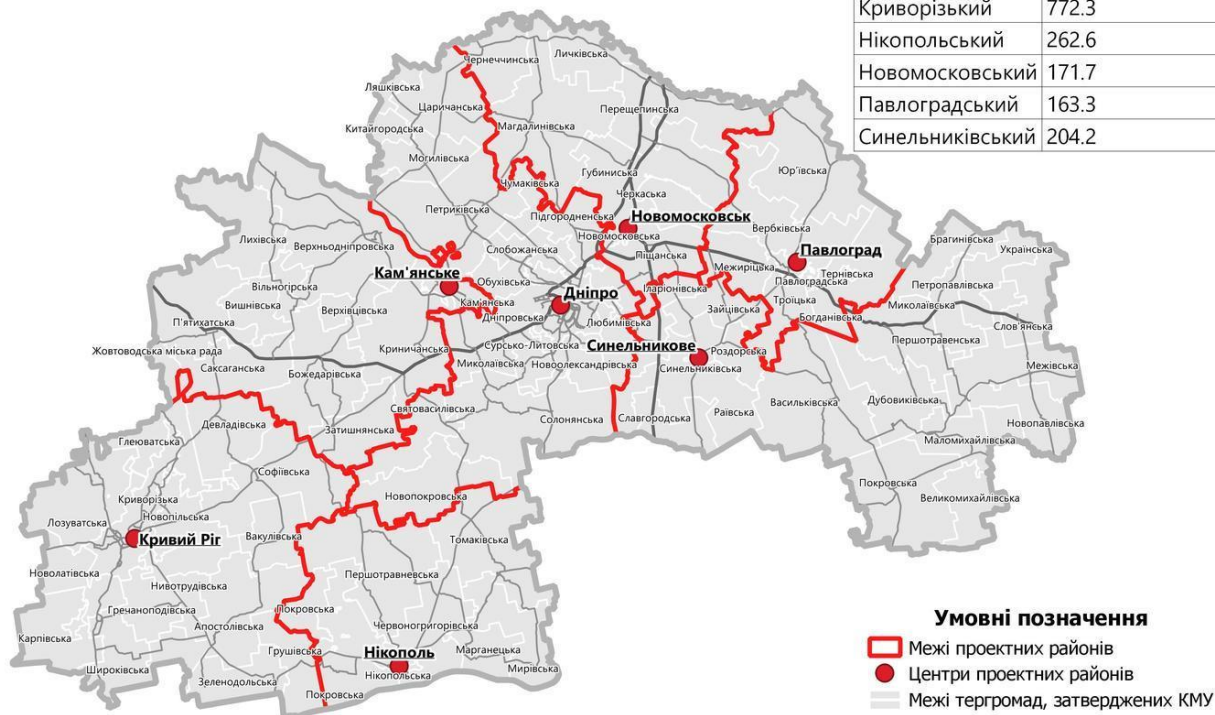
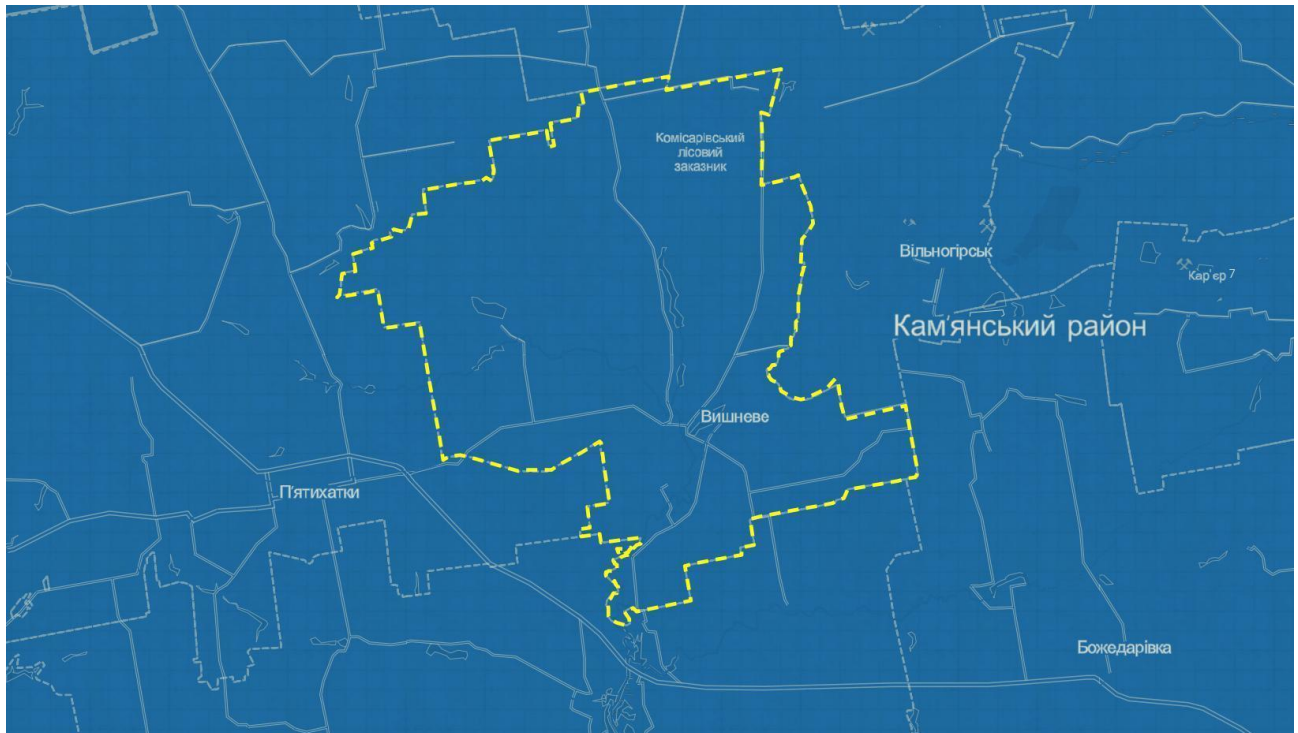

Рисунок 3. Розташування Вишнівської селищної територіальної громади на адміністративно-територіальній карті Дніпропетровської області.

По території громади проходять траси місцевого значення, які з'єднують населені пункти громади з сусідніми громадами та великими містами області.

Територія Вишнівської селищної територіальної громади розташована в межах Придніпровської височини. Поверхня переважно полого-хвиляста, лісова рівнина розділена ярами та балками. Клімат громади – степовий, атлантично-континентальний, із спекотним та посушливим літом і помірно м'якою зимою з частими відлигами. По території громади протікають річки Комісарівка та Лозуватка, площа водного дзеркала річок і ставків становить 22908,69 га, площа лісів – 1949 га.

Рисунок 4. Межі Вишнівської селищної територіальної громади.

Найближча залізнична станція – Ерастівка Придніпровської залізниці, розташована в селищі Вишневе. Найближчі аеропорти: «Дніпро» (м. Дніпро) – за 119 км, «Кривий Ріг» (м. Кривий Ріг) – за 97,5 км.

Станом на 01.12.2024 року, чисельність населення громади становила близько 4239 осіб, площа території – 229,0869 км², що визначає низьку густоту населення і потребує ефективного планування соціальної та інфраструктурної політики.

Згідно класифікації функціонального типу територій, відповідно до підходу ЄС, Вишнівську селищну ТГ можна віднести до сільського типу територій, на якій забезпечено стабільне функціонування соціальної, освітньої та культурної інфраструктури, створені умови для всебічного розвитку мешканців та підвищення якості життя.

Адміністративна інфраструктура представлена Центром надання адміністративних послуг (ЦНАП), який забезпечує громадянам зручний та ефективний доступ до адміністративних послуг у сучасному форматі.

Соціальна та освітня інфраструктура Вишнівської селищної територіальної громади створює комплексні умови для розвитку дітей, молоді та дорослого населення, забезпечує доступ до медичних, освітніх та культурних послуг і є важливим ресурсом для підвищення якості життя мешканців громади.

Останніми роками соціально-економічна ситуація в Україні докорінно змінила життя населення. Перебудова економічних відносин в умовах спаду виробництва, інфляції, зміни форм власності привела до різкого зниження рівня життя населення, зменшення кількості народжуваності, зменшення його платоспроможності, розмежування суспільства за рівнем доходів, зростання безробіття, збільшення рівня смертності.

Вишнівська громада переживає стійкий період демографічного старіння, що виражається у зростанні чисельності осіб, старших працездатного віку. Безробіття та старіння населення є одними із деструктивних чинників соціально-економічного розвитку громади.

В громаді мешкає близько 4,2 тис. громадян. Частка населення Вишнівської селищної ТГ становить менше 1% від загальної його чисельності у Кам'янському районі. За результатами розгляду кількості населення серед інших громад Дніпропетровщини, населення Вишнівської селищної ТГ займає менше 0,15% від загальної кількості населення в Дніпропетровській області.

Вишнівська селищна територіальна громада: населення

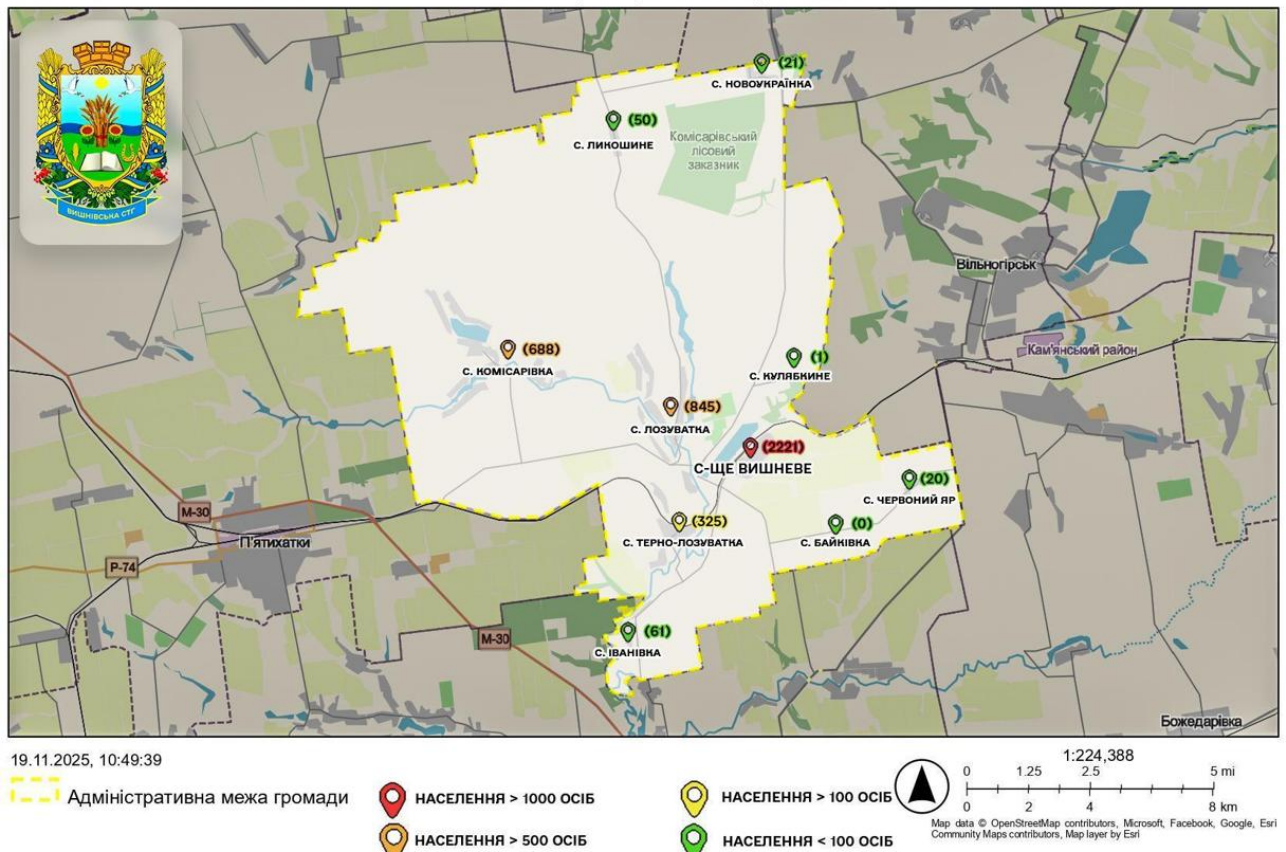

Рисунок 5. Схема розселення населення Вишнівської СТГ.

У Вишнівській селищній територіальній громаді притаманні тривалі негативні демографічні процеси. Смертність перевищує народжуваність у понад півтора рази. Причому населення сіл зменшується швидше, ніж в селищі. До цього додається трудова міграція мешканців працездатного віку. Для з'ясування демографічної ситуації впродовж тривалого періоду варто проаналізувати демографічні показники у територіальній громаді на основі доступних даних та оцінок. У таблиці нижче показано приблизну чисельність наявного населення громади в розрізі населених пунктів станом на 01.01. 2026 року.

Всі останні роки цього та минулого десятиліття у Вишнівській селищній ТГ притаманні тривалі негативні демографічні процеси. Можна припустити, що найбільше молодь та люди працездатного віку мігрують в міста України (Дніпро, Кам'янське, Кривий Ріг, Вільногірськ, Київ), а також до сусідніх країн: Польща, Чехія, Німеччина та інших країн ЄС.

За період 2021-2025 років у Вишнівській громаді кількість населення постійно зменшувалась. Причиною скорочення чисельності є негативний природний приріст населення та негативні міграційні процеси. Це дає підстави зробити висновок, що демографічні тенденції у територіальній громаді носять постійний негативний характер.

Впродовж останніх трьох років динаміка чисельності мешканців населених пунктів, які складають Вишнівську громаду, має негативний характер – чисельність їх мешканців щороку зменшується. Хоча цифри зменшення населення по роках незначні, але за останні 5 років громада втрачала в середньому щороку більше як 30 мешканців. Тенденція зменшення населення по роках зберігається і впродовж тривалого часу не змінюється, а демографічна ситуація постійно погіршується.

Слід також зауважити, що темпи зменшення населення у сільських населених пунктах, які увійшли до складу Вишнівської громади відповідає середнім темпам зменшення населення у Дніпропетровській області. При цьому, населення у сільській місцевості зменшується практично в два рази швидшими темпами, ніж у адміністративному центрі громади – селищі Вишневе. Це може свідчити про трудову чи внутрішньорегіональну міграцію з сіл до найближчих чи віддалених міст з метою пошуку роботи.

Таблиця 4. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Вишнівській СТГ, станом на 1 січня відповідного року.

Показники	2022	2023	2024
Народжені	21	15	7
Померлі	91	53	38
Природний приріст	-70	-38	-31
Прибулі	98	68	80
Вибулі	33	117	33
Сальдо міграції	65	-49	47
Загальне збільшення (зменшення)	-5	-87	6

Типовою є структура населення у громаді: більше 55% – жінки, менше 45% – чоловіки. Якщо в підлітковому та середньому (15–35 років) віці серед населення переважають чоловіки, то в інших вікових категоріях – жінки. Зрештою у віці понад 40 років жінок стає більше, ніж чоловіків і така тенденція тільки зростає та поглиблюється, рухаючись до вершини статево-вікової піраміди громади. Ці негативні для громади фактори, що відображають в т. ч. й наслідки воєнного стану, ризикований та нездоровий спосіб життя багатьох чоловіків призводять до критичних результатів та внаслідок цих процесів різко скорочується чисельність мешканців найбільш працездатного віку і зменшуються можливості громади для розвитку.

Серед причин смертності перші місця посіли: хвороби системи кровообігу, новоутворення, хвороб органів травлення та пов'язані з воєнними діями. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні громади. Частка населення в адміністративному центрі громади складає близько 53%, а отже сконцентроване переважно у селищі Вишневе. В структурі населення за гендерною ознакою в громаді переважають жінки – 53% (рис. 6).

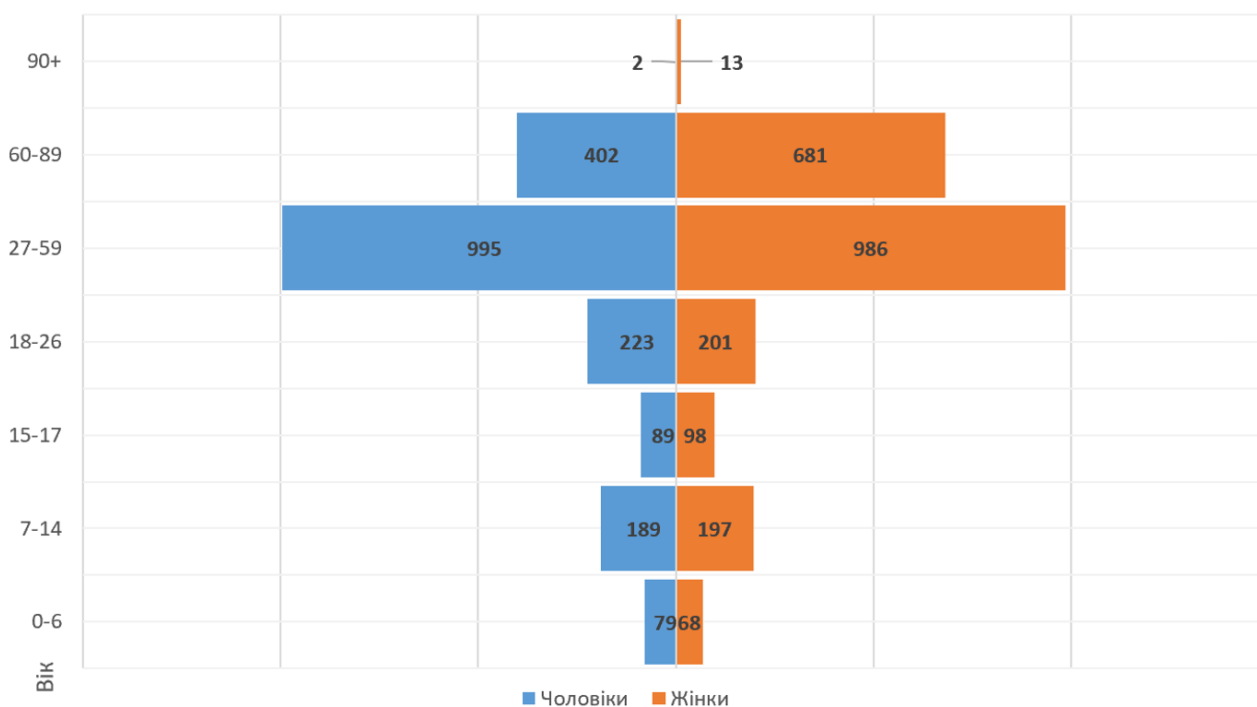

Рисунок 6. Структура населення Вишнівської селищної територіальної громади за місцем проживання та гендерною ознакою, %.

Негативні демографічні тенденції в громаді зосереджуються в усіх населених пунктах та адмінцентрі громади. Рівень смертності значно перевищує рівень народжуваності. Статево вікова піраміда населення сформована на підставі інформації та демографічних даних місцевої влади, а також спираючись на дані офіційного сайту Національної служби

здоров'я України на основі статистики поданих декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги.¹

Вишнівська громада є низькоурбанізованою громадою: показник щільності населення складає приблизно 18,43 осіб на 1 км² (середньообласний показник 20 осіб/км²). Найбільшими за чисельністю населення серед населених пунктів: с-ще Вишневе, с. Комісарівка, с. Лозуватка. Всі інші села мають населення менше за 500 осіб.

Рисунок 7. Статеві-вікова піраміда населення Вишнівської селищної територіальної громади.

В межах громади сформовано 1 старостинський округ. Чисельність населення у ньому є достатньо незначною. Середня кількість мешканців сільських населених пунктів в громаді складає близько 223 особи.

Представлена статеві-вікова піраміда дозволяє зробити припущення та говорити про такі попередні висновки й демографічні прогнози:

- кількість народжуваних дітей в громаді буде й надалі невпинно зменшуватись;
- кількість дітей в школах за наступні 5-7 років може зменшитись вдвічі;
- кількість людей працездатного віку, які досягнуть пенсійного віку в наступні 10-12 років буде стабільною, а пізніше стане зменшуватися;
- наступні 20 років громада не має шансу на зростання кількості працездатного населення (навіть за умови відсутності виїзду молоді за межі громади);
- формується «демографічна яма» серед населення громади у вікових категоріях від 1 до 6 років;
- втрата трудових ресурсів щороку оцінюється приблизно 10 осіб, тому вже за кілька найближчих років варто очікувати в громаді гостру нестачу трудових ресурсів, кадрів, робочої сили та працівників у різних сферах економіки;
- водночас можна прогнозувати, що в наступні 3-5 років кількість дітей у дошкільного віку зазнаватиме подальшого поступового зниження та досягне критичного рівня в 2027-2029 роках, скоротившись на понад 50%;
- через 5 років кількість школярів у територіальній громаді зменшиться на третину;
- така демографічна ситуація негативно впливатиме на майбутній соціально-економічний розвиток та ускладнюватиме можливості для місцевої влади і бізнесу утримувати існуючу інфраструктуру.

¹ <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

Територіальна громада має регресивну вікову структуру населення. Частка наймолодшого населення у віці 0-6 років становить 3,48% (147 дітей) загальної кількості населення громади, частка населення віком 07-17 років становить 9,14% (386 юнаків та дівчат), в віці від 18-39 років становить 29,32% (1238 молодих людей) - частка населення основного постачальника трудових ресурсів, у віці ж від 40-59 років громада має найбільшу за чисельністю продуктивну категорію громадян – 32,41% (1369 осіб), частка осіб у віці 60+ років становить 25,65% (1083 мешканців) в загальній чисельності населення.

Отже, у віковій структурі переважають люди середнього покоління (30–60 років) – близько 40%. Означені демографічні тенденції є вагомою підставою для формування власних планів розвитку місцевої соціальної інфраструктури (зокрема освітньої, медичної тощо). Демографічна ситуація у громаді в 2025 році може змінюватися основним чином під впливом процесів, викликаних війною, що характеризується виїздом місцевих мешканців за кордон та в інші регіони країни. Спостерігається деяке поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб (ВПО), переважна більшість яких жінки з дітьми.

Таблиця 5. Вразливі групи населення Вишнівської СТГ, станом на 01 січня 2026 року.

№	Вразливі групи	Жінки	Чоловіки	Загалом
1.	ВПО	102	69	198
2.	Люди з інвалідністю	24	29	53
3.	Сім'ї з дітьми з інвалідністю	8	7	15
4.	Етнічні меншини, напр., роми або інші	-	-	-
5.	Люди, які живуть з ВІЛ	14	19	33
6.	Люди похилого віку	681	402	1083
7.	Самотні матері	78	-	-
8.	Самотні батьки	5	-	-

Демографічна ситуація в громаді залишається складною, як і для області загалом, містить високі ризики для майбутнього розвитку території, що пов'язано з від'ємним природним та міграційним зменшенням населення, загостренням незбалансованості в співвідношенні між чоловіками та жінками, диспропорції вікових груп, що є стримуючим фактором у відтворенні населення, поступово призводить до зростання демографічного навантаження.

Рисунок 8. Кількість мешканців у населених пунктах Вишнівської СТГ.

Таблиця 6. Кількість мешканців та домогосподарств у Вишнівській СТГ на 01.01.2026 р.

Населений пункт	Кількість домогосподарств, всього	Чоловіки	Жінки
Селище Вишневе	782	1002	1219
<i>с. Байківка</i>	-	0	0
<i>с. Іванівка</i>	59	31	30
<i>с. Лозуватка</i>	356	408	437
<i>с. Ликошине</i>	26	19	31
<i>с. Новоукраїнка</i>	21	9	12
<i>с. Терно-Лозуватка</i>	158	165	160
<i>с. Червоний Яр</i>	54	9	11
<i>с. Кулябкіне</i>	-	0	1
<i>с. Комісарівка</i>	418	328	360
Разом	1874	1971	2261

Станом на 01.01.2026 в громаді проживає 198 – ВПО. Приріст населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб, у випадку їх інтеграції у громаду, може дещо пом'якшити негативні демографічні явища. При цьому, все одно збільшуватиметься частка жіночого населення.

Стан зайнятості населення є одним з основних індикаторів економіки, який відображає використання в суспільстві ресурсів праці. Високий рівень безробіття в регіоні та Україні загалом в останні роки воєнного стану змінився на недостатню забезпеченість підприємств робітничими кадрами та фахівцями. Однією з проблем економічного розвитку є також неефективність використання робочої сили і відсутність економічних стимулів та умов, які б дали змогу людям застосовувати свої навички у продуктивній роботі за гідну плату. Впродовж останніх років економіка України перебуває в умовах гострої кризи, зумовленої війною з РФ та, як наслідок, відтоку населення. Все це, разом з мобілізацією значної кількості населення, становить економічну та соціальну проблему.

У Вишнівській громаді є, як і в інших громадах, певний відсоток неформальної зайнятості. Серед видів економічної діяльності, де найбільш поширена неформальна зайнятість є сільське господарство, торгівля, сфера послуг.

У структурі Вишнівської СТГ за видами діяльності переважають особи, зайняті у сільському господарстві, промисловості, торгівлі, сфері послуг та бюджетній сфері. На ринку праці домінують професії, пов'язані з сільським господарством. Значна кількість мешканців громади опікується виключно власним господарством (самозайнятість). Середня кількість жителів у домогосподарстві громади становить 2,2.

Ситуація, яка склалась в громаді на ринку праці у 2024-2025 рр. відповідає загальним тенденціям по регіону. Кількість офіційно зареєстрованих безробітних в регіоні зменшилась з огляду на об'єктивні та суб'єктивні обставини (значна кількість мобілізованих мешканців до лав ЗСУ, частина безробітних не реєструється у Центрі зайнятості, певна кількість населення (серед яких і незайняті) виїхала за кордон в цілях безпеки, тощо). Також, зменшилась кількість осіб, які отримували допомогу по безробіттю.

Моніторинг інформації про наявні вакансії (який регулярно публікується Дніпропетровський обласним центром зайнятості) впродовж 2024-2025 рр. дозволяє говорити про деяку обмеженість вакансій на території громади. Пропонуються вакансії підприємств/організацій в інших громадах, які могли б зацікавити мешканців Вишнівської селищної територіальної громади. Станом на листопад 2025 року, у Вишнівській селищній раді Дніпропетровської області вакантні посади відсутні, і конкурси на їх заміщення не оголошувалися.

В розрізі професій найчастіше зустрічаються вакансії у сфері обслуговування, торгівлі та робітничих професій на виробництвах. Вагомою проблемою є низький рівень оплати праці, який пропонується. Переважна більшість роботодавців пропонує заробітну плату на рівні мінімальної або близьку до мінімальної. Вищі заробітні плати пропонувались підприємствами, які потребують висококваліфікований персонал.

У Вишнівській громаді є, як і в інших громадах, певний відсоток неформальної зайнятості. Серед видів економічної діяльності, де найбільш поширена неформальна зайнятість є сільське господарство, торгівля, сфера послуг.

Рисунок 9. Найбільші роботодавці Вишнівської СТГ.

Проблемними питаннями, характерними для ринку праці громади є: недостатня кількість робочих місць, наявність «тіньового» сектору ринку праці, особливо у сфері послуг, недостатня мотивація до праці населення, внаслідок низького рівня заробітної плати, складнощі у працевлаштуванні неконкурентоспроможних на ринку праці груп населення, нестача кваліфікованих кадрів вузькоспеціалізованих професій, тощо. Явище «тіньової» зайнятості зумовлює недоотримання правил здорової конкуренції, доходів у бюджет громади, втрату значного обсягу податку з доходів фізичних осіб, становить загрозу соціальної захищеності жителів громади зараз і в майбутньому. Зокрема, щодо майбутнього пенсійного забезпечення, такі процеси уповільнюють розвиток людського капіталу, зашкоджують згуртованості мешканців та поглиблюють проблему відсутності фінансових ресурсів в бюджеті громади та її спроможності. Практично всі нижчезгадані підприємства і установи є основними роботодавцями та платниками податків та території Вишнівської громади.

Таблиця 7. Найбільші роботодавці Вишнівської СТГ у 2025 році.

Підприємство, організація, установа	Чисельність працівників у 2024 р.
СТОВ «Комісарівка»	82
ТОВ СФГ «Гермес»	75
Відділ освіти Вишнівської селищної ради	154
Заклади охорони здоров'я	10
ДП «Ерастівська дослідна станція»	131
ТОВ «АЛЬКАРИМ ЗЕРНО»	50
ВП «Ерастівський фаховий коледж ім. Е.К. Бродського ДДАЕУ»	61

Найбільше мешканців громади зайнято в сільському господарстві (в т. ч. і особисті селянські господарства), бюджетній сфері та промисловості й торгівлі. Негативні процеси підсилюються суттєвим зростанням проблем для регіону, що втратив значну кількість населення завдяки міграційним процесам на захід. Це є суттєвим негативним фактором в контексті забезпечення працюючого бізнесу трудовими ресурсами.

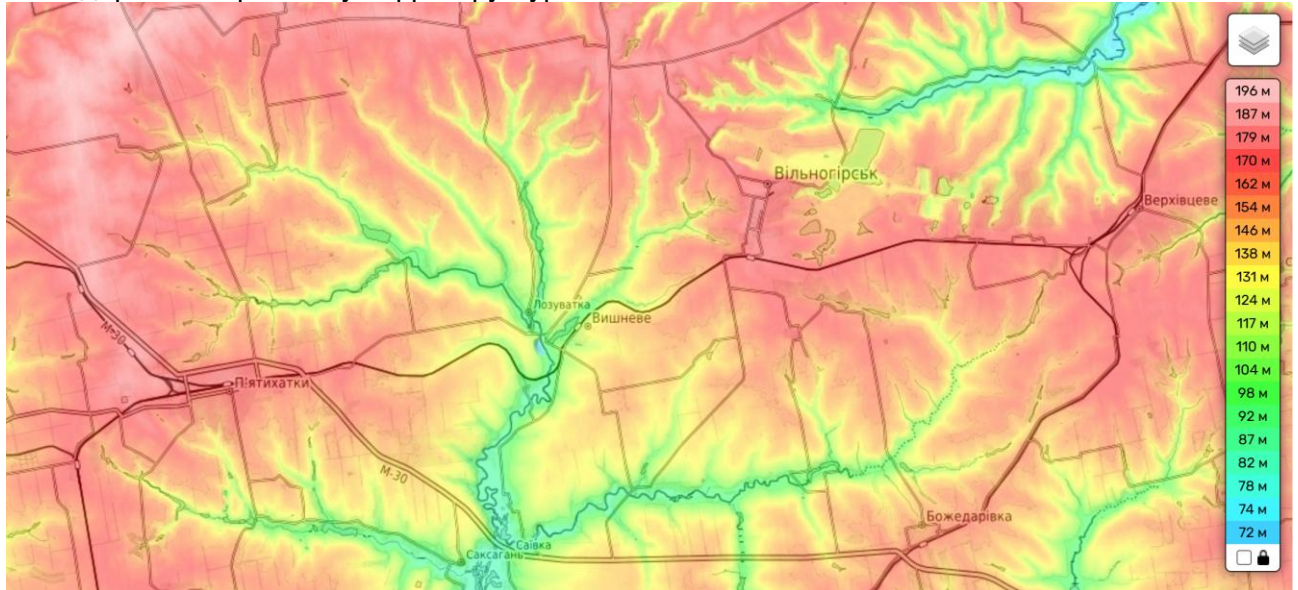
З іншого боку, низькі заробітні плати, особливо в бюджетній сфері, призводять до втрати фахівців та кваліфікованих робітників найближчі роки середньої заробітної плати на

рівні 300-400 дол. США може спричинити орієнтацію молоді на європейські ринки праці та подальшу втрату трудового потенціалу зокрема в громаді.

Відсутність великих промислових підприємств на території громади не потребує значної кількості працездатного населення, як частки населення з відповідним рівнем освіти, відповідно кваліфікаційних вимог.

Характеристика природних ресурсів. Ландшафтні особливості рельєфу.

Унікальність економіко-географічного положення території Вишнівської селищної територіальної громади визначається її розташуванням в центрі України та близько до північного кордону Дніпропетровської області. Територія Вишнівської селищної територіальної громади розташована в межах Придніпровської височини. Рельєф місцевості переважно пологохвилястий, що створює сприятливі умови для ведення сільського господарства та розвитку інфраструктури.

Рисунок 10. Рельєф Вишнівської селищної територіальної громади.

Вишнівська селищна територіальна громада розташована в Придніпровській височині, поверхня більшої частини території - полого-хвиляста, лісова рівнина розділена ярами та балками. Знаходиться в лісостеповій зоні. Вся територія громади розташована в межах Придніпровської височини. Клімат – атлантично-континентальний, із спекотним посушливим літом та помірно м'якою зимою, для якої характерні часті відлиги.

Ключові території екологічної мережі в межах громади, визначені відповідно до рішення Дніпропетровської обласної ради від 24.03.2017 № 176-8/VII "Про затвердження проекту схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області" (зі змінами, далі - Схема).

Перелік ключових територій регіонального значення екомережі в межах Вишнівської селищної територіальної громади Кам'янського (раніше П'ятихатського) району Дніпропетровської області, є: "Грушуватський ліс", "Комісарівський ліс", "Суханівський", "Червоний луг", "Кушнарівський", "Чистопільський", "Верхньосаксаганський" відповідно до Схеми.

З картографічними матеріалами Схеми можливо ознайомитись на офіційному сайті Дніпропетровської обласної ради за посиланням: <http://oblrada.dp.gov.ua/rishennia/sklikannia-7/viii-session/176-8vii>

Згідно з вимогами статті 6 Закону України "Про екологічну мережу України" включення територій та об'єктів до переліку територій та об'єктів екомережі не призводить до зміни форми власності і категорії земель на відповідні земельні ділянки та інші природні ресурси, їх власника чи користувача. Власники і користувачі територій та об'єктів, включених до переліків територій та об'єктів екомережі, зобов'язані забезпечувати їх використання за цільовим призначенням.

Земельні ресурси. Структура земельного фонду. Характеристика ґрунтів.

Унікальність економіко-географічного положення Вишнівської селищної територіальної громади зумовлена її розташуванням на межі двох областей – Дніпропетровської та

Кіровоградської. Територія належить до природної зони Лісостепу. Ґрунтовий покрив представлений переважно чорноземами звичайними середньогумусними, глибокими важкосуглинковими, а також іншими типами ґрунтів. У структурі земельного фонду громади переважають чорноземи звичайні та лучні. Середній бонітет ґрунтів становить 45 балів.

Загальна площа земельного фонду Вишнівської селищної територіальної громади становить 22908,69 га. Із них 19335,34 га припадає на сільськогосподарські угіддя, що складає близько 84 % від загальної площі земельних ресурсів громади.

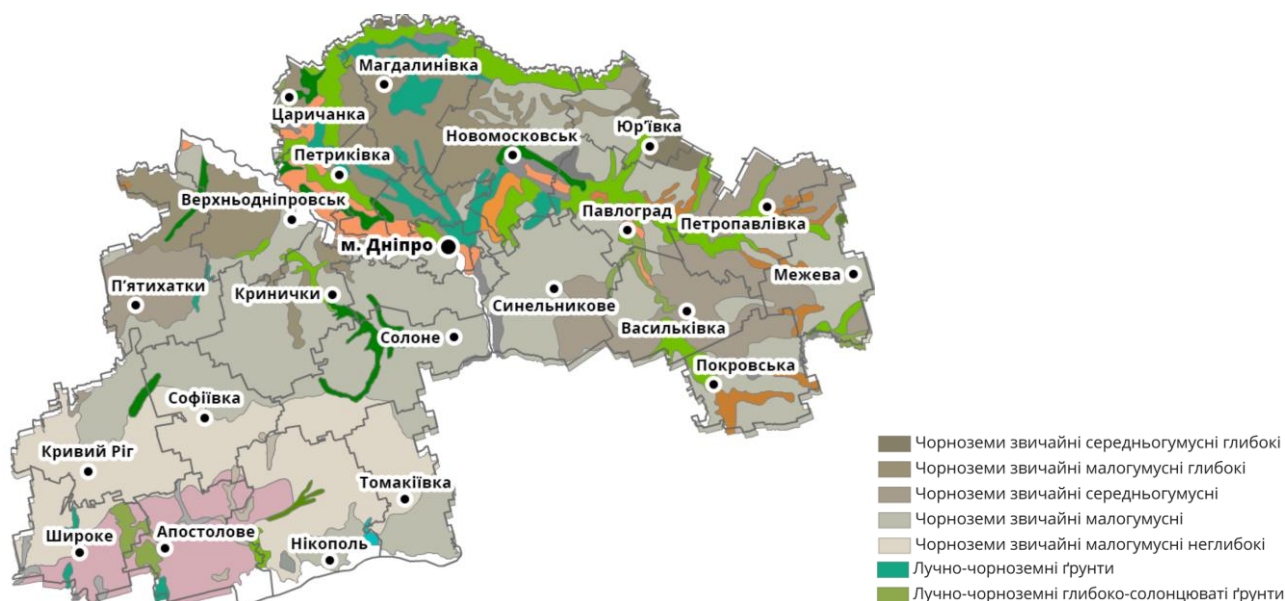
Більшість земельних ресурсів Вишнівської селищної територіальної громади перебуває у приватній власності – це 13414,30 га, що становить близько 59% від загальної площі земель громади.

Структура власності земельного фонду

Рисунок 11. Структура власності земельних ресурсів Вишнівської СТГ, станом на 01.01.2026 року.

Приватні земельні ділянки представлені, зокрема, паями, землями, виділеними для ведення особистого селянського господарства, будівництва та обслуговування житлового будинку, садівництва, а також іншими видами приватного використання.

Рисунок 12. Структура земельних ресурсів Вишнівської СТГ станом на 01.01.2026 року.

Така структура власності визначає значну роль громадян у використанні земельних ресурсів, а також створює передумови для розвитку фермерства, садівництва та особистого підсобного господарства на території громади. Це потенційно відкриває можливості для громади в контексті розвитку малого та середнього приватного бізнесу.

Таблиця 8. Структура земельного фонду Вишнівської СТГ в розрізі категорій земель станом на 01.01.2026 року.

Площа територіальної громади, всього:	22908,69
у тому числі:	
в межах населених пунктів:	
-сільбищні	2285
-виробничі	0
-сільськогосподарські	1661,89
-природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, всього:	відсутні
у тому числі:	відсутні
-рекреаційно-туристичні	
-лісів	83
-озеленені	1,7
-водні поверхні/об'єкти	
-території природно-заповідного фонду	відсутні
-території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	Ерастівська Дослідна станція
За межами населених пунктів:	
-сільбищні	0
-виробничі	0
-сільськогосподарські	16372,59
-природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, всього:	946,0
у тому числі:	
-рекреаційно-туристичні	відсутні
-лісів	2018,41
-озеленені	
-водні поверхні/об'єкти	243
-території природно-заповідного фонду	946,0
території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	Ерастівська Дослідна станція

Слід зауважити, що наразі більша частина земель (13414,30 га або 59 %) призначена для товарного с/г виробництва внаслідок розпаювання і переважно використовується або орендується місцевими великими сільськогосподарськими підприємствами.

Таблиця 9. Структура земель Вишнівської СТГ за цільовим призначенням, станом на 2026 рік.

Земельні ресурси	Площа, тис. га	Опис
Для ведення фермерського господарства	0,556	Передано в оренду та постійне користування для ведення фермерського господарства
Для товарного с/г виробництва	8,945	Земельні ділянки передані у власність громадянам під час проведення розпаювання земель
Для ведення особистого	0,439	Передано у власність та користування

підсобного господарства		громадянам для ведення особистого селянського господарства
Для індивідуального садівництва	0,001	Передано у власність для індивідуального садівництва.
Для городництва	0	Передано в оренду громадянам для городництва
Ділянки для здійснення несільськогосподарської підприємницької діяльності	0,0073	Використовується суб'єктами підприємницької діяльності
Для сінокосіння і випасання худоби	2,077	Використовуються громадянами для сінокосіння та випасання худоби
Для будівництва і обслуговування житлового будинку та господарських будівель і споруд (присадибні ділянки)	0,843	Земельні ділянки, які використовуються громадянами для будівництва та обслуговування житлового будинку
Для будівництва індивідуальних гаражів	0,0002	Передано у власність громадянам для індивідуальних гаражів
Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій	0,00094	Землі надані для обслуговування релігійних організацій
Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	1,949	Перебувають в постійному користуванні філії "Східний лісовий офіс" Державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України"
Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	0,0005	Перебувають в оренді та власності закладів торгівлі
Для обслуговування закладів та установ	0,011	Перебувають в постійному користуванні та оренді закладів установ та організацій
Землі промисловості	0,0334	Землі зайняті підприємствами промисловості
Землі транспорту	0,299	Землі зайняті підприємствами транспорту
Землі оборони	0,0008	ДСНС, МВС
Землі запасу	2,626	Не надані у власність та користування землі запасу
Землі резерву	0,027	Землі резервного фонду
Землі загального користування	0,294	Землі, які використовуються для потреб місцевих жителів
Всього	18,170	X

Рослинність. Лісові ресурси.

Рослини є одним з найважливіших природних компонентів. Вони мають як рекреаційно-естетичне значення так і захисне. Оскільки громада розташована у лісостеповій зоні, то їй відповідна рослинність панує на її території.

Лісові масиви займають 1,994 тис. га, що становить 9 % від загальної площі громади. Основні породи дерев – акація, дуб, береза, липа, клен. Землі, покриті лісами, визначені як лісогосподарські землі та займають площу 1949 га. На території громади здійснює діяльність лісогосподарське підприємство, філія "Східний лісовий офіс" Державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" які відповідають за ведення лісового господарства, охорону та відтворення лісових ресурсів.

Станом на сьогодні на території громади мисливських угідь немає, а ділянки, які раніше могли мати таке призначення, не надані в користування.

В самій громаді відсутні великі лісові масиви. Заліснення Вишнівської територіальної громади потребує збільшення і має недостатній відсоток, щоб забезпечувати баланс в природі та запобігати негативним кліматичним змінам.

Водні ресурси та їх стан. Поверхневі води. Водопостачання та водовідведення.

Гідрографічна сітка території Вишнівської селищної територіальної громади належить до водозбірного басейну річки Дніпро, що визначає стратегічне значення громади для регіональної водної інфраструктури.

За результатами інвентаризації водних об'єктів та обліку поверхневих вод, територією громади протікають три річки: Комісарівка, Лозуватка та Басейн Кринички.

Крім того, на території громади розташовані 13 ставків та 3 водосховища. Загальна площа водного дзеркала річок, ставків та дамб становить 243 га. Найбільша річка громади – Лозуватка, яка також відноситься до басейну Дніпра. Ставки займають близько 33 % загальної площі водного дзеркала, що свідчить про переважання штучних водних об'єктів у структурі водних ресурсів.

Переважає більшість водних об'єктів (за площею водного дзеркала 231,0813 га) не передано в оренду. На території громади один ставок площею водного дзеркала 12,2347 га передано в оренду терміном на 49 років гр. Малооку В.Б.

Таблиця 10. Інформація про річки на території Вишнівської СТГ.

№ з/п	Назва річки	Довжина річки в межах України/громади	Площа водозбору, км ² (відповідно до геопорталу)	За класифікацією річок (ст. 79 Водного кодексу України)
Суббасейн середнього Дніпра				
1.	Лозуватка	23	20	мала
2.	Комісарівка	24	7,35	мала

Очевидним є негативний вплив на водні ресурси громади антропогенних чинників, адже значні території річкових долин розорані, задіяні під пасовищами або залишаються занедбаними.

Таблиця 11. Інформація про забір поверхневих вод на території Вишнівської СТГ.

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.	Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК од.
р. Саксагань з притоками Лозуватка та Комісарівка	2	24	528	Сульфати – 12 Хлориди – 12 Нафтопродукти – 3

Найбільший істотний вплив на поверхневі води у громаді чинять агропромислові комплекси, меліорація та сільське господарство, що призводить до значного погіршення екологічного стану річок, ставків та їхніх приток. На території громади не проводиться систематичний гідроекологічний моніторинг водних об'єктів, що ускладнює оцінку їх фактичного стану та ступеня забруднення. Більшість поверхневих та підземних вод не охоплені спостереженнями, що створює ризики для забезпечення населення та господарських потреб якісною водою. Наявні ставки, водойми та притоки річок потребують регулярного очищення та підтримки належного екологічного стану. Відсутність належного догляду за водними об'єктами посилюють ризик деградації ресурсів громади.

Забезпечення населення питною водою здійснює комунальне підприємство КП «Вишневе». На території громади функціонують дві артезіанські свердловини, однак централізоване водопостачання перебуває у критичному стані. Інфраструктура водопроводу значною мірою зношена, старі труби та насосні станції не забезпечують стабільної подачі води. Це створює ризики аварійних ситуацій та обмежує можливості для розвитку громади. Використання води суб'єктами господарювання проводиться відповідно до державних норм, скид неочищених стічних вод у поверхневі водні об'єкти не зафіксовано.

Таблиця 12. Інформація про водовідведення зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти на території Вишнівської селищної територіальної громади.

Водокористувач	Назва водного об'єкта (приймача стічних вод), місце скиду	Координати Google місця скиду	Ліміт скиду зворотних (стічних), тис. м ³ /рік	Фактичний скид зворотних (стічних) вод за 2023 рік тис. м ³ /рік	Потужність очисних споруд (проектна) тис. м ³ /рік	Якість очистки зворотних (стічних) вод
Комунальне підприємство «Вишневе»	р. Комісарівка та р. Лозуватка	-	-	0	-	-

У Вишнівській селищній територіальній громаді суб'єкти господарювання не здійснюють скид неочищених зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти.

Таблиця 13. Використання води у Вишнівській СТГ у 2025 році, млн. м³.

Показник	Значення
Кількість комунальних підприємств, що надають послуги водопостачання (одиниць)	1
Кількість споживачів питної води в селищі Вишневе, осіб	632
Кількість договорів на послуги з водопостачання	446

Більшість населених пунктів громади забезпечені якісною питною водою завдяки індивідуальним колодязям та свердловинам, якими користуються мешканці для власних потреб. Централізоване водопостачання надається лише у с-ще Вишневе КП «Вишневе», проте вода в цьому випадку є технічною, а стан водомереж та систем водопостачання оцінюється як незадовільний. Експлуатаційний стан водомереж та систем водопостачання за даними КП «Вишневе» становить задовільний рівень. Така ситуація потребує вирішення проблем першочергового ремонту та модернізації інфраструктури для забезпечення надійного централізованого водопостачання.

Таблиця 14. Водопостачання та водовідведення у Вишнівській СТГ.

Показники	2024	2025
Протяжність мереж водопостачання у селищі Вишневе, км	8	8
Протяжність мереж водовідведення у селищі Вишневе, км	Відсутні дані	Відсутні дані
Споживання питної води у селищі Вишневе, тис. м ³ - всього, у т.ч.:	10,5	10,9
- населення	9,7	10
- підприємства	0,8	0,9

Кліматичні умови.

На території Вишнівської селищної територіальної громади знаходиться метеостанція.

Вже більше 125 років вона безперервно працює як перша метеорологічна станція на Дніпропетровщині. Свою назву метеостанція отримала від ближнього села Комісарівка на околиці якого і було розміщено перший метеорологічний майданчик з приладами. Деталі фахівці діляться на фейсбук-сторінці Дніпропетровського регіонального центру з гідрометеорології.

Історія створення станції тісно переплетена з історією діяльності видатної постаті свого часу Ераста Костянтиновича Бродського. Ераст Костянтинович був не тільки фундатором першої сільськогосподарської школи, а й доклав зусиль для створення та розвитку метеорологічної спостережень. Саме учні цієї школи, у 1900 – 1923 роках, під керівництвом старшого спостережника Костянтина Назаровича Малиновського здійснювали роботу на метеостанції.

З 1923 року, коли станція була приєднана до загальнодержавної Української метеорологічної Служби, начальником станції став Володимир Антонович Равіч. За вікову роботу станції незважаючи на революції, реформи, голодомори, війни зберігаються унікальні архівні дані спостережень від перших днів роботи.

Сьогодні метеостанція Комісарівка – сучасний підрозділ Національної гідрометеорологічної служби України, тут здійснюють комплекс актинометричних

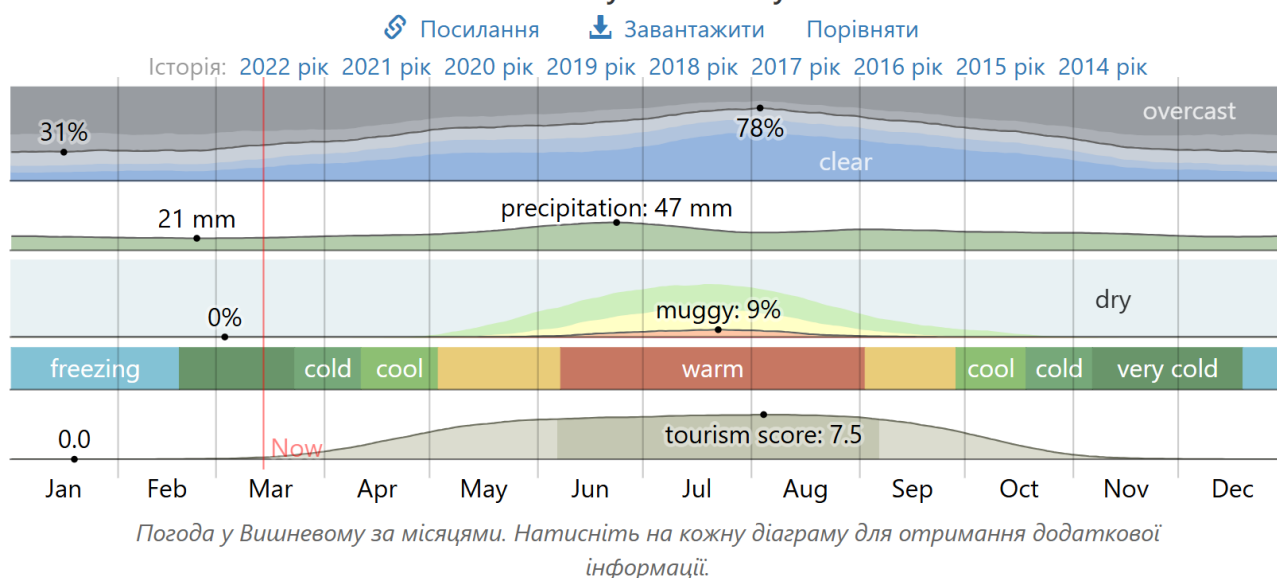
спостережень, спостережень за температурою і вологістю повітря, атмосферним тиском, напрямом і швидкістю вітру, хмарністю, опадами, наявністю роси, ожеледі, ожеледиці, температура ґрунту на поверхні і глибинах, промерзання ґрунту, ступеню прозорості повітря тощо².

Територія громади розташована в зоні помірно-континентального клімату з недостатньою зволоженістю. Вплив клімату на територію Вишнівської селищної громади має характеристики помірно-континентального типу помірного кліматичного поясу, а середня температура становить: січня - 3,7 С, липня +21,4 С, кількість опадів становить 480 - 580 мм/рік, що випадають переважно влітку у вигляді дощів.

Формування погоди області зумовлюється впливом антициклонних повітряних мас зі сходу Євразії, які забезпечують суху та спекотну погоду влітку та холодну зимову погоду. Приблизно третина днів у році характеризується впливом вологих повітряних мас із північної та центральної Атлантики, що сприяє випадінню опадів. З атмосферних явищ в громаді спостерігаються тумани, грози (до 40 днів у рік), ожеледь, хуртовини, рідко бувають град та суховії.

Наразі кліматичні зміни не мають суттєвого впливу на місцеву економіку, життєвий простір поселень та енерго- і водопостачання громади, проте подальший моніторинг погодних умов є важливим для планування соціально-економічного та екологічного розвитку території. На території громади переважають західні та північно-західні вітри з Атлантики – північний, південний та північно-західний. Спостерігається тенденція до підвищення температури повітря, раннього настання теплих днів весною та їх продовження восени, зменшення кількості опадів. Зміни погодних умов за останні роки дають можливість зробити припущення щодо впливу на вирощування на території громади сільськогосподарських культур, яким притаманні кліматичні умови південних регіонів України.

Клімат у Вишневому

Рисунок 13. Погода в Вишнівській селищній територіальній громаді.

У Вишневому літо тепле та мінливо хмарне, а зима довга, морозна, сніжна, вітряна та переважно хмарна. Протягом року температура зазвичай коливається від -7°C до 28°C і рідко опускається нижче -17°C або вище 34°C. Згідно з туристичним рейтингом, найкращий час року для відвідування Вишневого з метою активного відпочинку в теплу погоду – з початку червня до початку вересня.

Таким чином, клімат Вишнівської селищної громади має характеристики помірно-континентального типу помірного кліматичного поясу. Середня температура січня - 3,7 С, липня +21,4 С, кількість опадів становить 480 - 580 мм/рік, що випадають переважно влітку у вигляді дощів.

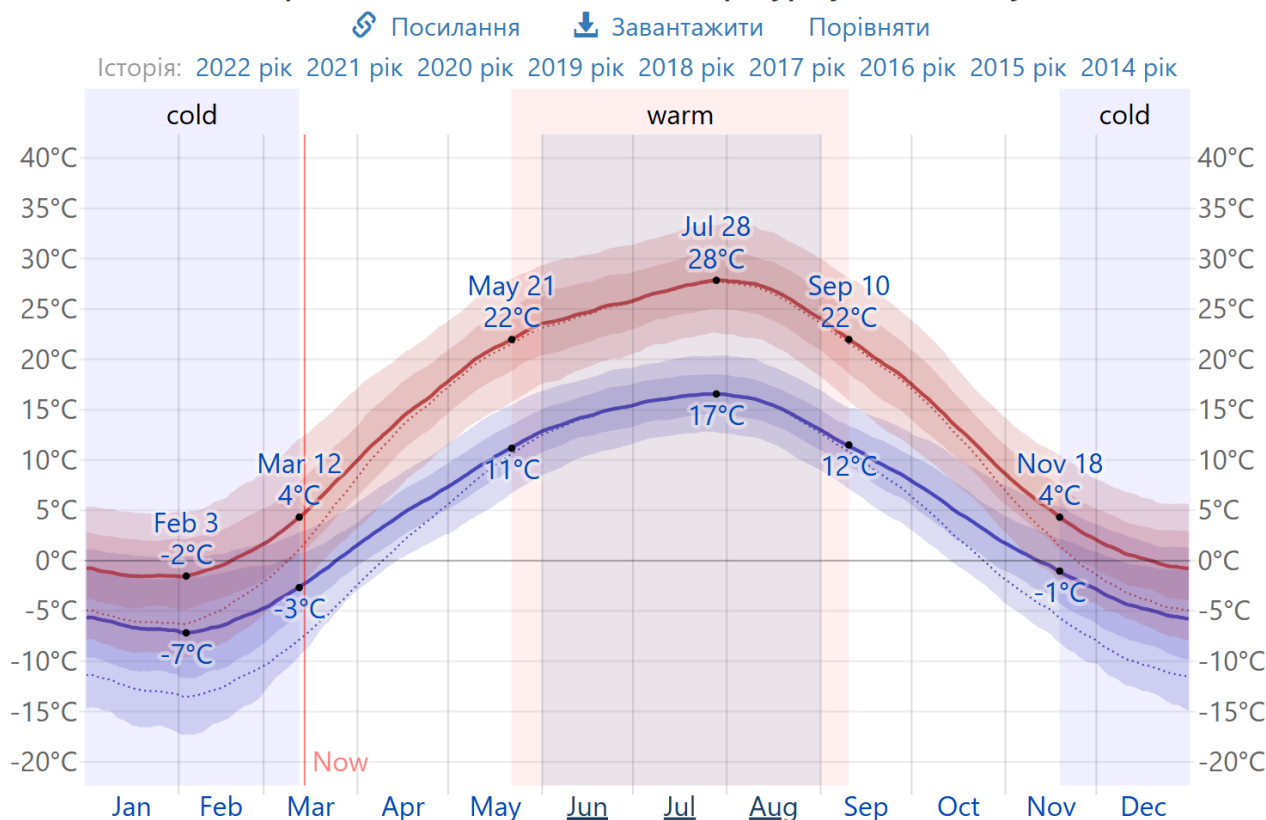
Формування погоди регіону зумовлюється впливом антициклонних повітряних мас зі сходу Євразії, які забезпечують суху та спекотну погоду влітку та холодну зимову погоду.

² <https://vesti.dp.ua/na-dnipropetrovshhyni-125-rokiv-tomu-pochala-pratsyuvaty-persha-meteorologichna-stantsiya/>

Приблизно третина днів у році характеризується впливом вологих повітряних мас із північної та центральної Атлантики, що сприяє випадінню опадів. З атмосферних явищ в громаді спостерігаються тумани, грози (до 40 днів у рік), ожеледь, хуртовини, рідко бувають град та суховії.

Наразі кліматичні зміни не мають суттєвого впливу на місцеву економіку, життєвий простір поселень та енерго- і водопостачання громади, проте подальший моніторинг погодних умов є важливим для планування соціально-економічного та екологічного розвитку території.

Середня висока та низька температура у Вишневому

Середньодобова висока (червона лінія) та низька (синя лінія) температура з смугами від 25-го до 75-го та від 10-го до 90-го перцентилів. Тонкі пунктирні лінії – це відповідні середні сприйняті температури.

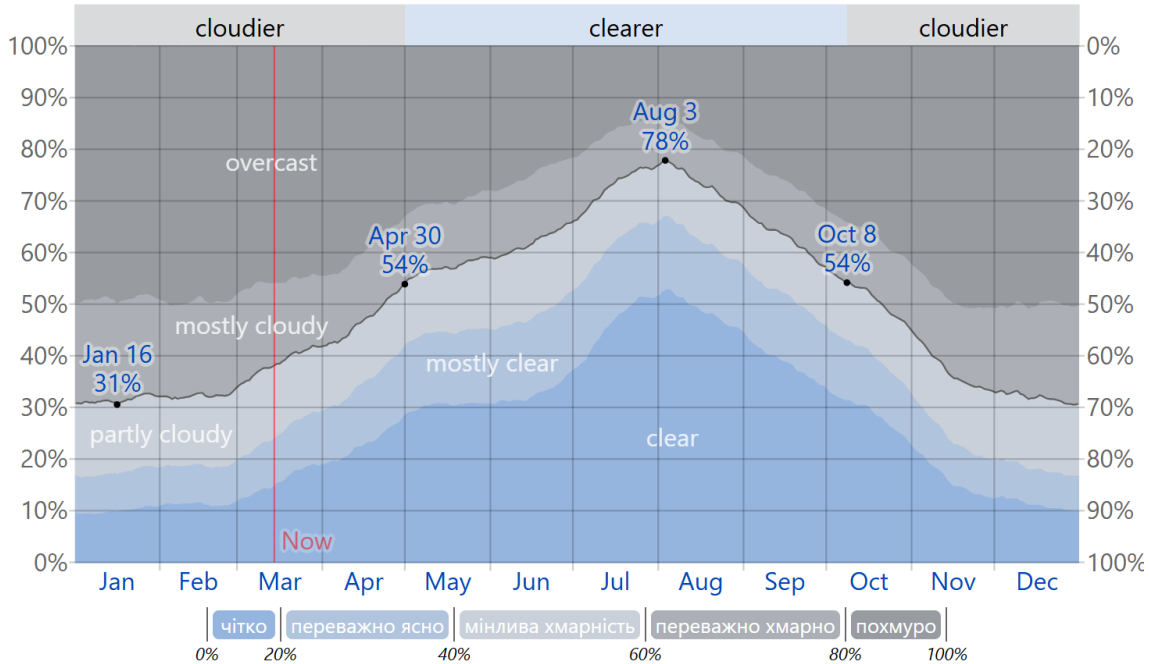
Рисунок 14. Середня і максимальна температура у Вишнівській СТГ.

Теплий сезон триває 3,6 місяці, з 21 травня по 10 вересня, із середньою добовою максимальною температурою вище 22°C. Найспекотнішим місяцем року у Вишневому є липень, із середньою максимальною температурою 27°C та мінімальною 16°C. Холодний сезон триває 3,8 місяці, з 18 листопада по 12 березня, із середньою денною максимальною температурою нижче 4°C. Найхолоднішим місяцем року у Вишневому є січень із середньою мінімальною температурою -6°C та максимальною -1°C.

Категорії хмарності у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

Історія: 2022 рік 2021 рік 2020 рік 2019 рік 2018 рік 2017 рік 2016 рік 2015 рік 2014 рік

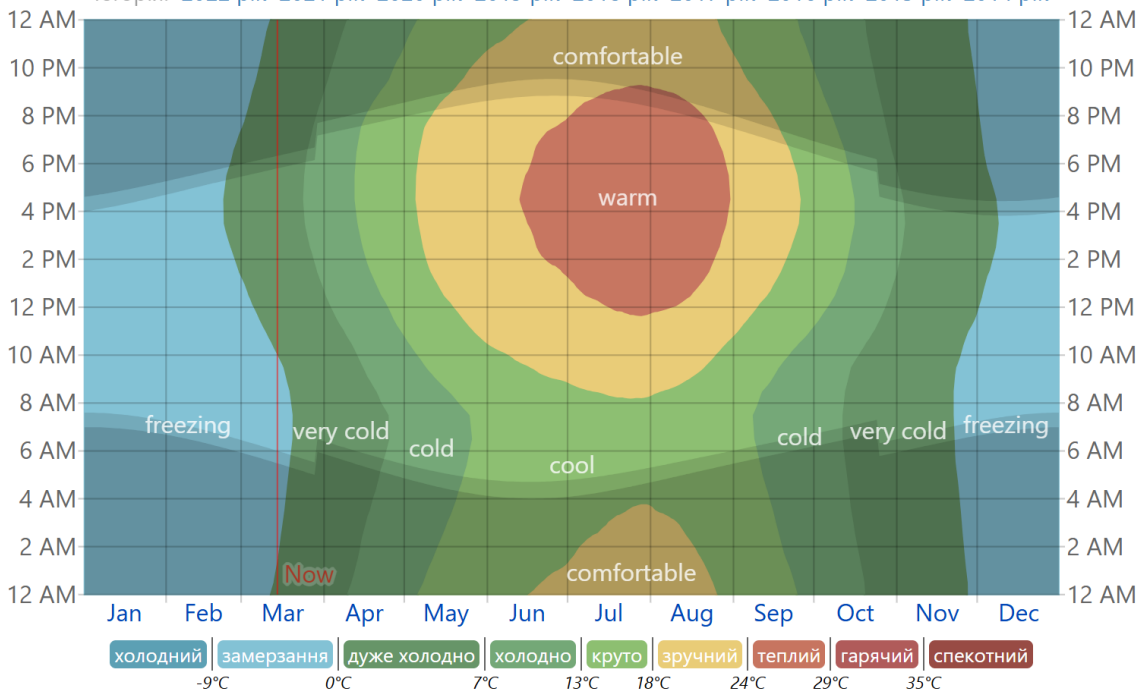

У Вишневому середній відсоток неба, вкритого хмарами, зазнає значних сезонних коливань протягом року. Ясніша частина року у Вишневому починається приблизно 30 квітня і триває 5,3 місяці, закінчуючи приблизно 8 жовтня. Найяснішим місяцем року у Вишневому є серпень, протягом якого в середньому 73% часу небо ясне, переважно ясне або мінлива хмарність. Більш хмарна частина року починається приблизно 8 жовтня і триває 6,7 місяців, закінчуючи приблизно 30 квітня. Найхмарнішим місяцем року у Вишневому є січень, протягом якого в середньому 69% часу небо вкрите хмарами або переважно хмарно.

Середня погодинна температура у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

Історія: 2022 рік 2021 рік 2020 рік 2019 рік 2018 рік 2017 рік 2016 рік 2015 рік 2014 рік

Середня погодинна температура, позначена кольором у вигляді смуг. Затінені шари позначають ніч і цивільні сутінки.

Рисунок 15. Середня погодинна температура у Вишнівській СТГ впродовж року.

На рисунку вище показано стислу характеристику середніх погодинних температур за весь рік. Горизонтальна вісь – це день року, вертикальна вісь – година доби, а колір – середня температура за цю годину та день.

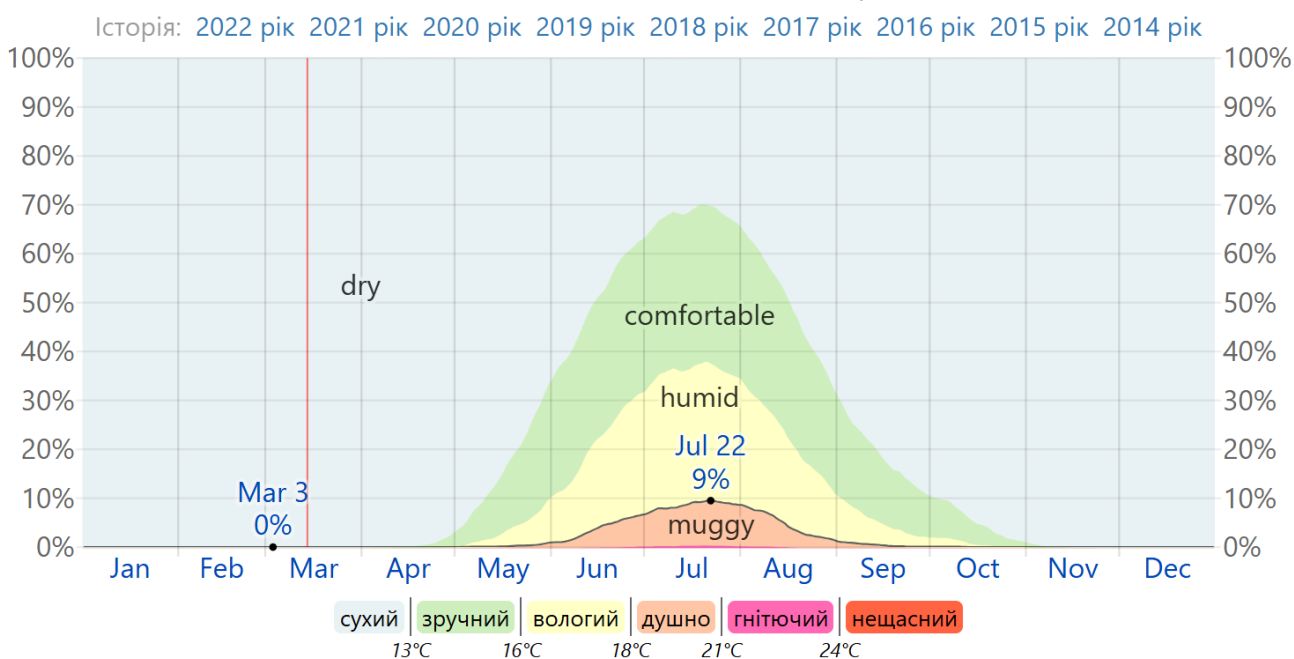
Сухий сезон триває 10 місяців, з 12 липня по 15 травня. Місяць з найменшою кількістю вологих днів у Вишневому – жовтень, із середньою кількістю 4,7 днів із щонайменше 1,00 міліметра опадів.

Серед вологих днів ми розрізняємо ті, коли йде лише дощ, лише сніг або суміш цих двох видів. Виходячи з цієї категоризації, найпоширеніший вид опадів у Вишневому змінюється протягом року. Найбільше дощових днів у Вишневому буває протягом 12 місяців, з 7 лютого по 26 січня. Червень — місяць із середньою кількістю дощових днів, що становить 7,7 дня.

Сам по собі сніг найчастіше лежить протягом 1,7 тижня, з 26 січня по 7 лютого. Місяць із найбільшою кількістю днів зі снігом у Вишневому – лютий, із середньою тривалістю 1,6 дня.

Рівень комфортної вологості у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

Рисунок 16. Рівень вологості і комфорту в повітрі Вишнівської СТГ протягом року.

Комфортний рівень вологості визначається на основі точки роси, яка визначає, чи буде піт випаровуватися зі шкіри, тим самим охолоджуючи тіло. Нижчі точки роси створюють відчуття сухої погоди, а вищі — вологішої. На відміну від температури, яка зазвичай значно коливається між ніччю та днем, точка роси змінюється повільніше, тому, хоча температура вночі може знижуватися, за задушливим днем зазвичай настає задушлива ніч.

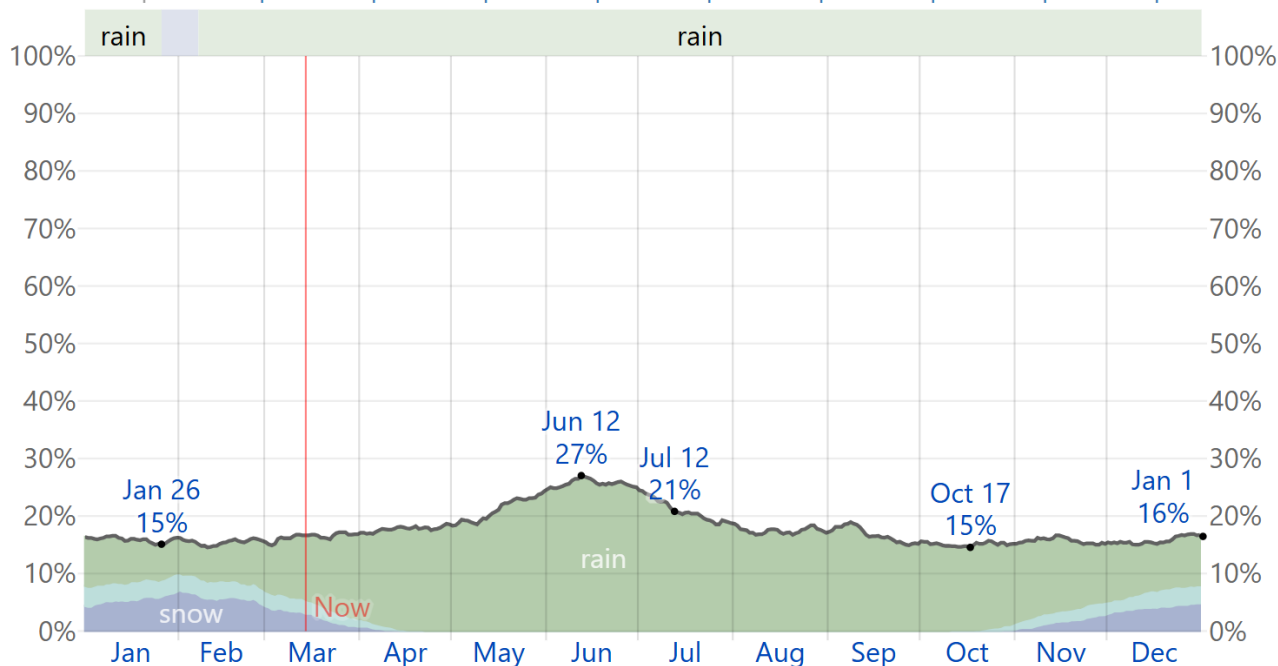
Сприйнятий рівень вологості у Вишневому, виміряний відсотком часу, протягом якого рівень комфортної вологості є задушливим, гнітючим або жахливим, суттєво не змінюється протягом року, залишаючись у межах 5% від 5%.

Щоб показати варіації протягом місяців, а не лише місячні суми, важлива кількість опадів, накопичених протягом кожного 31-денного періоду, зосередженого навколо кожного дня року. Вишневе зазнає деяких сезонних коливань у щомісячній кількості опадів. Дощовий період року триває 10 місяців, з 28 лютого по 9 січня, з кожною 31-денною кількістю опадів щонайменше 13 міліметрів. Місяцем з найбільшою кількістю опадів у Вишневому є червень, із середньою кількістю опадів 46 міліметрів. Бездощовий період року триває 1,7 місяця, з 9 січня по 28 лютого. Місяць з найменшою кількістю опадів у Вишневому – лютий, із середньою кількістю опадів 11 міліметрів.

Щоденна ймовірність опадів у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

Історія: 2022 рік 2021 рік 2020 рік 2019 рік 2018 рік 2017 рік 2016 рік 2015 рік 2014 рік

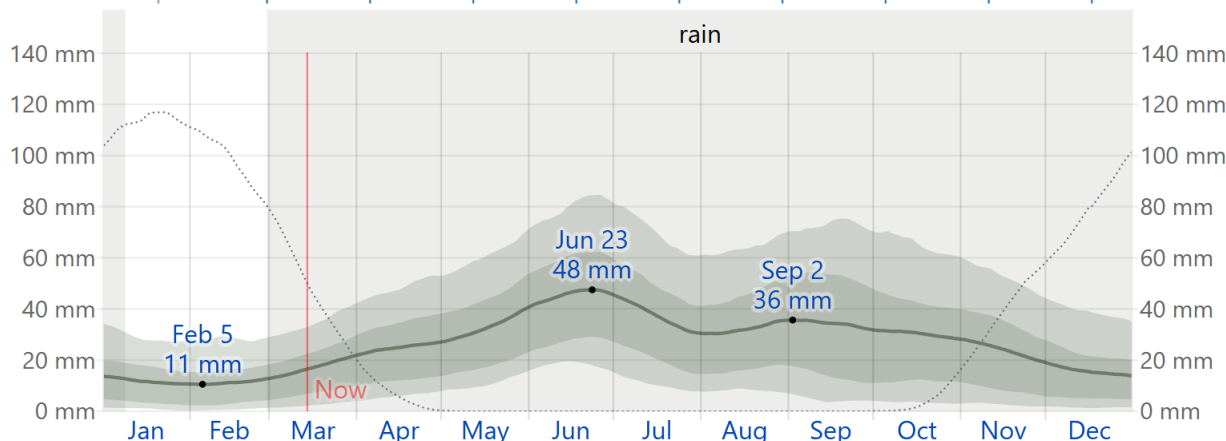
Рисунок 17. Щоденна ймовірність випадання опадів у Вишнівській СТГ в середньорічний період.

Як і у випадку з опадами, враховується снігопад, накопичений протягом ковшного 31-денного періоду, зосередженого навколо кожного дня року. Вишневе зазнає значних сезонних коливань у щомісячних снігопадах. Сніжний період року триває 4,7 місяця, з 7 листопада по 28 березня, з ковшним 31-денним снігопадом щонайменше 25 міліметрів. Місяць з найбільшою кількістю снігу у Вишневому – січень, із середньою кількістю снігопадів 116 міліметрів. Безсніжний період року триває 7,3 місяці, з 28 березня по 7 листопада. Найменше снігу випадає приблизно 19 липня, із середнім загальним накопиченням 0 міліметрів. На відміну від температури, яка зазвичай значно коливається між ніччю та днем, точка роси змінюється повільніше, тому, хоча температура вночі може знижуватися, за задушливим днем зазвичай настає задушлива ніч. Сприятний рівень вологості у

Середньомісячна кількість опадів у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

Історія: 2022 рік 2021 рік 2020 рік 2019 рік 2018 рік 2017 рік 2016 рік 2015 рік 2014 рік

Середня кількість опадів (суцільна лінія), що накопичилася протягом ковшного 31-денного періоду з центром у відповідний день, з смугами від 25-го до 75-го та від 10-го до 90-го процентилів.

Тонка пунктирна лінія позначає відповідну середню кількість снігопадів.

Рисунок 18. Середньомісячна кількість опадів у Вишнівській СТГ.

Вологий день – це день, у який випадає щонайменше 1,00 міліметра рідких або рідкоеквівалентних опадів. Ймовірність вологих днів у Вишневому змінюється протягом року. Вологий сезон триває 1,9 місяця, з 15 травня по 12 липня, з ймовірністю понад 21% того, що певний день буде вологим. Місяцем з найбільшою кількістю вологих днів у Вишневому є червень, із середньою кількістю 7,7 днів із щонайменше 1,00 міліметра опадів.

Середня швидкість вітру у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

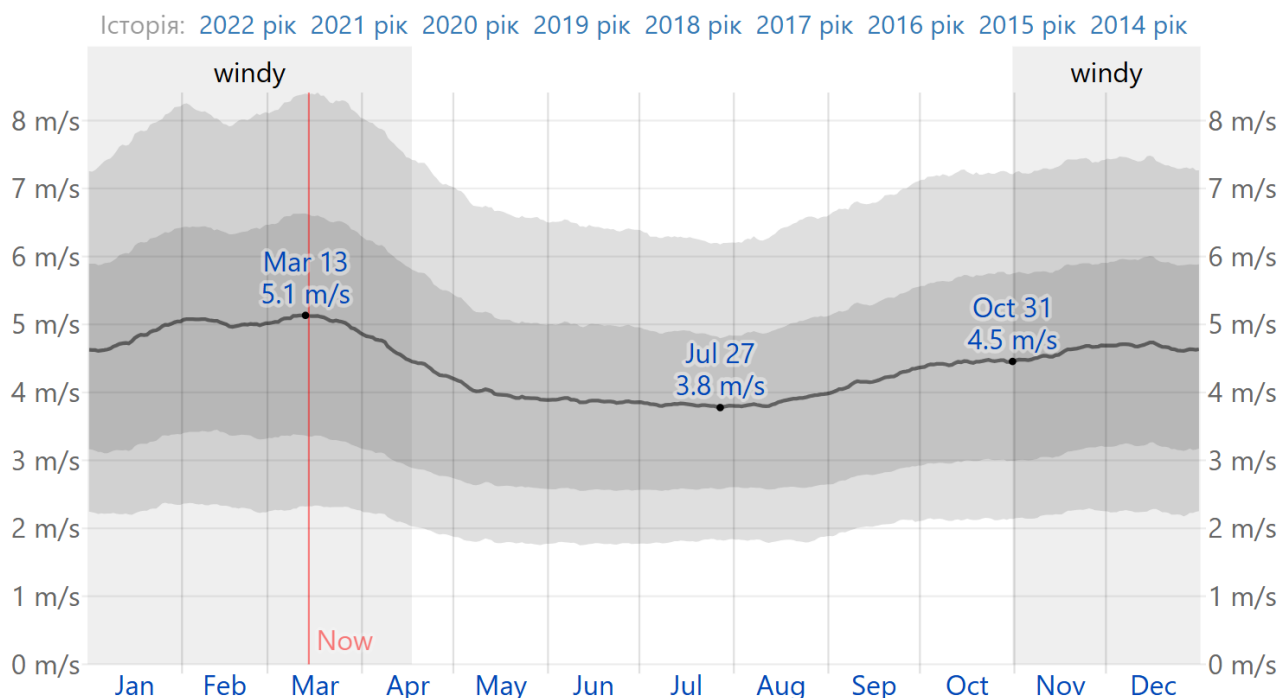

Рисунок 19. Середня швидкість вітру у Вишнівській СТГ.

На малюнку вище середньодобовий вектор вітру (швидкість і напрямок) для території на висоті 10 метрів над землею. Вітер, що спостерігається в будь-якому місці, сильно залежить від місцевої топографії та інших факторів, а миттєва швидкість і напрямок вітру змінюються сильніше, ніж середньогодинні значення.

Напрямок вітру у Вишневому

[Посилання](#) [Завантажити](#) [Порівняти](#)

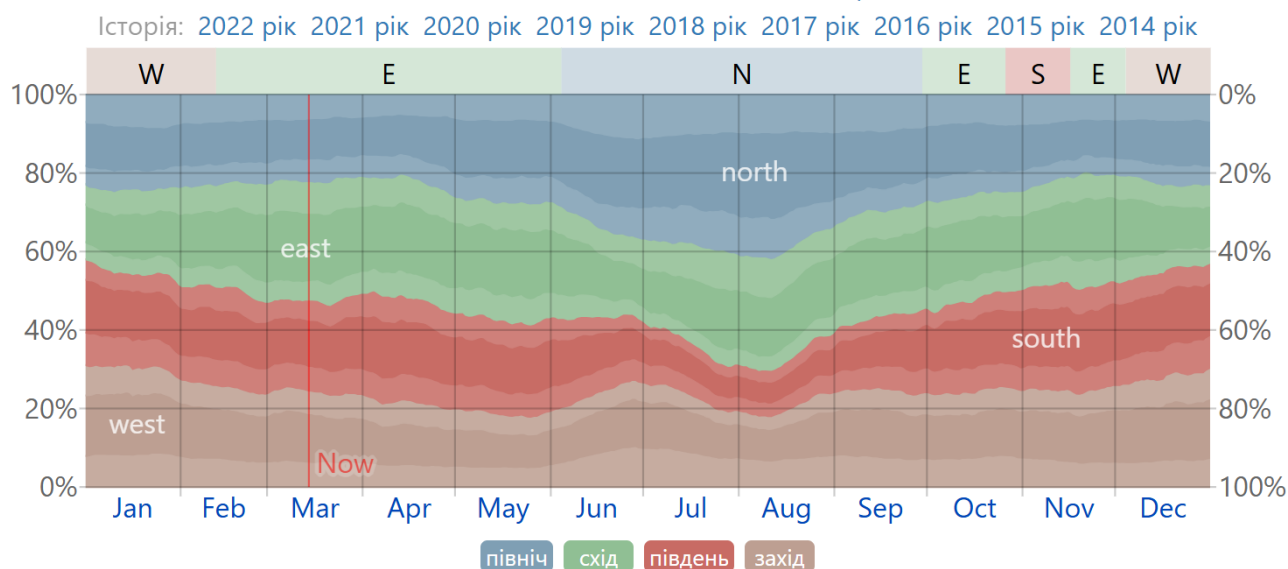

Рисунок 20. Переважаючі вітри у Вишнівській СТГ.

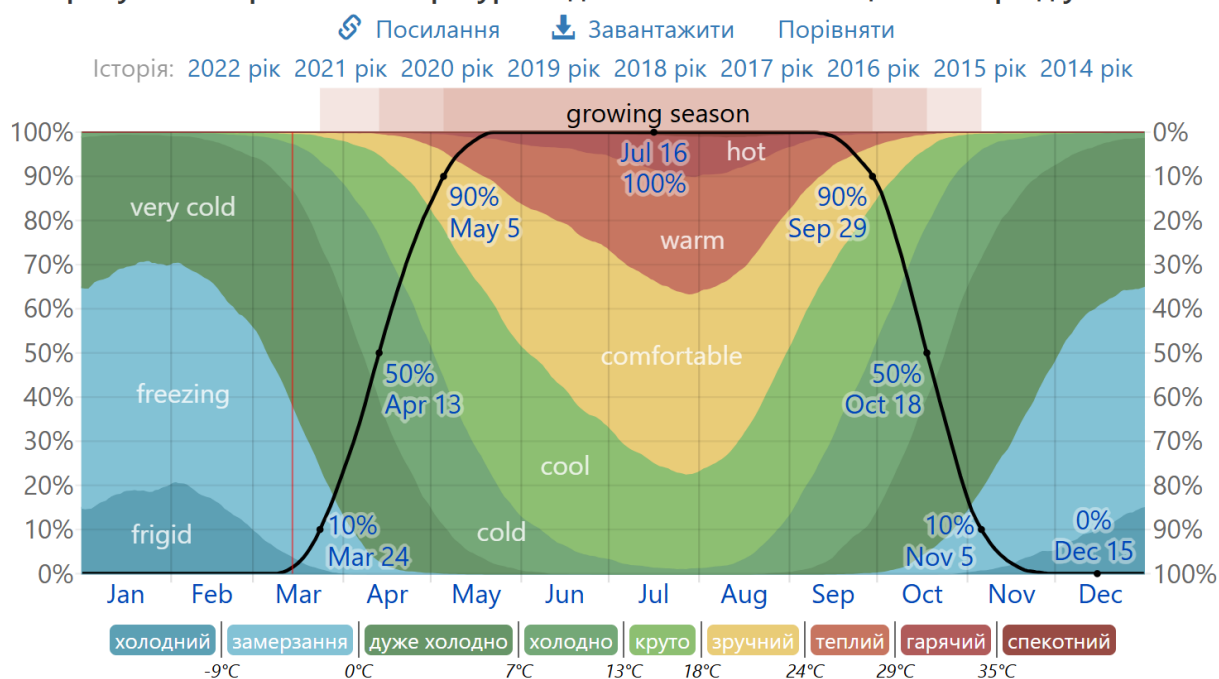
Середньогодинна швидкість вітру у Вишневому зазнає значних сезонних коливань протягом року. Найбільш вітряна частина року триває 5,6 місяців, з 31 жовтня по 17 квітня, із

середньою швидкістю вітру понад 4,5 метра за секунду. Найвітряннішим місяцем року у Вишневому є березень, із середньою годинною швидкістю вітру 5,1 метра за секунду. Спокійніша пора року триває 6,5 місяців, з 17 квітня по 31 жовтня. Найспокійнішим місяцем року у Вишневому є липень, із середньою годинною швидкістю вітру 3,8 метра за секунду. Переважний середньогодинний напрямок вітру у Вишневому змінюється протягом року.

Вітер найчастіше дме зі сходу протягом 3,7 місяців, з 12 лютого по 4 червня; протягом 3,9 тижнів, з 29 вересня по 26 жовтня; та протягом 2,6 тижнів, з 16 листопада по 4 грудня, з піковим відсотком 32% 23 березня. Вітер найчастіше дме з півночі протягом 3,8 місяців, з 4 червня по 29 вересня, з піковим відсотком 42% 11 серпня. Вітер найчастіше дме із заходу протягом 2,3 місяців, з 4 грудня по 12 лютого, з піковим відсотком 31% 1 січня.

Метеоспостереження підтверджують, що у зимовий сезон кількість опадів зменшилась, восени – дещо зросла, весною і влітку – змінилася несуттєво. Звичною стає аномальність погодних явищ, зростає їх частота й інтенсивність. Випадки, коли за кілька годин випадає половина або місячна норма опадів, стають звичними. Це свідчить про високу ймовірність зміщення кліматичних сезонів, тривалості холодного періоду, для якого характерним є стійкий сніговий покрив, умов формування водних ресурсів, тривалості вегетаційного періоду та ін.

Час перебування в різних температурних діапазонах та вегетаційний період у Вишневому

Рисунок 21. Вегетаційний період у Вишнівській територіальній громаді.

Вегетаційний період різниться в різних країнах світу, але передусім визначений як найдовший безперервний період температур, що не опускаються нижче нуля ($\geq 0^{\circ}\text{C}$), протягом року (календарний рік у Північній півкулі або з 1 липня до 30 червня у Південній півкулі).

Вегетаційний період у Вишневому зазвичай триває 6,1 місяця (188 днів), приблизно з 13 квітня до 18 жовтня , рідко починаючись раніше 24 березня або після 5 травня , і рідко закінчуючи раніше 29 вересня або після 5 листопада .

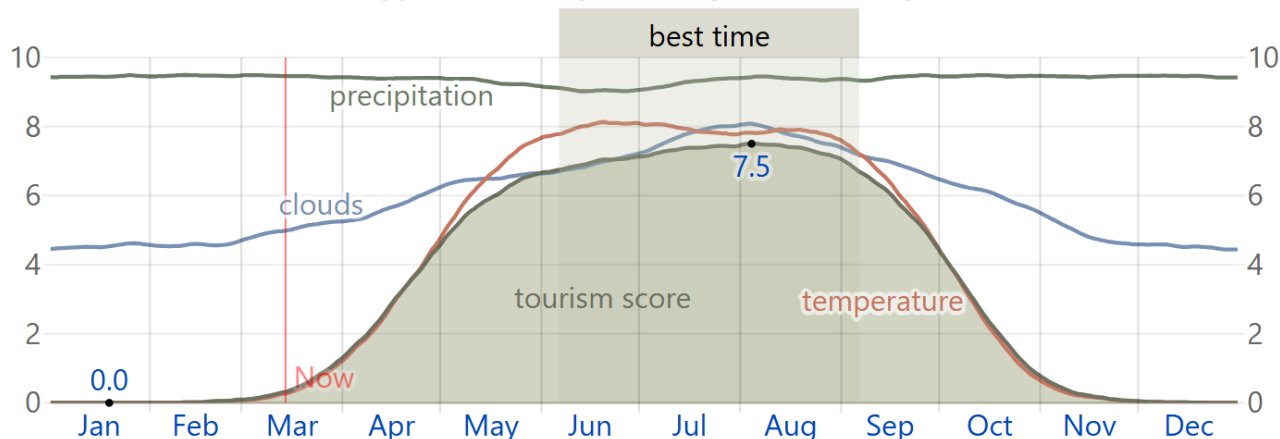
Підвищення температури повітря та нерівномірний розподіл опадів, які мають зливовий, локальний характер у теплий період і не забезпечують ефективне накопичення вологи в ґрунті, може спричинити зростання повторюваності та інтенсивності посух. Зсув зони більш посушливого клімату, очевидно, спричинить вплив на продуктивність сільськогосподарського виробництва і пошуки більш посухостійних культур для вирощування.

Щоб охарактеризувати, наскільки приємна погода у Вишневому протягом року, обчислено два туристичні бали. Туристичний рейтинг сприяє ясним, бездошовим дням з відчутною температурою від 18°C до 27°C . Виходячи з цього рейтингу, найкращий час року для відвідування Вишневого з метою загального туристичного активного відпочинку – з початку червня до початку вересня, з піком у перший тиждень серпня.

Градусо-дні росту – це міра річного накопичення тепла, яка використовується для прогнозування розвитку рослин і тварин і визначається як інтеграл тепла вище базової температури, відкидаючи будь-який надлишок вище максимальної температури. У цьому звіті використовується базова температура 10°C та гранична температура 30°C.

Виходячи лише з кількості днів зростання, перше весняне цвітіння у Вишневому має з'явитися приблизно 23 квітня, лише рідко воно з'являється раніше 14 квітня або після 5 травня.

Туристичний рейтинг у Вишневому

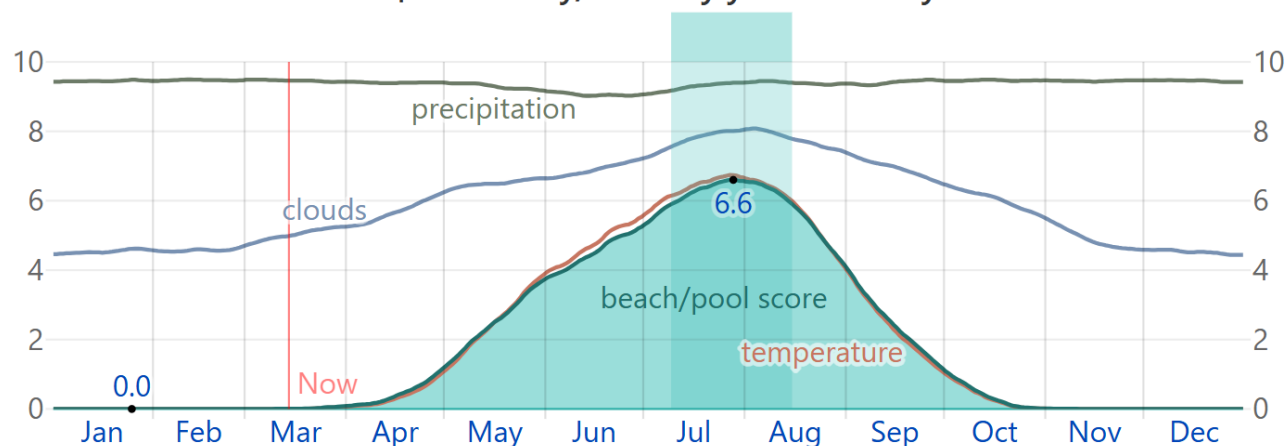

Туристичний бал (зафарбована область) та його складові: температурний бал (червона лінія), бал хмарності (синя лінія) та бал опадів (зелена лінія).

Рисunek 22. Сприятливі дні для туризму у Вишнівській СТГ.

Рейтинг пляжу/басейну сприяє ясним, бездошовим дням з відчутною температурою від 24°C до 32°C. Виходячи з цього рейтингу, найкращий час року для відвідування Вишнівської СТГ для активного відпочинку в спекотну погоду – з кінця червня до середини серпня, з піком в кінці липня.

Оцінка пляжу/басейну у Вишневому

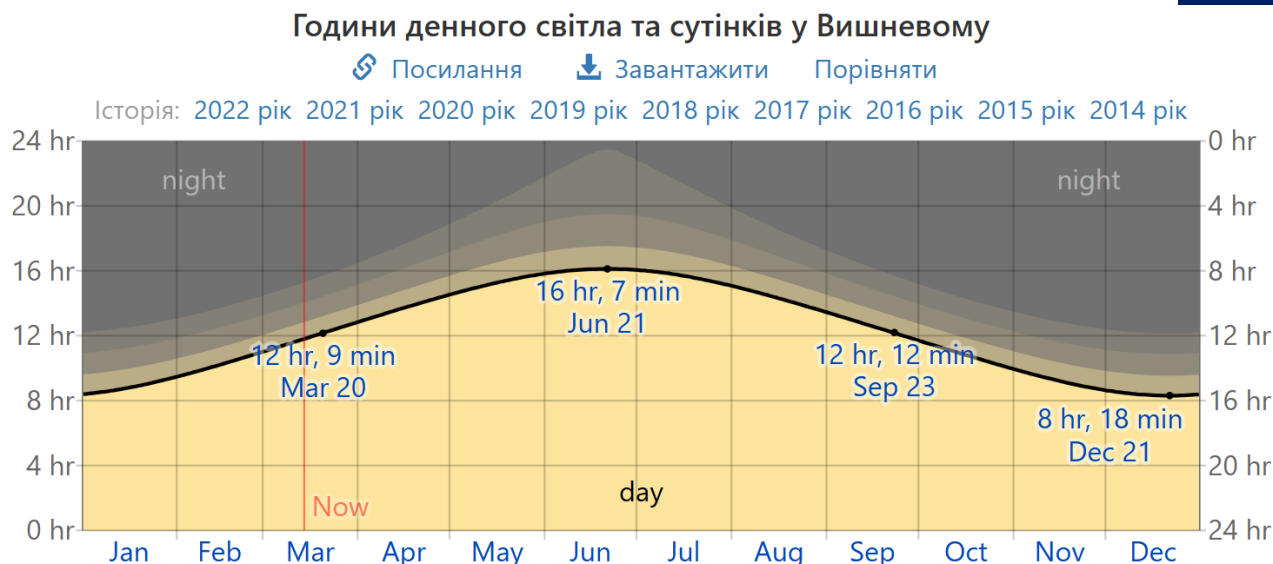

Рисunek 23. Найсприятливіші дні для відпочинку на воді у Вишнівській СТГ.

За даними операційного моніторингу вода річок у Дніпропетровській області має сталий склад іонів з переважанням гідрокарбонатів, кальцію, хлоридів, сульфатів. Загальна мінералізація за разовими концентраціями змінювалась від

Тривалість дня у Вишнівській СТГ дуже змінюється протягом року. У 2026 році найкоротший день 21 грудня, з 8 годинами 18 хвилинами світлового дня; найдовший день 21 червня, з 16 годинами 7 хвилинами світлового дня. Найраніший схід сонця – о 4:42 ранку 16 червня, а найпізніший – через 2 години 54 хвилини – о 7:36 ранку 1 січня. Найраніший захід сонця – о 15:49 11 грудня, а найпізніший – через 5 годин 1 хвилину – о 20:50 26 червня.

Літній час (DST) у Вишневому спостерігається протягом 2026 року, починаючи навесні 29 березня, триватиме 6,9 місяців і закінчує восени 25 жовтня.

Рисунок 24. Середньорічна тривалість світлового дня у Вишнівській СТГ.

Сонячна енергія розглядається як загальна добова кількість короткохвильової сонячної енергії, що досягає поверхні землі на великій площі, з повним урахуванням сезонних коливань тривалості дня, висоти Сонця над горизонтом та поглинання хмарами та іншими складовими атмосфери. Короткохвильове випромінювання включає видиме світло та ультрафіолетове випромінювання.

Середньодобова короткохвильова сонячна енергія, що падає, зазнає екстремальних сезонних коливань протягом року.

Найяскравіший період року триває 3,6 місяці, з 2 травня по 23 серпня, із середньодобовою енергією падіння коротких хвиль на квадратний метр понад 5,6 кВт/год. Найяскравішим місяцем року у Вишневому є липень, із середнім показником 6,7 кВт/год.

Темніший період року триває 3,6 місяці, з 29 жовтня по 17 лютого, із середньодобовою енергією падіння коротких хвиль на квадратний метр менше 2,1 кВт/год. Найтемнішим місяцем року у Вишневому є грудень, із середнім показником 1,0 кВт/год.

Географічні координати Вишневого становлять 48,436 градуса широти, 33,916 градуса довготи та 125 м висоти.

Топографія в межах 3 кілометрів від Вишневого має лише незначні коливання висоти, з максимальним перепадом висоти 113 метрів та середньою висотою над рівнем моря 122 метри. В межах 16 кілометрів також має лише незначні коливання висоти (146 метрів). В межах 80 кілометрів має лише незначні коливання висоти (466 метрів).

Територія в межах 3 кілометрів від Вишневого вкрита сільськогосподарськими угіддями (71%) та деревами (13%), в межах 16 кілометрів – сільськогосподарськими угіддями (71%) та деревами (13%), а в межах 80 кілометрів – сільськогосподарськими угіддями (68%) та деревами (12%). Типову погоду у Вишневому визначено на основі статистичного аналізу історичних погодинних звітів про погоду та реконструкцій моделей з 1 січня 1980 року по 31 грудня 2016 року.

Поблизу є 2 метеостанції, які дозволяють оцінити дані максимально точно.

Поточний стан атмосферного повітря. Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття.

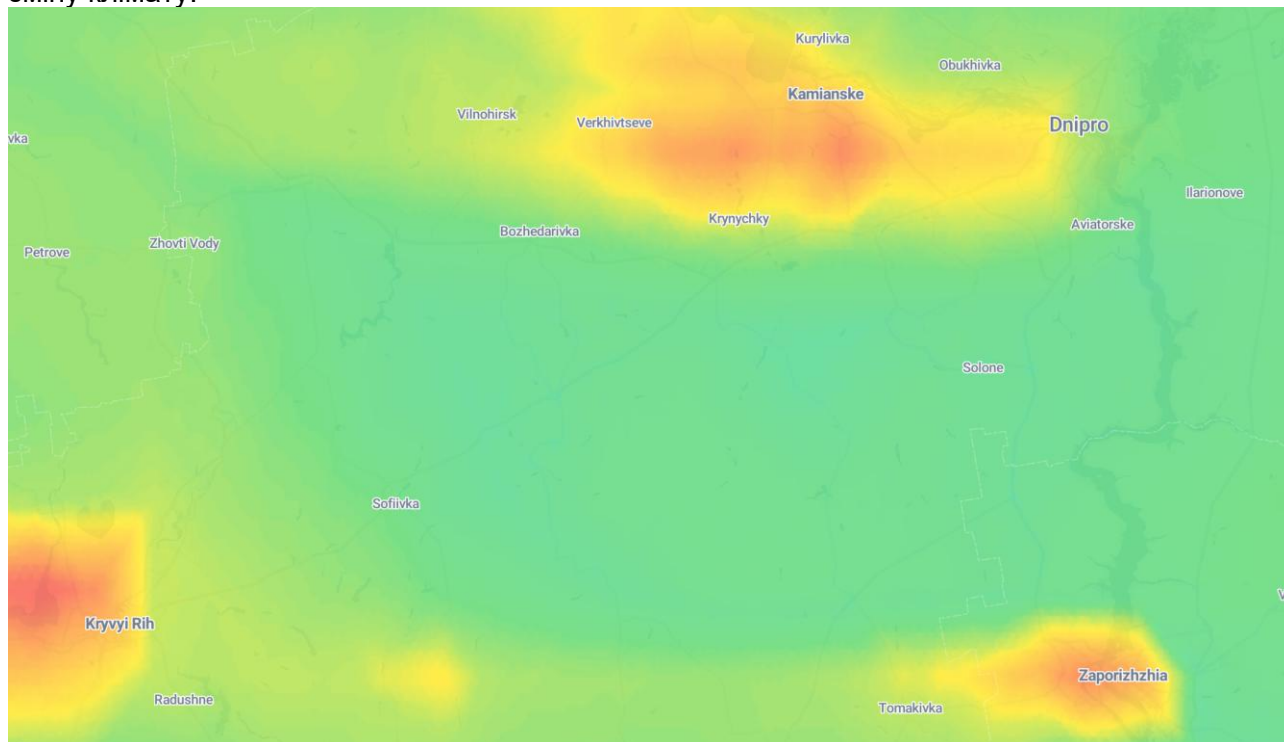
Динаміка викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у громаді невідома через відсутність стабільної системи моніторингу, а також через відсутність оновленої інформації у контексті новоутворених адміністративних районів та територіальних громад. Розрахунок обсягів викидів шкідливих речовин та парникових газів від пересувних джерел, у тому числі автотранспорту, останніми роками не здійснювався.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря були підприємства агропромислового комплексу, автомобільний транспорт, побутові джерела.

Забруднення атмосферного повітря впливає на здоров'я населення, шляхом загострення хронічних хвороб серцево-судинних, органів дихання, крові, нервової системи, алергії. За останні роки згідно статистичних даних захворюваність органів дихання характеризується стабільністю. Забруднення атмосферного повітря, що знаходяться в малих

дозах концентрації не викликають явних патологічних процесів, хоча приводять до хронічних захворювань. У виникненні хвороб пов'язаних з органами дихання відіграють роль забруднювальні речовини атмосферного повітря, такі як пил, оксиди сірки та азоту, продукти загорання нафти і нафтопродуктів, вугілля, природного газу, а також важкі метали та інші.

У загальному обсязі викидів від стаціонарних джерел забруднення в області та поблизу переважають міста Дніпро, Кам'янське, Кривий Ріг, Запоріжжя, від яких поширюються леткі органічні та неорганічні сполуки оксиду вуглецю, сполуки азоту та ін. Крім того, від стаціонарних джерел міст в атмосферу потрапляє діоксид вуглецю, який також впливає на зміну клімату.³

Рисунок 25. Карта основних джерел забруднення повітря в регіоні станом на 2025 р.

Вишнівська селищна територіальна громада не відноситься до найбільш забруднених районів Дніпропетровщини. На її території немає підприємств, визначених як найбільші забруднювачі атмосферного повітря. Це прослідковується з аналізу викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення на карті (рисунок 25), за яким територія громади знаходиться у відносно чистій зоні, можлива наявність незначних забруднень в повітрі.

На території громади відсутні значні викиди від стаціонарних джерел забруднення. Це значною мірою зумовлені відсутністю концентрації різногалузевих промислових підприємств. Серед підприємств відсутні зокрема ті, що працюють у сфері промисловості, а також незначна кількість в сільському господарстві. Основними причинами викидів забруднюючих речовин у повітря є наслідок роботи обладнання на суб'єктах господарювання і в приватних забудовах.

Лінійний вид забруднення є результатом забруднення атмосфери вздовж автомагістралей внаслідок помірно-інтенсивного руху транспорту, який є також забруднювачем повітря частини території громади.

³ <https://air.plumelabs.com/en/>

ВИШНІВСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА: ДОРОГИ

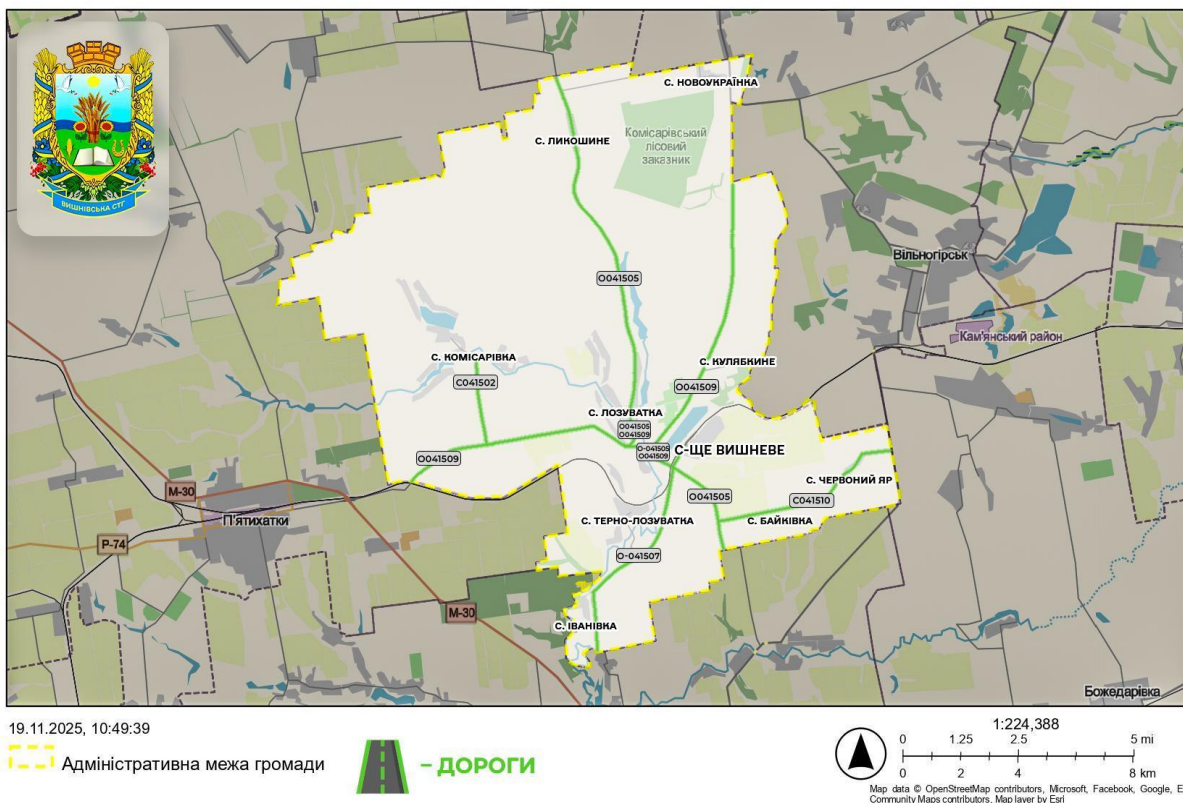

Рисунок 26. Схема автодоріг та шляхів сполучення Вишнівської СТГ.

Через Вишнівську селищну територіальну громаду проходить залізниця, а автодороги переважно місцевого значення забезпечують проходження тут помірної кількості місцевого і транзитного різногабаритного транспорту.

На території громади відсутні АЗС. Рух транспорту спричиняє незначне епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), можливе до 5-10 м від лінії руху автотранспорту шляхами.

Система автомобільних доріг усередині громади досить збалансована, вона може забезпечити доступність усіх територій та населених пунктів. Базується на інфраструктурі колишнього П'ятихатського району. Основні транспортні магістралі дещо віддалені та не проходять рівномірно територією громади. На території знаходяться територіальні автомобільні дороги місцевого значення: O041509, O041510, O041509, O041510, O041518. Автомобільні дороги міжнародного, національного та регіонального значення на території територіальної громади відсутні. До найближчої автомобільної дороги національного значення М-30 - 14 км, до найближчої автомобільної дороги регіонального значення Р-74 – 14 км від селища.

Є також сільські дороги та вулична мережа населених пунктів, які потребують значних фінансових ресурсів для приведення їх в належний стан.

Найбільш важливими транспортними проблемами в громаді є незадовільний стан дорожнього покриття вулиць та доріг (значна ямковість). Наслідком цього є деяке погіршення умов руху, безпеки, екологічної ситуації та збільшення кількості ДТП.

Джерелом забруднення атмосферного повітря, є самовільне випалювання сухостоїв та трав сухої рослинності, стерні, побутових відходів. Спалювання сухостоїв, окрім неоправної шкоди людському здоров'ю та життю травин, загрожує виникненням масштабних пожеж.

Стан ґрунтів та їх характеристика. Забруднення земельних ресурсів.

Використання земель без чіткого екологічно-економічного та соціального обґрунтування стає причиною виникнення багатьох негативних явищ як екологічної, так і економічної природи. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель та інших несприятливих явищ у переважній більшості випадків спричинені саме нераціональним

використанням і нехтуванням законами еколого-безпечного природокористування. Надмірне розширення площі ріплі за рахунок схилових земель призводить до порушення екологічно збалансованого співвідношення земельних угідь. У результаті земельні ресурси деградують, забруднюються і виснажуються.

Водна і вітрова ерозії є найбільш суттєвим фактором зниження продуктивності земельних ресурсів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення, втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають. За антропоєкологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), воно перебуває в середині загальноукраїнського діапазону і оцінюється як несприятливе. Серед комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунтів, підтримання позитивного балансу поживних речовин у них, важливе місце належить внесенню мінеральних та органічних добрив.

Проблемою у сфері землекористування є пониження рівня природної родючості. Це пов'язано зі змінами гранулометричного складу, малогумусністю, підвищеною кислотністю, значною оглеєністю, засоленістю ґрунтів тощо. Як наслідок, вони отримують нестійку структуру, низьку ємність вбирання, невисоку буферність, малу насиченість ґрунтовими колоїдами, що призводить до погіршення водного, повітряного та поживного режимів ґрунту. Така ситуація вимагає проведення регулярних заходів, спрямованих на усунення та попередження деградації земель, а саме:

- родючість ґрунту, як безцінний вичерпний важкопоновлювальний ресурс, потребує систематичного поповнення використаних речовин. Одним з найефективніших ресурсних засобів підтримання родючості ґрунтів на оптимальному рівні є застосування органічних та мінеральних добрив. Однак необхідно уважно стежити за балансом поживних речовин, процесами їхнього перетворення, щоб не зашкодити природному середовищу, не забруднити його й найбільш економно витратити ресурси, відповідно до планового врожаю;
- проведення сівозмін та посів сидеральних культур;
- раціоналізація структури сільськогосподарських земель (оптимізація співвідношення ріплі, сіножатей і пасовищ) та зниження рівня інтенсифікації ведення агровиробництва;
- для малопродуктивних і деградованих ґрунтів доцільно проводити консервацію та рекультивуацію земель.

Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси та ґрунти на території є наслідки діяльності сільського господарства, транспорту та інше.

Основними чинниками, які є джерелами виникнення деструктивних процесів стану ґрунтів у регіоні є промислові, транспортні, аграрні, воєнні, рекреаційні, що спричиняють зменшення родючості ґрунтів, дестабілізацію екологічної рівноваги в агроландшафтах, зниження продуктивності сільськогосподарських культур.

Вплив на екологічний стан громади має також наявність на території сусідніх громад сільськогосподарських підприємств та використання ними гербіцидів. Крім того, екологічні проблеми земельних ресурсів території громади включають ерозію ґрунтів. Джерелом часткового забруднення ґрунтів, що потребує вирішення, є тверді побутові відходи та стічні води.

Природно-заповідний фонд.

Збереження біологічного різноманіття є одним з пріоритетів у сфері природокористування, екологічної безпеки та охорони природи, невід'ємною складовою збалансованого економічного й соціального розвитку громади та регіону. Географічне положення, орографічні та кліматичні особливості Дніпропетровської області зумовили формування на її території різноманітної рослинності, яка закономірно змінюється з півночі на південь та з заходу на схід.

Одним із основних антропогенних чинників, що негативно впливає на структурні елементи екологічної мережі та біорізноманіття є значний ступінь господарського освоєння її території. Сучасна структура земельного фонду громади свідчить про надзвичайно високе антропогенне навантаження на природні екосистеми, яке призвело до їх зміни та скорочення площ та ареалів.

До інших видів антропогенної діяльності, що негативно впливають на структурні елементи екологічної мережі, біологічне та ландшафтне різноманіття в громаді, відноситься

забруднення довкілля внаслідок сільськогосподарської діяльності. Забруднення довкілля призводить до включення забруднюючих речовин до біохімічних ланцюгів рослин і тварин та їх хронічної інтоксикації.

Факторами, що несуть загрозу для рослинності є випалювання сухостоїв у весняно-осінній період, що призводить до виникнення пожеж; всихання дикоростучих культур; самовільні рубки.

Існує потреба збільшення лісогосподарськими підприємствами площ лісорозведення за рахунок нових земель. Для оптимізації використання об'єктів тваринного світу необхідно посилити роботу лісової охорони, егерської служби з попередження та виявлення фактів порушень, забезпечити надійну охорону тваринного світу.

Важливою екологічною складовою для громади є відтворення лісів, створення нових та реконструкції існуючих полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень;

Природно-заповідний фонд громади наразі представлений лісовим заказником загальнодержавного значення "Комісарівський", загальною площею 946,0 га. створений відповідно до постанови Ради Міністрів Української РСР від 28.10.1974 № 500 "Про створення заказників загальнодержавного значення в Українській РСР".

Вказаний об'єкт природно-заповідного фонду входить до складу природнозаповідного фонду України, охороняється як національне надбання щодо яких встановлюється особливий режим охорони, відтворення й використання. Охорона, захист та раціональне використання та відтворення лісів здійснюється філією "Східний лісовий офіс" Державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України".

За даними геопорталу Національної інфраструктури геопросторових даних та відкритих даних Державного земельного кадастру, заповідний об'єкт має сформовану земельну ділянку з кадастровим номером 1224583000:01:002:0050 лісогосподарського призначення для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг, яка перебуває у постійному користуванні філії "Східний лісовий офіс" Державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України".

Наявні ділянки з обмеженим природокористуванням або місцевими природоохоронними функціями поки що не визначені.

Таким чином, лісовий ресурс громади є обмеженим, а природно-заповідна складова мінімальна, що створює виклик щодо збереження біорізноманіття та розвитку екологічного туризму. Водночас існуючі лісові масиви можуть стати основою для формування зон рекреаційного та природоохоронного значення у майбутньому.

Станом на 01.01.2026 створення об'єктів природно-заповідного фонду й збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, сприяння природному відновленню популяцій рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу – це один з пріоритетних напрямків в Дніпропетровській області та її територіальних громадах. Варто відзначити, що більшість меж територій та об'єктів ПЗФ не встановлені та не винесені в натуру. При встановленні меж об'єктів ПЗФ спостерігається відмова деяких власників та користувачів земельних ділянок погоджувати проекти землеустрою з організації та встановлення меж об'єктів природно-заповідного фонду, що ускладнює та затягує процедуру встановлення меж заповідних об'єктів.

Вишнівська селищна територіальна громада має спадок природно-заповідних територій. На території громади наявні території з обмеженим природокористуванням. Це території природно-заповідного фонду - заказник загальнодержавного значення «Комісарівський», створений відповідно до Постанови Ради Міністрів УРСР від 28.10.1974 №500 «Про створення заказників загальнодержавного значення в Українській РСР». Вказаний об'єкт входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання щодо яких встановлюється особливий режим охорони, відтворення й використання.

Загальна площа становить 946 гектарів. Розташування – Вишнівська СТГ, поблизу сіл Комісарівка та Лозуватка. Призначення - Збереження та відновлення цінних лісових масивів у степовій зоні.

Таблиця 151. Об'єкти природно-заповідного фонду Вишнівської СТГ.

№ з/п	Перелік об'єктів ПЗФ	Площа, га	Назва підприємства, організації/установи землекористувача (власника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ
1	Заказник загальнодержавного значення «Комісарівський»	946,00	Вишнівська СТГ.
	Разом	946,00	

Заказник «Комісарівський» — це цінний лісовий заказник загальнодержавного значення, створений у 1974 році, що розташований у Кам'янському районі (колишній П'ятихатський) Дніпропетровської області. Він є унікальним прикладом степового лісорозведення, охороняє штучні та природні лісові насадження у межах степової зони України, відіграючи важливу природоохоронну та екологічну роль.

Заповідні території відіграють цінне значення як стабілізатор клімату, є регулятором гідрологічного режиму прилеглих територій, збереження флори та фауни. Охорона і примноження природних багатств забезпечує біологічну рівновагу в природі. Основним завданням природних заповідників, які відносяться до вищої категорії природно-заповідної мережі, є збереження природних комплексів та об'єктів на їх території, проведення наукових досліджень і спостережень за станом довкілля, розробка на їх основі природоохоронних рекомендацій, поширення екологічних знань, сприяння у підготовці наукових кадрів і фахівців у галузі охорони навколишнього природного середовища та заповідної справи.

На збереження об'єктів природно-заповідного фонду значною мірою впливає наявність проєктів землеустрою з організації та встановлення їх меж. Однією з головних причин, що значно стримує виконання зазначених робіт, є недостатня кількість коштів у місцевому бюджеті. Постійно ведуться роботи з визначення територій, перспективних для подальшого заповідання.

Мережа заповідних територій, проведення природоохоронних заходів сприяє стабілізації видового складу фауни та флори, збереженню цінних природних комплексів.

Управління відходами.

В Дніпропетровській області розроблявся Регіональний план управління відходами до 2030 року, у якому визначено кластери управління побутовими відходами. Відповідно до цього документу, на території Вишнівської селищної територіальної громади не передбачено створення власного полігону ТПВ. Планувалося, що найближчий полігон буде розташований на території Вільногірської міської територіальної громади, проте його будівництво наразі не здійснене. Є необхідність забезпечення дотримання та врахування вимог законодавства у сфері управління відходами під час реалізації заходу, що передбачає співфінансування створення об'єкта управління побутовими відходами (кластерного полігону) на території м. Вільногірськ.

Послуги з управління твердими побутовими відходами у громаді надають самі мешканці та сільськогосподарські підприємства, тоді як комунальне підприємство не здійснює централізованого збору та утилізації сміття. Унаслідок цього на території громади існують стихійні сміттєзвалища, які не відповідають сучасним санітарним та екологічним нормам. Робота з санітарної очистки населених пунктів проводиться переважно заявковим способом, без застосування контейнерного збору ТПВ у зоні багатоквартирної забудови та без організованого вивезення у приватному секторі.

На сьогоднішній день тарифи на вивезення сміття не застосовуються для більшості населення сіл громади, а організація сортування та утилізації ТПВ залишається не вирішеною. Діючі сміттєзвалища не відповідають сучасним вимогам і правилам ДБН. Відсутність централізованого полігону та системи регулярного збору і сортування відходів створює загрозу екологічному стану громади, забрудненню земель і водних об'єктів, а також погіршенню санітарних умов для мешканців.

Наразі вирішення питання організації ефективного збору, сортування та утилізації ТПВ є одним із пріоритетів у роботі місцевої влади, і без створення відповідної інфраструктури ситуація залишається складною та критичною.

Природоохоронна діяльність в громаді та заходи підвищення рівня здоров'я населення плануються Вишнівською селищною радою і відображені в місцевих програмах розвитку.

Таблиця 16. Планування природоохоронної діяльності в місцевих програмах розвитку Вишнівської селищної ради.

№ з/п	Рішення про затвердження	Назва програми	Термін дії програми
1	№1424-51/VIII від 19.12.2025 р.	Про Програму соціально-економічного та культурного розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2026 рік	2026 рік
2	№ 1369-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Комплексну Програму розвитку освіти, культури, молоді та спорту Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
3	№ 1370-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму оздоровлення та відпочинку дітей Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
4	№ 1371-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Комплексну програму розвитку фізичної культури і спорту на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
5	№ 1372-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Комплексну Програму соціального захисту населення Вишнівської селищної територіальної громади на 2026 – 2028 роки	2026-2028 роки
6	№ 1373-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми фінансової підтримки Комунального некомерційного підприємства "П'ятихатська центральна міська лікарня" П'ятихатської міської ради, що надає послуги у сфері охорони здоров'я на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
7	№ 1374-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму підтримки ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
8	№ 1375-49/ VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму підтримки Збройних Сил України на 2026 рік	2026 рік
9	№ 1376-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми надання фінансової підтримки комунальному підприємству «Вишневе» Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
10	№ 1377-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми забезпечення громадського порядку та громадської безпеки на території Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
11	№ 1378-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму «Охорони та раціонального використання фонду навколишнього природного середовища на території Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки»	2026-2028 роки
12	№ 1379-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг на території Вишнівської селищної ради на 2026 - 2028 роки	2026-2028 роки
13	№ 1380-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму з підвищення ефективності управління активами Вишнівської селищної територіальної громади на 2026 – 2028 роки	2026-2028 роки
14	№ 1381-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму здійснення заходів з правового захисту, сплати судових витрат Вишнівською селищною радою та її виконавчими органами на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
15	№ 1382-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму інформатизації Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
16	№ 1383-49/VIII	Про затвердження Програми «Поліцейський офіцер громади на	2026-2028

	від 27.08.2025 р.	2026-2028 роки»	роки
17	№ 1384-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, в умовах надзвичайного та воєнного стану, а також забезпечення пожежної безпеки на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026–2028 роки	2026-2028 роки
18	№ 1387-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму «Організація та проведення оплачуваних громадських, суспільно-корисних та безоплатних громадських робіт на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки»	2026-2028 роки
19	№ 1388-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми для кривдників на 2026-2028 роки Вишнівської селищної територіальної громади.	2026-2028 роки
20	№ 1389-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми розвитку благоустрою території Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
21	№ 1391-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму розвитку земельних відносин і охорони земель Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
22	№ 500-9/VIII 30.07.2021 року	Про затвердження Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед громадою, забезпечення проведення культурно – масових заходів, здійснення представницьких та інших заходів Вишнівською селищною радою на 2021 – 2026 роки	2026 рік
23	№1302-44/VIII 24.12.2025 року	Про Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя Вишнівської селищної територіальної громади на 2025 - 2029 роки	2025 - 2029 роки
24	№1449-53/VIII 20.02.2026 року	Про Програму «Поліпшення технічного стану санітарних автомобілів екстреної медичної допомоги, що працюють на території Вишнівської селищної територіальної громади Кам'янського району на 2026 рік»	2026 рік

Однією з найбільших екологічних загроз залишається можливість забруднення ґрунтів і підземних водоносних горизонтів, безконтрольне використання значних обсягів хімічних засобів захисту рослин (далі – ХЗЗР).

Таблиця 17. Взаємодія із громадськістю щодо контролю над забрудненням навколишнього природного середовища у Вишнівській СТГ.

№	Назва організацій	Юридична адреса	ПІБ представника
1	ГО "Сила єдності громади"	Підтримка ветеранів та членів їх сімей, ВПО	Марина Хорош
2	Релігійна громада Святого Василя Великого Парафія Криворізької єпархії Української православної церкви в смт. Вишневе	Діяльність релігійних організацій	Сергій Жура
3	ГО "Проектування та реалізація основних стратегічних, територіальних інтересів регіону"	Діяльність інших громадських організацій	Ліляна Бекеші
4	ГО "Відродження цінностей України"	Діяльність інших громадських організацій	Марія Дудіна
5	Громадська організація «АМУР АКВА	Діяльність інших	Борис Карпенко

	ПЛЮС»	громадських організацій	
6	Громадська організація «Дружнівка» села Лозуватка»	Діяльність інших громадських організацій	Володимир Мартиненко

Корисні копалини. Надра.

На території Вишнівської селищної територіальної громади не зареєстровані активні родовища корисних копалин. У минулому на території громади функціонував гранітний кар'єри, які наразі фактично не працюють і перебувають у власності АТ «Укрзалізниця». Розробка корисних копалин на даний час не здійснюється, що обмежує можливості громади щодо промислового видобутку природних ресурсів. Щодо водних надбань, територія громади має обмежені ресурси підземних вод. На сьогодні функціонують дві артезіанські свердловини, однак ситуація з централізованим водопостачанням є проблемною – зношеність трубопроводів та мереж значно впливає на якість та стабільність водопостачання. Попри це, вода зі свердловин використовується для виробничих та технічних потреб громади, що підкреслює її важливість як стратегічного природного ресурсу.

З інших ресурсів надр громади наявні запаси піску, глини та торфу, проте вони не використовуються у промисловому масштабі та можуть стати потенційним резервом для розвитку місцевого будівництва чи приватного сектору. В цілому регіон є багатим на корисні копалини, а навколишні територіальні громади мають багаті запаси та місця добування сировини.⁴

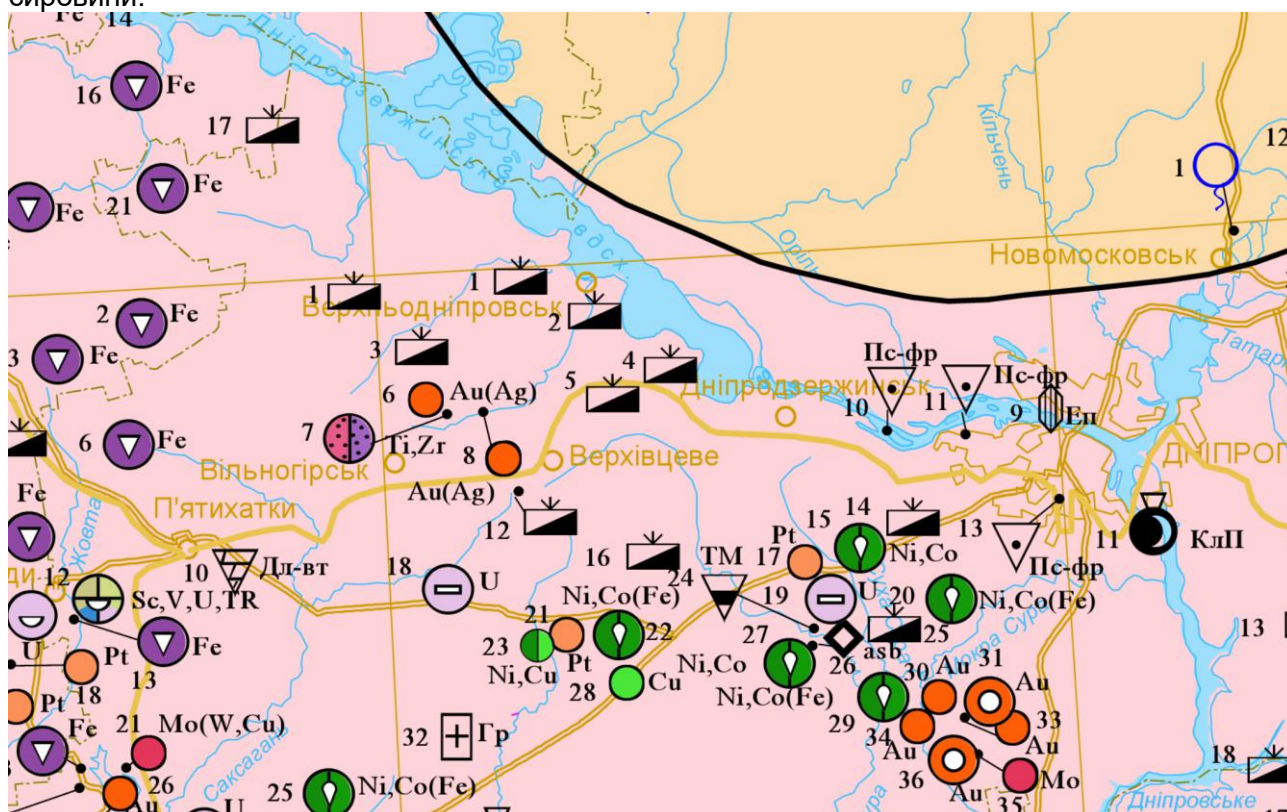

Рисунок 27. Карта корисних копалин.

Надра Вишнівської селищної територіальної громади також багаті на запаси питної води. Одним з найбільших цінних природних надбань громади є питна вода. Вона частково задовольняє потреби як для споживання так і для виробничих та технічних потреб. Загальна протяжність системи водопостачання с-ще Вишневе складає 8 км., технічний стан яких незадовільний. На території с-ще Вишневе налічується 2 комунальні артезіанські свердловини. Водопостачанням охоплено 3 з 10 населених пунктів територіальної громади. В селищі Вишневе – 446 домогосподарств користуються центральним водогоном. Селищний

⁴ <https://www.geo.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/deposits.pdf>

водогін та 3 водонапірні башти знаходяться на балансі та обслуговуванні комунального підприємства “Вишневе”. Мережі водовідведення – відсутні.

Таблиця 18. Найбільші роботодавці на території Вишнівської СТГ у 2025 році.

Підприємство, організація, установа	Чисельність працівників у 2024 р.
СТОВ «Комісарівка»	82
ТОВ СФГ «Гермес»	75
Відділ освіти Вишнівської селищної ради	154
Заклади охорони здоров'я	10
ДП «Ерастівська дослідна станція»	131
ТОВ «АЛЬКАРИМ ЗЕРНО»	50
ВП “Ерастівський фаховий коледж ім. Е.К. Бродського ДДАЕУ”	61

Матеріальні активи.

Загалом, Вишнівська селищна територіальна громада відноситься до громад з дефіцитом інвестиційних ресурсів, необхідних для повноцінного розвитку економіки та забезпечення сталого економічного зростання. Кращі позиції за обсягами освоєних інвестицій в період до 2022 року утримувало сільське господарство.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій. В останні роки відбулося значне зменшення питомої ваги інвестицій з державного і місцевого бюджетів. Основними перевагами громади є: наявність сільськогосподарських підприємств, розвинутий агробізнес, які навіть у воєнний період не припиняють свою роботу. Можна відзначити також відносно вигідне розташування Вишнівської селищної територіальної громади в регіоні, щодо деяких інших територіальних громад, що знаходяться далі на схід та південь. Непогана доступність до сусідніх міст.

З недоліків: не досить розвинута інфраструктура використання екосистеми та відсутність значних природоохоронних територій, вільних приміщень та привабливих земельних ділянок для розміщення інвестицій, не досить широка мережа соціальної, торгівельної, побутової інфраструктури та незадіяного трудового потенціалу. Громада має намір створити імідж відкритої для представників бізнесу, інвесторів та партнерів, які готові чесно та добросовісно вести свій бізнес на території, створювати нові робочі місця, виплачувати достойну та офіційну заробітну плату, сплачувати податки до бюджету громади. У Вишнівській територіальній громаді відсутній інвестиційний паспорт.

У 2025 р. Виконавчий комітет Вишнівської селищної ради здав в оренду 3 приміщення для комерційного використання. За рік дохід від орендної плати становить близько 47,1 тис. грн. Загалом по громаді кількість приміщень в оренді значно більша. Оренда ставків станом на 01.01.2026 по нормативній грошовій оцінці:

Кількість, що перебуває в оренді – 1 шт.

Площа – 21.1398га.

Всього орендна плата за земельні ділянки – 7,527 тис. грн.

Середня орендна плата за земельні ділянки – 7527,68 грн.

Середня орендна плата за водний простір – 7,527 тис. грн.

Всього орендарів фізичних осіб – 1 особа.

Протягом 2022-2025 років земельні (торги) аукціони не проводились.

Нормативна грошова оцінка земель усіх категорій та форм власності в межах та за межами Вишнівської селищної територіальної громади буде введена в дію з 1 січня 2026 року. Необхідна інформація з цих питань розміщується на офіційному сайті громади.

Якщо Стратегію не буде впроваджено, громада не зможе використовувати в повній мірі свій інвестиційний потенціал і наявні матеріальні активи. Актуалізація інвестиційного паспорту та створення он-лайн бази інвестиційно привабливих локацій громади може зацікавити потенційних інвесторів вкладати кошти, відкривати й розширювати підприємства та створювати робочі місця.

Екологічна ситуація. Основні екологічні проблеми.

Серед низки екологічних проблем, що мають місце в Дніпропетровській області, а відтак і у Вишнівській селищній територіальній громаді, особливо гостро стоїть проблема управління відходами. Стан місць видалення твердих побутових відходів становить реальну небезпеку для довкілля та населення, що проживає на прилеглих територіях. На більшості їх відсутні спеціальні природоохоронні споруди та системи екологічного моніторингу, не визначені технологічні карти, накопичення сміття проводиться безсистемно, ущільнення та присипка ґрунтом здійснюється не своєчасно або взагалі не проводиться, не ведеться належний облік відходів, не відновлюється або відсутнє обвалування, прилегла територія засмічена відходами. Через відсутність доступних сміттєпереробних та сортувальних комплексів, на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів як вторинної сировини складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням.

Існує нагальна проблема з впровадження інноваційних технологій у сфері охорони навколишнього природного середовища, зокрема для вирішення проблем управління твердими побутовими відходами. Питання будівництва сміттєпереробних комплексів є досить актуальним для регіону і його вирішення дало б вагомий поштовх для зменшення навантаження на довкілля та підвищення економічного потенціалу відповідних територій. Тверді побутові відходи є одним із найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливає на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється й тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх знешкодження та використання.

Важливим також є ставлення мешканців сіл та селища щодо стану екології громади. Згідно соціологічного опитування мешканців громади (проведене в рамках розробки Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади у 2025 році), значна кількість опитаних оцінюють засміченість довкілля та забрудненість питної води, як перепону, що заважає розвитку громади, проте вважають екологічний стан громади задовільним чи добрим.

Загалом екологічна ситуація в громаді є достатньо сприятливою. КП «Вишневе» виконує роботи з благоустрою населених пунктів громади (скошування трави, впорядкування узбіччя доріг та розчистка вулиць від снігу) за кошти бюджету громади. Це забезпечує позитивний вплив на стан рослинності в населених пунктах громади та поліпшує стан довкілля.

Спеціалізація економіки громади у сільському господарстві не завжди позитивно діє на якість атмосферного повітря, стан водних ресурсів та ґрунтів. Негативний вплив на довкілля справляють агровиробники через мало контрольоване використання добрив та отрутохімікатів при обробленні полів. Особливо це небезпечно для різноманіття навколишньої фауни. Вплив на рівень захворюваності місцевих мешканців не вивчався.

Стан управління твердими побутовими відходами на теренах громади (тобто IV – V класу) має проблеми подібні для значної кількості громад України. По селах переважають стихійні сміттєзвалища.

Однією з важливих проблем громади є постійне явище традиційного сезонного задимлення внаслідок весняного та осіннього спалювання листя, трави, соломи та інших органічних і неорганічних решток. Це не тільки значно забруднює повітря, а також знищує важливе різноманіття комах у верхніх шарах ґрунту. Загрозливим став процес замулення водних ресурсів – всіх річок та ставків. В навколишніх лісах головною проблемою є – короїд, що знищує дерева. Впливають на ріст і довговічність дерев та поширення шкідників переважно глобальні кліматичні зміни, але й місцевий вплив людей є вагомим.

Що Вам найбільше подобається в нашій громаді?¶

- → Природа¶
- → Мальовничі краєвиди¶
- → Місцезнаходження¶
- → Місцевість¶
- → Природа, але прикро, що вона гине¶
- → Якість адміністративних послуг¶
- → Географічне положення¶
- → Гарна природа¶
- → Краєвид¶
- → Поблизу залізниця¶
- → Природа і чистий воздух.¶
- → Історія селища.¶
- → Гарна місцевість¶
- → Природа чудова, яку треба берегти, бо це надбання не громади, а везіння розташування громади. Ліцей --приємно дивитися, коли роки йдуть, а школа гарна, доглянута. .¶
- → Природа та молодь, яка потребує підтримки та розвитку¶
- → Смердючі ставки, нашість наркоманів, ями на дорозі по коліна, відсутність води, банкомату та аптеки!¶
- → Природа¶
- → місцерозташування¶
- → Спогади про дитинство та рідні й близькі, які тут проживають¶
- → Природа та відносна безпека¶
- → Довкілля, сама природа¶
- → Спокійно жити. Тихе селище¶
- → Навколишнє середовище...люди...¶
- → краса місцевості, спокій та безпека для життя.¶
- → Природа і потенціал для розвитку¶
- → Можливість отримати адміністративні, медичні послуги та освітні (для дітей); можливість доїзду до районного та обласного центрів.¶
- → Пейзаж¶
- → природа¶

Рисунок 28. Ставлення населення щодо екологічного розвитку громади за результатами опитування.

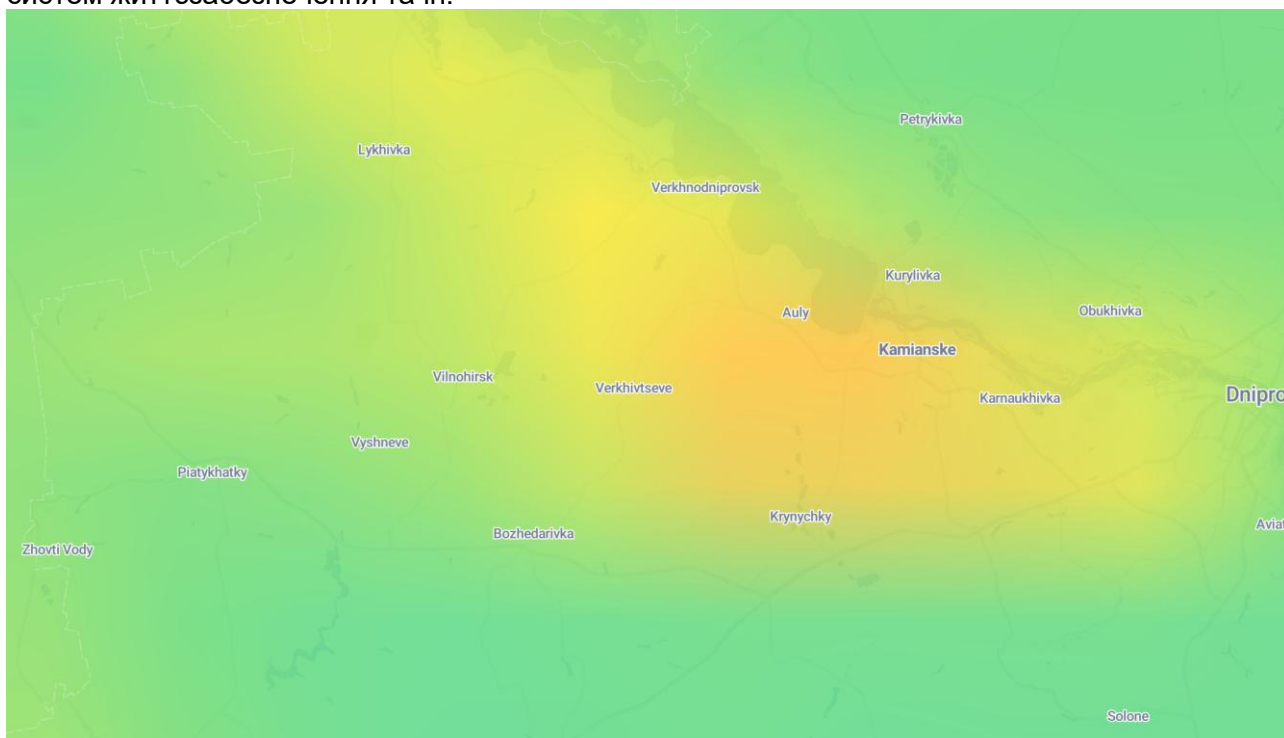
Таким чином, для громади характерна наявність низки проблем екологічного характеру, основними з яких є:

- Проблема розміщення та захоронення твердих побутових відходів.
- Відсутність центрів переробки та сортування сміття.
- Незадовільний стан водопровідних мереж.
- Низький рівень забезпечення населення послугами централізованого водопостачання.
- Надмірне і неефективне використання хімікатів сільськогосподарськими виробниками.
- Низька громадська активність та грамотність населення в питаннях екологічної безпеки, громадського контролю за впливом прийнятих рішень на екологічний стан громади.
- Відсутня система екологічного моніторингу.

III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.

Метеоспостереження підтверджують, що у регіоні та субрегіоні в зимовий сезон кількість опадів зменшилась, восени – дещо зросла, весною і влітку – змінилася несуттєво. Звичною стає аномальність погодних явищ, зростає їх частота й інтенсивність. Це може свідчити про високу ймовірність зміщення кліматичних сезонів, тривалості холодного періоду, для якого характерним є нестійкий сніговий покрив, зміни умов формування водних ресурсів, тривалості вегетаційного періоду та ін. Підвищення температури повітря та нерівномірний розподіл опадів, які мають зливовий, локальний характер у теплий період і не забезпечують ефективне накопичення вологи в ґрунті, може спричинити зростання повторюваності та інтенсивності посух. Зсув зони більш посушливого клімату, очевидно, спричинить вплив на продуктивність сільськогосподарського виробництва і пошуки більш сухостійних культур для вирощування.

Оскільки можливості протидії зміні клімату є незначними (особливо в місцевій владі) й стосуються лише її антропогенної складової, адаптація суспільства до кліматичних змін стає основою кліматичної політики. Потепління може надати певним регіонам певні можливості для розвитку. Наприклад, поліпшуються умови для розвитку рекреаційного туризму чи використання сонячних панелей для виробництва електроенергії. Але головні зусилля, при цьому, мають бути сконцентровані на адаптацію до прямих та опосередкованих негативних наслідків кліматичних процесів. Незначне підвищення середньорічної температури не матиме серйозного прямого впливу на здоров'я людей, але може викликати розширення меж ареалів поширення збудників інфекційних захворювань та шкідників сільськогосподарських та лісогосподарських культур, а це може бути суттєвою загрозою для місцевої економіки. Потенційні негативні наслідки зміни клімату можуть проявлятися і вже проявляються у вигляді теплового стресу, зміни водного режиму та якості місцевих вод, частоти та інтенсивності стихійних гідрометеорологічних явищ, зростання кількості інфекційних захворювань та алергійних проявів, порушення нормального функціонування систем життєзабезпечення та ін.

Рисунок 29. Вплив забруднюючих факторів великих міст на територію Вишнівської селищної територіальної громади Кам'янського району Дніпропетровської області.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Вишнівської селищної територіальної громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У наведеній

нижче таблиці 19 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 19. Вплив цілей Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища.

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунти	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Стійкість соціально-економічного розвитку та підвищення безпеки в громаді.									
Операційна ціль 1.1. Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства і пріоритетних галузей економіки.	+	0	+	+	+	0	+	+	+
Операційна ціль 1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Операційна ціль 1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність.	+	+	+	0	+	0	+	0	+
Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців та інфраструктури муніципальних послуг.									
Операційна ціль 2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини.	+	0	0	0	0	0	0	+	0
Операційна ціль 2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність.	+	0	0	0	0	0	+	+	0
Операційна ціль 2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я.	+	0	0	0	0	+	0	0	0
Стратегічна ціль 3. Ефективне врядування, взаємодія та згуртованість.									
Операційна ціль 3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного	+	+	+	0	0	0	0	0	0

управління.									
Операційна ціль 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища.	+	+	+	+	+	+	+	0	+
Операційна ціль 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення.	+	+	+	+	+	+	0	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний налив, (+) – позитивний вплив.

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняє життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від автотранспорту. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів, особливо поблизу автомобільних шляхів, де відбувається проходження певної кількості транспорту. Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства. Компенсаційними заходами є створення, підтримка та розширення територій зелених насаджень та рекреаційних зон.

Автомобільний транспорт, який рухається територією громади, окрім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, спричиняє також незначне акустичне забруднення, яке є одним з чинників розвитку серцево-судинних захворювань. Особливо уражені шумовим забрудненням території, через які проходять транзитні автодороги. Ділянки біля автодоріг поблизу яких наявні ділянки житлової забудови незахищеної шумоізолюючими засобами – зеленими насадженнями чи шумозахисними екранами можуть шкодити здоров'ю мешканців громади.

У зв'язку із недосконалістю у Вишнівській громаді централізованої системи водовідведення, для запобігання потрапляння в ґрунт і в поверхневі води стічних вод домогосподарств та підприємств доцільно проводити роз'яснювальну роботу з населенням щодо негативних факторів забруднення та його наслідків для здоров'я. Незначний негативний вплив на ґрунти відбувається при підготовці територій для будівництва в т.ч. будівель та споруд. Він обумовлений виїмкою ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, а також родючого ґрунту для озеленення території. Вплив на ґрунти від утворених в процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається удосконалення роботи з управління ТПВ.

Біорізноманіття не зазнає змін у бік зменшення його різноманітності. Планується також поступове здійснення озеленення території населених пунктів громади.

В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться, в довгостроковому змінюватимуться на краще. В середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені операційними цілями: 1.1. Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства і пріоритетних галузей економіки. 1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля. 1.3. Якісне просторове планування та проєктна діяльність. 2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини. 2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність. 2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я. 3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного управління. 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища. 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення. - передбачається придбання нової техніки для комунальних потреб, реконструкції та капітальні ремонти водопровідних мереж, водозаборів, запровадження і пропагування системи сортування відходів, придбання та облаштування контейнерних

майданчиків для збирання твердих побутових відходів, впровадження сучасної техніки для ефективного управління відходами, формування еко-свідомості населення, проведення заходів та екологічних акцій очищення берегів річок та озер, території лісосмуг, розчищення джерел, укріплення берегів річок, озеленення населених пунктів, знищення карантинних рослин, завдяки яким очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади.

Для покращення здоров'я населення передбачається фінансова підтримка закладів охорони здоров'я, створення та облаштування громадських місць відпочинку на природі (біля водойм) у населених пунктах громади, оновлення та модернізація місць для занять фізкультурою і спортом, будівництво та ремонт дитячих майданчиків для активного відпочинку, розбудова паркових зон, інших зелених насаджень на території Вишнівської територіальної громади, підвищення якості функціонування закладів соціального захисту і охорони здоров'я, шляхом фінансування на придбання нового медичного обладнання, оснащення та забезпечення їх новою технікою, сучасними засобами безпеки, укриттями, покращення їх матеріально-технічної бази, підвищення доступності будівель охорони здоров'я, а також капітальні ремонти харчоблоків закладів освіти, їх термомодернізацію, ремонти санвузлів в школах та будівництво громадської вбиральні, тощо. Планується впроваджувати деякі проєкти з енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії.

Окремими заходами, спрямованими на збереження й покращення довкілля є підготовка просторової документації, землеустрою тощо. Цьому сприятиме передбачена реалізація та забезпечення організації й здійснення місцевих програм розвитку та виконання завдань, операційних і стратегічних цілей Стратегії. Планується проведення інвентаризації земельних ділянок та будівель на території громади, розроблення комплексного плану просторового розвитку та розробка інвестиційного паспорту громади.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація більшості операційних цілей Стратегії та виконання завдань має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді та стан здоров'я її мешканців.

IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.

На території Вишнівської селищної територіальної громади серед головних екологічних проблем є такі:

1. Відсутні спеціальні природоохоронні споруди та системи екологічного моніторингу, ущільнення та присипка ґрунтом відходів здійснюється не своєчасно, розміщення відходів проводиться безсистемно, робочі карти не визначені, що створює загрозу виникнення надзвичайних ситуацій, забруднення об'єктів довкілля та загоряння відходів.

2. Збирання твердих побутових відходів на території громади здійснюється за унітарною схемою, що унеможлиблює вилучення відходів, які мають ресурсну цінність та їх небезпечних складових безпосередньо на об'єктах їх утворення. Як наслідок, відходи, які підлягають переробці та утилізації, потрапляють на полігон, що призводить до швидкого заповнення вільних площ та створює додаткове навантаження на об'єкти довкілля.

3. Екологічний стан водойм тісно пов'язаний з господарською діяльністю людини. Аналізуючи ситуацію, основними причинами незадовільного стану поверхневих водних об'єктів є: недотримання режиму господарської діяльності в прибережних захисних смугах; замулення та занесення, обміління, забруднення русел річок і акваторій водойм; зарегулювання стоку; зниження самоочисної здатності тощо. Враховуючи зазначене, з метою попередження виникнення надзвичайних ситуацій, забруднення об'єктів довкілля та покращення гідрохімічного стану водних об'єктів на підвідомчій території необхідно забезпечити здійснення заходів з берегоукріплення, реконструкції гідротехнічних споруд, розчищення русел річок, упорядкування водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Здійснити заходи по встановленню розмірів і меж прибережних захисних смуг водних об'єктів на території громади.

4. Основним підприємством, яке здійснює діяльність у сферах благоустрою, водопостачання та підтримання належного санітарного стану населених пунктів на території Вишнівської громади є комунальне підприємство «Вишневе» Вишнівської селищної ради. Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) – одна з найважливіших галузей господарського комплексу громади, що забезпечує її життєдіяльність. Комунальне господарство громади здійснює свою діяльність в таких сферах:

- водопостачання;
- впорядкування територій (впорядкування узбіччя доріг, скошування трави, розчищення вулиць від снігу в зимовий період) і т. д.

Галузі житлово-комунального господарства громади притаманні, як і всюди, проблеми високого рівня зношеності інфраструктури. У громаді функціонує лише одне комунальне підприємство.

Очисні споруди відсутні в сільській місцевості та в адмінцентрі взагалі, а очищення господарсько-побутових стічних вод, стоки домогосподарств та закладів соціальної сфери акумулюються у вигрібні ями та вивозяться неідентифікованими надавачами послуг і неконтрольовано розміщуються у навколишньому середовищі, забруднюючи компоненти довкілля.

5. На сьогоднішній день практично не здійснюється контроль за станом зливових мереж населених пунктів. Зливові та талі води без очищення відводяться до водних об'єктів, що негативно впливає на їх гідрохімічний стан та в деяких випадках приводить до загибелі водних біоресурсів. Комунальні підприємства належним чином не експлуатують більшу частину зливових мереж. Дієвий контроль за станом зливових мереж та якістю стічних вод, які скидаються до них в громаді не проводиться.

6. Однією із визначених загроз для навколишнього природного середовища є безхазяйні водозабірні свердловини, контроль за станом та обігом яких практично відсутній. При переході права власності на земельні ділянки новими власниками приймаються рішення щодо доцільності використання розташованих на них водозабірних свердловин, непотрібні кидаються напризволяще і залишаються поза контролем та регулюванням. Відсутність належного контролю за станом водозабірних свердловин створює ризик забруднення підземних водоносних горизонтів.

7. Одним із основних елементів благоустрою населених пунктів є зелені насадження. Крім естетичного, вони мають ще й величезне санітарне значення, захищаючи населені пункти від диму, вихлопних газів, пилу тощо. Але на сьогодні стан утримання зелених насаджень, розвиток зеленого господарства знаходяться на досить низькому рівні. Відсутні плани озеленення, найчастіше посадка дерев проводиться лише під час екологічних акцій. Важливим для забезпечення охорони та використання зелених насаджень населених пунктів є їх інвентаризація, метою якої є одержання достовірних комплексних даних про кількість і стан зелених насаджень; ведення моніторингу стану і кількості зелених насаджень; розроблення програм, заходів з розвитку зелених зон населених пунктів; визначення основних напрямів щодо утримання, розведення і захисту зелених насаджень.

8. Внаслідок розорювання земель, вирубування лісів, осушення або обводнення територій, промислового, житлового та дачного будівництва відбувається знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин. Спостерігається катастрофічне зменшення площ територій водно-болотних угідь, природних лісових екосистем, які є основою для збереження біорізноманіття. Відсутність проектів землеустрою щодо встановлення в природі меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду призводить до порушення встановленого режиму їх використання, зменшення площ збіднення видового складу фауни та флори, здійснення в межах об'єктів та їх охоронних зон забороненої господарської діяльності.

Деякі інші екологічні проблеми Вишнівської громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Забруднення атмосферного повітря у громаді має як ареальне, так і лінійне походження. Ареальний не займає великої частки джерел забруднення повітря і пов'язаний із функціонуванням адміністративного центру громади селища Вишневе, де переважно розташовано об'єкти економічної діяльності.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із проходженням через громаду важливих автошляхів та руху автотранспорту на її території. Відносно вигідне географічне розташування територіальної громади забезпечує проходження тут певної кількості транзитного транспорту. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), можливе від кількох до кільканадцяти метрів від ліній руху автотранспорту шляхами.

Таблиця 20. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Вишнівської СТГ.

Назва	Місце розташування	Експлуатаційний стан	Потреба в будівництві і реконструкції	Балансоутримувач
Водопровідні мережі (загальна протяжність 8 км)	с-ще Вишневе	Незадовільний	так	КП «Вишневе» Вишнівської селищної ради
Каналізаційні мережі (відсутні)	–	–	–	–
Трансформаторні підстанції (1 од.)	На період воєнного стану – не опубліковано	Задовільний	-	АТ «Укрзалізниця»
Об'єкти альтернативної енергетики (4 од.)	Територія громади	Задовільно	-	Приватна власність
Сміттєзвалище ТПВ (відсутні)	–	–	–	–

Динаміка викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у громаді невідома через відсутність стабільної системи моніторингу, а також через відсутність оновленої інформації у контексті новоутворених адміністративних районів та територіальних громад. Розрахунок обсягів викидів шкідливих речовин та парникових газів від пересувних джерел, у тому числі автотранспорту, останніми роками не здійснювався.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря були підприємства агропромислового комплексу та автомобільний транспорт. Головними причинами погіршення стану повітря є недотримання технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування, низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, пошкодження покриття автомобільних доріг та відсутність нейтралізаційних приладів на автотранспорті.

Основними проблемами забруднення поверхневих вод у Вишнівській селищній територіальній громаді є діяльність суб'єктів господарювання в аграрному секторі. Не виявлено скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод, проте очевидною є відсутність ефективної централізованої системи водовідведення.

Внаслідок діяльності на території громади домогосподарств та підприємницьких структур, ймовірний негативний вплив на поточний стан поверхневих вод.

Серед інших причин погіршення стану води на території громади є зберігання ТПВ на непристосованих ділянках, скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Забруднення поверхневих вод суттєво впливає на якість підземних, які активно використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади.

Водні об'єкти на території Вишнівської територіальної громади страждають аналогічними водно-екологічними проблемами як і подібні об'єкти в басейні Дніпра та його суббасейнах. Можна визначити такі головні водно-екологічні проблеми та їх причини:

1. Забруднення органічними речовинами як результат недостатньої очистки стічних вод або її відсутності. Небезпека забруднення вод органічними речовинами пов'язана із зменшенням вмісту розчиненого у воді кисню до критичного для водних організмів рівня. У суббасейні річки Дніпро між точковим і дифузним забрудненням навантаження органічними речовинами розподіляється. Вплив точкових джерел майже повністю визначається житлово-комунальним господарством, а дифузне навантаження пов'язано з домогосподарствами, які не мають каналізації. Дослідження не проводилися.

2. Забруднення біогенними елементами невідоме. Підвищення вмісту біогенних елементів (сполук нітрогену та фосфору) ймовірно спричиняє евтрофікацію вод, наслідком чого є збіднення видового різноманіття, погіршення стану і якості води та неможливість її подальшого використання. У суббасейні наявний поділ між точковими і дифузними джерелами навантаження. Дифузне надходження сполук нітрогену більшою мірою визначається сільськогосподарським виробництвом (мінеральні добрива, гній, ерозія внаслідок розораності), внесок якого у загальне навантаження не досліджувалось.

3. Забруднення небезпечними речовинами, що потрапляють зі стічними водами, пестициди та інші засоби хімічного захисту рослин, а також в результаті змиву з забруднених полігонів та при аварійному забрудненні. До небезпечних відноситься велика група речовин, в основному це гербіциди, інсектициди, важкі метали та поліароматичні вуглеводні, які мають гострий або хронічний токсичний ефект і несуть велику небезпеку для використання води людиною та життя водних мешканців. Інформація про забруднення поверхневих вод небезпечними речовинами, особливо синтетичними, до цього часу залишається недослідженою. На території суббасейну річки Дніпро не достатньо звітності про відведення небезпечних речовин.

4. Гідроморфологічні зміни, що пов'язані з протипаводковим захистом, гідроенергетикою, регулюванням стоку (ставки, водосховища), спрямленням русла річок. Більше половини масивів поверхневих вод суббасейну річки Дніпро є істотно зміненими. Крім цих основних проблем, до переліку слід включити забруднення побутовими відходами (зокрема пластиком) та зміни клімату (з паводками та посухами включно). Матеріали проєкту Плану управління річковим басейном Дніпра... містять основні водно-екологічні проблеми та заходи по їх вирішенню, з якими можна ознайомитись наприклад на офіційному сайті за посиланням: <https://desna-buvr.gov.ua/purb/>.

Забезпечення населення питною водою здійснює комунальне підприємство КП «Вишневе». На території громади функціонують дві артезіанські свердловини, однак централізоване водопостачання перебуває у критичному стані. Інфраструктура водопроводу значною мірою зношена, старі труби та насосні станції не забезпечують стабільної подачі води. Це створює ризики аварійних ситуацій та обмежує можливості для розвитку громади. Використання води суб'єктами господарювання проводиться відповідно до державних норм,

скид неочищених стічних вод у поверхневій водні об'єкти не зафіксовано. Більшість населених пунктів громади забезпечені якісною питною водою завдяки індивідуальним колодязям та свердловинам, якими користуються мешканці для власних потреб. Централізоване водопостачання надається лише у с-ще Вишневе КП «Вишневе», проте вода в цьому випадку є технічною, а стан водомереж та систем водопостачання оцінюється як незадовільний. Така ситуація потребує вирішення проблем першочергового ремонту та модернізації інфраструктури для забезпечення надійного централізованого водопостачання.

При розробці Стратегії розвитку Вишнівської ТГ запропоновано використати наявну інформацію та включити до неї наступні заходи, заплановані до реалізації, а саме:

1. Реконструкція/модернізація водопровідних мереж селища Вишневе.
2. Вдосконалення системи утилізації відходів на території Вишнівської СТГ.
3. Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж водних об'єктів розташованих на території Вишнівської СТГ відповідно до положень статей 87, 88 Водного кодексу України.

4. Забезпечення на території Вишнівської СТГ роздільного збору твердих побутових відходів, надання послуг населенню з їх вивезення та утилізації, що дасть можливість значною мірою запобігти засміченню водних об'єктів, в тому числі в межах та поблизу населених пунктів.

5. Проведення освітньо-інформаційних кампаній з підвищення екологічної свідомості населення громади та привернення уваги до актуальних проблем стану водних ресурсів, шляхом залучення їх до екологічних заходів.

6. Удосконалення державного обліку водокористування з поверхневих та підземних джерел водопостачання, шляхом встановлення або модернізації існуючих приладів обліку води.

Забруднення ґрунтів на території Вишнівської селищної територіальної громади достатньо не досліджене.

Нераціональне використання земель без чіткого екологічного, економічного та соціального обґрунтування призводить до виникнення численних негативних явищ як екологічного, так і економічного характеру. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель, а також інші несприятливі явища переважно зумовлені нехтуванням принципами еколого-безпечного природокористування. Надмірне розширення площ ріллі за рахунок схилених земель порушує екологічно збалансоване співвідношення земельних угідь, що спричиняє деградацію, забруднення та виснаження земельних ресурсів громади.

Водна та вітрова ерозії є найбільш суттєвими чинниками зниження продуктивності ґрунтів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель спричиняє зменшення родючості ґрунтів через переущільнення, втрату грудкувато-зернистої структури, зниження водопроникності та аераційної здатності, з усіма негативними екологічними наслідками. За антропоекологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), показники перебувають у середині загальноукраїнського діапазону і оцінюються як несприятливі.

Для підвищення родючості ґрунтів та підтримання позитивного балансу поживних речовин необхідне застосування комплексу агротехнічних заходів. Особливе значення мають систематичне внесення мінеральних і органічних добрив, оптимізація сівозмін, використання ґрунтозахисних технологій та заходів з боротьби з ерозією. Такі заходи забезпечують не лише відновлення та збереження ґрунтового потенціалу, а й стійкий розвиток агропромислового комплексу громади.

Деяке забруднення зумовлене викидами в атмосферне повітря, осіданням пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь на поверхню ґрунту. Вплив на екологічний стан громади має також місце на території сільськогосподарських і промислових підприємств сусідніх громад, використання гербіцидів і інших засобів обробітку ґрунту в сільській місцевості. На території громади фіксуються випадки несанкціонованого вивезення відходів.

Вагомим чинником забруднення ґрунтів громади є важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають на поверхнях і залишаються в ґрунтах вздовж автошляхів. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів

вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км. Такі забруднення є основними причинами, що можуть спричинити збіднення біорізноманіття. Можна виокремити такі антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із охоронним статусом, є зривання їх місцевим жителями та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів, випасання худоби, викошування, випалювання трави, осушення; для лісопаркових - проведення господарських робіт, будівництво, тощо). Загрозами для лісопаркової рослинності є: пожежі, порушення технологій догляду за територіями, вирубки, тощо.

Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із неможливістю реалізації заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів.

На території Вишнівської громади природоохоронні території загальнодержавного значення займають незначні території заповідання (1 об'єкт). Варто зазначити деякі загрози і потенційні ризики для функціонування системи природоохоронних територій:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації природно-ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;

- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (можливе забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів, здійснення оборонних заходів та інше);

- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямиий чи опосередкований вплив на природні комплекси.

Таблиця 21. Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Вишнівської СТГ.

№	Назва
1.	Управління побутовими відходами. Недосконала система роздільного збору ТПВ. Наявність несанкціонованих звалищ ТПВ та звалищ, що не відповідають нормам екобезпеки. Неможливість та недостатній рівень утилізації вторинної сировини. Відсутня комплексна система управління відходами у громаді. Місця видалення відходів забруднюють прилеглі території, створюючи екологічні ризики виникнення екологічно обумовлених захворювань, загрози екологічної, продовольчої безпеки громади.
2.	Недостатній рівень якості забезпечення населення централізованим водопостачанням та водовідведенням, не повна відповідність якості водопостачання санітарним нормам. Відсутня система збору поверхневих талих та дощових вод, а також недостатній рівень очистки стічних вод у адмінцентрі громади. Все це спричиняє забруднення підземних і поверхневих вод, та як результат, створює ризики виникнення екологічно обумовлених захворювань від забруднених джерел водопостачання.
3.	Забруднення поверхневих вод. Через недостатній рівень очистки стічних вод, хімізацію аграрного сектору, може спостерігатися високий рівень вмісту біогенних речовин у поверхневих водах, прибережних зонах, ґрунтах, інтенсифікується процес евтрофікації водойм. Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади може свідчити, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду зникла, зміліла, замулилася, заросла болотною та іншою рослинністю та чагарниками, втрачає своє природне значення. Об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності. Загалом, особливо гостро стоїть проблема зниження рівня водності, що стосується малих рік та вимагає

	надзвичайно важливих рішень із-за змін клімату.
4.	Неефективне використання земельних ресурсів. Надмірне використання хімічних засобів захисту рослин при вирощуванні с/г продукції, відсутність сівозмін тощо призводять до деградації ґрунтів. Розораність земель на території громади та в сусідніх громадах є високою, а контроль використання земель – недосконалий.
5.	Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Наявні техногенно забруднені території.
6.	Недостатній рівень готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Недостатня підготовленість до впливів від воєнних дій.
7.	Негативні демографічні тенденції (стійкі від'ємні показники природного руху населення, низька народжуваність, рання смертність, у тому числі в зв'язку із екологічно обумовленими захворюваннями. Низький рівень контролю якості харчових продуктів, питної води.
8.	Проблеми природно-заповідного фонду та біорізноманіття. Скорочення ареалів існування різних видів флори і фауни внаслідок знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення) в умовах глобальних змін клімату, екологічно незбалансованої експлуатації ресурсів, поширенні невластивих територіям видів, розповсюдження хвороб та шкідників, тощо.
9.	Низький рівень екологічної культури (екологічних знань) у представників бізнесу та населення. Недостатній рівень екологічної свідомості населення, зокрема у питаннях мінімізації забруднення довкілля, а також можливостей отримання зисків від вторинних та альтернативних джерел енергії. Відсутня система спостережень за змінами і станом довкілля, екомоніторингу та екоконтролю, тощо.
10.	Низький рівень використання альтернативних джерел енергії, зокрема біоенергетичного потенціалу навколишніх територій.
11.	Низький рівень впровадження енергоефективних технологій, теплозбереження, обліку ресурсів, замкнутих циклів виробництва, установок для утилізації вторинної сировини, тощо.
12.	Забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, водних ресурсів викидами автотранспорту, населенням, підприємствами, розміщенням відходів на необлаштованих належним чином звалищах ТПВ (у т. ч. парниковими газами).
13.	Ризики забрудненням підземних водоносних горизонтів внаслідок антропогенної діяльності.
14.	Недостатній рівень озеленення та благоустрою на території громади. Необхідність збільшення кількості зелених насаджень та біорізноманіття (газонів, кущів, дерев). Вдосконалення процесів благоустрою в громаді та збільшення кількості парків, скверів, алей і майданчиків як місць відпочинку громадян, для проведення дозвілля, занять фізкультурою і спортом. Низький рівень використання потенціалу громади і навколишніх територій для розвитку зеленого туризму. Потреба заліснення територій поза населеними пунктами громади.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на **стан здоров'я мешканців** громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з недостатнім рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, оснащення сучасним функціонально-діагностичним, хірургічним та фізіотерапевтичним та іншим обладнанням.

З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я та поліпшення якості надання послуг закладами охорони здоров'я усіх рівнів необхідно збільшити фінансування галузі. Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді, очевидно, зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення повітря та/або питної води, зокрема:

- через забруднення поверхневих вод внаслідок недбалого і нераціонального управління стічними водами в населення можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші;

- через забруднення атмосферного повітря внаслідок проходження по території громади автошляхів та доріг національного і регіонального значення виникають хвороби

дихальних шляхів, алергії, сльозотеча, різь в очах, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, що є причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця, раку легень;

- через зниження показників родючості та хімічного навантаження на ґрунти в населення через неякісні продукти харчування можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші.

Часткове або повне вирішення вищезазначених проблем пропонується здійснити внаслідок виконання стратегічних, операційних цілей та завдань Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року.

V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування в Стратегії розвитку Вишнівської селищної ТГ.

Для кожного з визначених напрямів розвитку Стратегії розробляються стратегічні та оперативні цілі. За кожною оперативною ціллю розробляються завдання й низка проектів, серед яких можуть бути проекти, які, відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проектів має бути здійснена окрема процедура оцінки впливу на довкілля.

Основні міжнародні та державні зобов'язання щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 ЗУ «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);

- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;

- Водний кодекс України;

- Лісовий кодекс України;

- Земельний кодекс України;

- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;

- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;

- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;

- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;

- Закон України «Про управління відходами»;

- Закон України «Про надра»;

- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;

- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;

- Закон України «Про екологічний аудит»;

- Закон України «Про рослинний світ»;

- Закон України «Про тваринний світ»;

- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;

- Закон України «Про благоустрій населених пунктів»;

- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 рр., затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. №695;

- Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

- Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07.08.2020 року №624-24/VII (зі змінами);
- Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2024 рік;
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року №820-р;
- Національний план управління відходами до 2030 р., затверджений Кабінетом міністрів України 20.02.2019 р.;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПІН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. №1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 рр. (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р "Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів»;
- Розпорядження КМУ від 30.05.2024 № 483-р «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024 - 2026 роках»;
- Закон України «Про екологічну мережу України»;
- Про затвердження проекту схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області <http://oblrada.dp.gov.ua/rishennia/sklikannia-7/viii-session/176-8vii>;
- наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;
- Стратегія розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р.;
- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;
- Національний план управління відходами до 2033 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р;
- рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20;
- рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»;
- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджена

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

- Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;

- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 – 2024 роках, схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

Правові засади у сфері управління відходами забезпечуються ЗУ «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення або мінімізації утворення відходів, зберігання й управління ними, запобігання й зменшення негативних наслідків для довкілля й здоров'я людини від утворення, зберігання й управління відходами. Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері управління відходами визначаються 26 статтею ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, ЗУ «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення й використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ЗУ стаття 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ЗУ стаття 21). Також у статті 8 ЗУ зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. № 2059-VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України проект Стратегії відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів;

- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;

- проектне спрямування на збереження просторової й видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу й комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Таблиця 22. Екологічні проблеми Вишнівської СТГ та можливі шляхи їх вирішення.

№	Екологічні проблеми.	Цілі екологічної політики.	Шляхи вирішення.
1.	Забруднення атмосферного повітря	Чисте атмосферне повітря	Реалізація заходів щодо: енергозбереження, зменшення втрат теплової енергії; зменшення витрат енергетичних ресурсів; розвитку альтернативної та відновлювальної енергетики; озеленення території громади з метою покращення й відновлення якості повітря; екологічного виховання населення, підвищення екологічної культури. Популяризація відновлювальних джерел енергії опосередковано сприятимуть зменшенню викидів забруднюючих речовин. Контроль спалювання відходів та сухостоїв, тощо.

2.	Забруднення, захащення поверхневих вод	Якісні водні ресурси	Відновлення та покращення природного стану і функціонування ставків, річкової системи; реконструкція та ремонт існуючих мереж водопостачання; підвищення екологічної культури населення й бізнесу, підвищення ефективності управління, тощо.
3.	Накопичення твердих побутових та промислових відходів.	Запровадження системи управління відходами.	Вдосконалення системи управління відходами, що відповідає сучасним потребам екологічної безпеки; ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ. Забезпечення роздільного збирання ТПВ та направлення вторинної сировини на переробку; покращення технічного забезпечення сфери управління ТПВ; приведення об'єктів до норм екобезпеки; підвищення обізнаності мешканців громади щодо належного управління відходами, підвищення екологічної культури і управління.
4.	Забруднення ґрунтів.	Невиснажені родючі ґрунти, зменшення деградації ґрунтів, зменшення площ техногенно забруднених територій, зниження рівнів впливу негативних антропогенних факторів.	Стале, невиснажливе використання земельних ресурсів територіальної громади, зменшення площ техногенно забруднених територій, екологізація землеробства, підвищення екологічної культури і управління. Зниження рівня забрудненості від автотранспорту.
5.	Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття	Відновлене біологічне та ландшафтне різноманіття, збільшення площ ПЗФ, охорона об'єктів.	Збереження природоохоронних зон; створення нових/відновлення існуючих туристичних об'єктів та рекреаційних зон; покращення туристичної привабливості громади, створення та відновлення екостежок, екомаршрутів; розвиток зеленого туризму; озеленення громади; підвищення рівня екологічної культури населення з залученням якомога більшої кількості жителів громади до різних екологічних акцій та заходів щодо збереження об'єктів екомережі та біорізноманіття, покращення інформування населення.
6.	Відсутність системи екологічного моніторингу	Створення ефективної системи спостережень та моніторингу навколишнього середовища у Вишнівській громаді.	Створення ефективної системи моніторингу за станом навколишнього природного середовища в громаді.
7.	Недостатня кількість зелених насаджень та площ для відпочинку, дозвілля й занять фізкультурою і спортом у Вишнівській громаді.	Озеленення території, відновлення парків, скверів, лісів, зелених майданчиків, алей, тощо. Оновлені майданчики та рекреаційні зони.	Озеленення та збільшення паркових та інших територій громади; підвищення рівня екологічної культури і екологічного управління. Облаштування додаткових місць відпочинку та проведення дозвілля для мешканців і гостей громади. Розвиток фізкультурно-спортивної інфраструктури. Розвиток служб благоустрою.
8.	Ризики виникнення	Запроваджена та вдосконалена система	Попередження надзвичайних ситуацій; ознайомлення населення з можливими

надзвичайних ситуацій природного техногенного характеру.	попередження надзвичайних ситуацій та подолання наслідків. Створена система підвищеної стійкості до впливів воєнного стану.	ризиками виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру; підвищення екологічної культури населення, профілактика захворювань. Підвищення ефективності управління в разі надзвичайних ситуацій, а також розробка програм стійкості в період воєнних дій. Розвиток мережі та інфраструктури безпеки в громаді.
--	---	--

Ураховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проект Стратегії відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх і пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонного шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту документу державного планування, що є документом місцевого рівня.

VI. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Вишнівської селищної територіальної громади, за умов дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації та стану здоров'я населення в громаді.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку питань, наведеного в таблиці 23.

Таблиця 23. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку.

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневій воді?			+	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та			+	+

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
погіршення якості очистки стічних вод?				
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	+
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+	+	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження екологонебезпечних об'єктів управління відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?		+		
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28. Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття				
29. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+
30. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	+
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	+
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих			+	+

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?				
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	+
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
Інше				
44. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		+
45. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
46. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
47. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
48. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
49. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності здатні викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Вишнівської селищної територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в таблиці, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Атмосферне повітря. Стратегія містить завдання: 1.1.3. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів. 1.1.8.Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів. 1.2.3. Пожежна безпека та цивільний захист. Підвищення спроможності громади до національного спротиву. 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ. 1.2.5. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення. 3.2.2. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень. 3.2.4. Розвиток альтернативних та відновлюваних джерел енергії, зокрема для об'єктів комунальної власності. 3.3.1. Забезпечення енергозбереження та формування енергоефективного середовища.

Це важливий напрям діяльності місцевого самоврядування, адже реалізація цих завдань, допоможе забезпечити громаду не лише економічними і соціальними перевагами, але зменшити створення додаткового навантаження на навколишнє природне середовище.

Завдання спрямовані також на вирішення двох завдань: формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення.

Крім того, оперативні цілі 1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля, 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища та 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення, передбачають формування екологічної свідомості у мешканців громади та системний підхід до вирішення екологічних проблем в громаді. У разі виконання цих та інших завдань стратегічного плану, буде забезпечено зменшення обсягів забруднення середовища громади. Передбачається зменшення забруднення повітря газами (зокрема, метаном, сірководнем, які збільшують парниковий ефект), що сприятиме чистоті атмосферного повітря у громаді та робитиме його більш якісним.

Водні ресурси. Реалізація завдань: 1.1.1. Розширення та модернізація системи централізованого водопостачання та водовідведення. Підвищення якості питної води, 1.1.2. Покращення умов водозабезпечення в населених пунктах без централізованого водопостачання, 1.1.3. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів, 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ, 1.2.5. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення, 1.2.6. Забезпечення очищення водних об'єктів на території громади, 1.3.1. Розробити систему просторового планування розвитку громади та земельпорядної документації, 3.2.4. Розвиток альтернативних та відновлюваних джерел енергії, зокрема для об'єктів комунальної власності, сприятиме підвищенню якості води і водних ресурсів, їх раціональному використанню, відновленню, підтриманню сприятливого санітарно-екологічного стану річок, інших водойм на території. Окрім цього, дане завдання передбачає: проведення інформаційно-консультаційної роботи з населенням та суб'єктами господарювання у громаді з екологічних питань; просвітницьку діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; ліквідацію стихійних сміттєзвалищ; активізацію укладення договорів на вивезення ТПВ; запровадження системи роздільного сортування ТПВ (придбання контейнерів, пресу для сміття, облаштування майданчиків).

Також одним з ключових напрямків стратегії є завдання виконанням яких передбачено ремонт та реконструкцію комплексу для забезпечення ефективного водопостачання, недопущення негативного впливу на довкілля і явищ забруднення середовища, придбання нової спеціалізованої техніки для комунальних підприємств, тощо. Задання передбачають роботи у населених пунктах громади для забезпечення мешканців якісною питною водою.

Внеском для нормалізації стану водних ресурсів також характеризуватиметься реалізація вказаних завдань, спрямованих на створенні облаштування громадських просторів і місць для відпочинку на природі поблизу водойм. Відпочинок у межах природоохоронних територій має стати комфортним, врегульованим правилами збереження довкілля, з науково-пізнавальними, культурно-виховними і спортивно-оздоровчими функціями, де акцентується увага на зв'язках між природним і соціальним середовищем, на наслідках антропогенного тиску; з набуттям навичок гармонійних стосунків природи і людини.

Зважаючи на те, що у громаді спостерігалися випадки несанкціонованого складування сміття на березі річок та інших водойм, реалізація завдання забезпечить також підвищення санітарно-екологічного стану водних ресурсів на території громади – як стану поверхневих вод, так і підземних.

У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Крім того, Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинить до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневій воді. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Земельні ресурси. Очікується, що запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. В межах оперативних цілей: 1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля, 1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність, 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища, 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення, націлених на збереження та відтворення природного і культурного

навколишнього середовища, які мають на меті поліпшення стану в цих напрямках людської діяльності передбачається послідовна реалізація відповідних завдань.

Розвиток системи управління відходами, який планується у межах реалізації Стратегії та створення ефективної системи управління відходами дозволить знизити ймовірність забруднення ґрунтів через оперативну ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ та попередження їх утворення або наявності у відходах небезпечних речовин.

Розвиток систем водопостачання і водовідведення, передбачені з ціллю уникнути негативного впливу на ґрунти. Завдання передбачають реалізацію заходів, які прямо сприятимуть зменшенню обсягів забруднення. У Стратегії передбачено інвентаризацію та моніторинг використання земельних ресурсів, вдосконалення просторової документації.

При цьому, виникнення небезпечних інженерно-геологічних процесів і явищ та інших чинників, які негативно впливають на стан ґрунтів – не прогнозується. Оцінка фактичного впливу здійснюватиметься на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

Відходи. Реалізація завдань: 1.1.3. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів, 1.1.8.Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів, 1.2.2. Запровадження відеоспостереження у громаді, 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ, 1.2.5. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення, 1.2.6. Забезпечення очищення водних об'єктів на території громади, 1.3.5. Визначення та підготовка земельних ділянок для розміщення бізнесу, індустріальних, логістичних або рекреаційних об'єктів, 1.3.6. Створення та ведення геоінформаційної системи громади (ГІС) для управління земельними ресурсами, інфраструктурою та інвестиційними ділянками, 3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу, 3.2.1. Розвиток рекреаційних зон та об'єктів, 3.2.2. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень, 3.2.3. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг, позитивно вплине на ситуацію з відходами у Вишнівській територіальній громаді. Вона націлена на вирішення проблем громади системно, за такими напрямками: ліквідація стихійних сміттєзвалищ, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ; забезпечення технікою обслуговуючих комунальних підприємств, поліпшення ведення обліку відходів у громаді, просвітницька діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; запровадження і поширення сортування сміття – встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади, встановлення додаткових сміттєзбірників у громадських місцях та ін.

Кліматичні умови. Стратегія та План заходів не передбачають започаткування чи розширення підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть сприяти глобальному потеплінню. Реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат.

Натомість, реалізація завдань у межах операційних цілей: 1.1. Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства і пріоритетних галузей економіки, 1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля, 1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність, 2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини, 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища, 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення, в комплексі дозволить знизити викиди CO₂ в атмосферу, сприятимуть збалансованому та більш сталому споживанню ресурсів. Зокрема, впровадження у громаді заходів з енергоефективності у середньо- та довгостроковій перспективі сприятимуть зниженню залежності від палива, яке може продукувати парникові гази, а також зменшенню емісії CO₂.

Біорізноманіття. У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на біорізноманіття, рекреаційні зони та наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Водночас, покращенню стану біорізноманіття може сприяти реалізація завдань: 1.1.3. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів, 1.1.8.Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів, 1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ, 1.2.5. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення

рівня екологічної культури населення, 1.2.6. Забезпечення очищення водних об'єктів на території громади, 1.3.1. Розробити систему просторового планування розвитку громади та землевпорядної документації, 1.3.5. Визначення та підготовка земельних ділянок для розміщення бізнесу, індустріальних, логістичних або рекреаційних об'єктів, 1.3.6. Створення та ведення геоінформаційної системи громади (ГІС) для управління земельними ресурсами, інфраструктурою та інвестиційними ділянками, 1.3.7. Запровадження системного підходу до залучення грантових коштів, міжнародної технічної допомоги та державних програм розвитку, 3.2.1. Розвиток рекреаційних зон та об'єктів, 3.2.2. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень, 3.2.3. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг.

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Вишнівська селищна територіальна громада володіє потенціалом для розвитку туристичної діяльності (сприятливі природно-кліматичні умови, історико-культурний потенціал, об'єкти природно-заповідного фонду тощо). Проте проблемним питанням залишається невідповідність рівня розвитку туристичної індустрії в громаді наявному потенціалу. У межах реалізації операційних цілей: 3.2.1. Розвиток рекреаційних зон та об'єктів, 3.2.2. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень, 3.2.3. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг, передбачені заходи з підтримки проєктів розвитку територій для рекреації, відпочинку, обладнання їх на основі підтримки бізнес ініціатив, згуртованості та партнерства. Маркетинг територій і розробку та просування інформації про громаду сприятиме підвищенню привабливості території, посиленню ефективності використання ресурсів, наданню більш якісних соціально-гуманітарних та комунальних послуг. Розвиток інфраструктури та розбудова безпечного, доступного і комфортного середовища сприятиме збереженню природно-заповідного фонду громади та популяризація рекреаційних і туристичних об'єктів у ній.

Впровадження Стратегії та Плану заходів сприятиме розвитку рекреаційних зон в громаді, осередків дозвілля та громадських просторів, передбачено та виконуватиметься у процесі реалізації Стратегії. При цьому, не передбачається негативного впливу на наявні об'єкти природно-заповідного фонду.

Збереження об'єктів культурної спадщини передбачено завданнями: 2.1.5. Розвиток молодіжного середовища та патріотичне виховання молоді. Проведення уроків відваги, пошани та пам'яті за участю захисників і захисниць України, ветеранів, загиблих (померлих) учасників бойових дій, колишніх військовополонених, членів їхніх родин, 2.1.6. Розширення можливостей закладів культури. Долучення до культурно-розважальних заходів ветеранів, членів їхніх сімей, членів сімей воїнів, відповідно до Програми підтримки ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, захисників і захисниць України, полонених військовослужбовців України та осіб, зниклих безвісти, членів їхніх сімей, вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників і захисниць України, 2.1.7. Збереження культурної спадщини.

Населення та інфраструктура. Виконання операційних цілей: 2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини, 2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність, 2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я, мають призвести до покращення поінформованості населення, стану здоров'я мешканців громади, оскільки в т.ч. передбачають модернізацію закладів охорони здоров'я та підвищення якості надання медичних послуг, підвищення рівня соціального захисту пільгових категорій населення, популяризація і пропагування здорового способу життя тощо.

Позитивно вплине на здоров'я мешканців і реалізація завдань в межах оперативних цілей, які забезпечуватимуть розвиток відповідної інфраструктури. Їх реалізація дозволить підвищити переважну кількість параметрів якості надання соціально-гуманітарних послуг в громаді, підвищити якість умов життя та роботи, знизити рівень забруднення природних ресурсів, підвищити рівень культури управління відходами.

Реалізація окремих завдань стратегічних цілей спрямована на підвищення якості та безпеки життя мешканців населених пунктів Вишнівської громади та ефективності діяльності місцевої влад, зокрема, щодо формування сучасних вимог життєдіяльності в умовах воєнного стану, удосконалення управління майном комунальної власності та модернізації

житлово-комунальної інфраструктури, покращення доріг, облаштування придорожньої інфраструктури, сприятиме зростанню рівня благоустрою населених пунктів і підвищенню якості життя мешканців.

Важливо зазначити: процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро. Через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки Вишнівської селищної ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті селищної ради проекти Стратегії та Плану заходів, організовано їх громадське обговорення. Зважаючи на зазначене, у громаді відсутні підстави для виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. Натомість Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Завдання операційних цілей: 3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного управління, 3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища, 3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення сприятиме підтримці зайнятості, бізнесу та залученню інвестицій, підвищенню привабливості громади, посиленню ефективності використання ресурсів та ефективності системи надання адміністративних, соціально-гуманітарних, комунальних та інших послуг. Цілі орієнтовані на новітні інноваційні технології ощадного та бережливого землекористування й не мають призводити до стимулювання розвитку екологічно небезпечних дій і проєктів, що могло б призвести до суттєвого погіршення якості природного середовища громади.

Водночас у Стратегії та Плані заходів закладено всі можливості реалістичного розвитку системи управління відходами та підвищення культури мешканців громади щодо управління ТПВ у найближчі роки, в тому числі зміцнення екологічної безпеки та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також енергомодернізації комунальних будівель, розвитку системи управління комунальним майном і ресурсами.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть несуттєвими, але у сукупності матимуть відчутний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Навпаки, реалізація усіх оперативних цілей Стратегії та Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації у територіальній громаді.

VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади. На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля та з метою покращення стану навколишнього природного середовища у Стратегії. Передбачається ряд заходів, направлених для покращення екологічної безпеки на території:

Таблиця 24. Завдання та заходи Стратегії розвитку Вишнівської СТГ та Плану заходів з її реалізації на період 2026-2027 рр.

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
Стратегічна ціль 1. Сійкість соціально-економічного розвитку та підвищення безпеки в громаді.	1.1. Розвиток житлово-комунального, дорожнього господарства і пріоритетних галузей економіки.	1.1.1. Розширення та модернізація системи централізованого водопостачання та водовідведення. Підвищення якості питної води.
		1.1.2. Покращення умов водозабезпечення в населених пунктах без централізованого водопостачання
		1.1.3. Підвищення рівня благоустрою населених пунктів.
		1.1.4. Покращення якості доріг громади.
		1.1.5. Сприяння налагодженню регулярного транспортного сполучення.
		1.1.6. Реконструкція вуличного освітлення та інших громадських місць з врахуванням вимог безпеки та потреб вразливих категорій населення.
		1.1.7. Сприяння розвитку фінансової інфраструктури громади, зокрема встановленню банкоматів та платіжних терміналів.
		1.1.8. Облаштування паркових зон, зон відпочинку, громадських просторів
	1.2. Створення безпечного середовища і охорона довкілля.	1.2.1. Будівництво та облаштування сучасних укриттів, інших об'єктів для захисту мешканців та комфорту і зручностей осіб з інвалідністю, інших вразливих категорій громадян, які мають додаткові потреби.
		1.2.2. Запровадження відеоспостереження у громаді.
		1.2.3. Пожежна безпека та цивільний захист. Підвищення спроможності громади до національного спротиву.
		1.2.4. Запровадження ефективної системи збору, сортування та вивезення ТПВ, упорядкування стихійних сміттєзвалищ.
		1.2.5. Формування дбайливого ставлення до довкілля та підвищення рівня екологічної культури населення.
		1.2.6. Забезпечення очищення водних об'єктів

	<p>1.3. Якісне просторове планування та проектна діяльність.</p>	<p>на території громади.</p> <p>1.3.1. Розробити систему просторового планування розвитку громади та земельпорядної документації.</p> <p>1.3.2. Модернізація та покращення стану комунального майна.</p> <p>1.3.3. Просування інвестиційної привабливості громади та створення умов для залучення інвестицій.</p> <p>1.3.4. Актуалізація містобудівної документації населених пунктів громади з урахуванням безпекових, демографічних та економічних факторів.</p> <p>1.3.5. Визначення та підготовка земельних ділянок для розміщення бізнесу, індустріальних, логістичних або рекреаційних об'єктів.</p> <p>1.3.6. Створення та ведення геоінформаційної системи громади (ГІС) для управління земельними ресурсами, інфраструктурою та інвестиційними ділянками.</p> <p>1.3.7. Запровадження системного підходу до залучення грантових коштів, міжнародної технічної допомоги та державних програм розвитку.</p>
<p>Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя мешканців та інфраструктури муніципальних послуг.</p>	<p>2.1. Розвиток освітнього середовища, мережі фізкультури і спорту, впровадження молодіжних ініціатив та збереження культурної спадщини.</p>	<p>2.1.1. Модернізація та покращення умов надання середньої освіти, підвищення рівня безпеки, цифровізації та інклюзивності.</p> <p>2.1.2. Модернізація закладів дошкільної освіти з дотриманням вимог безпеки, доступності та інклюзивності.</p> <p>2.1.3. Збільшити охоплення та розширити різноманіття послуг із позашкільної освіти, в т. ч. з врахуванням потреб дорослого населення, в т. ч. людей з особливими потребами, Захисників і Захисниць України, ветеранів війни, членів їхніх родин, членів сімей воїнів, які загинули, померли під час бойових дій, членів родин зниклих безвісти, полонених, інших дотичних категорій.</p> <p>2.1.4. Розвиток оздоровчо-спортивної інфраструктури в т. ч. з урахуванням фізичних потреб ветеранів війни та осіб з інвалідністю внаслідок війни. Проведення заходів спортивно-оздоровчого характеру.</p> <p>2.1.5. Розвиток молодіжного середовища та патріотичне виховання молоді. Проведення уроків відваги, пошани та пам'яті за участю захисників і захисниць України, ветеранів, загиблих (померлих) учасників бойових дій, колишніх військовополонених, членів їхніх родин.</p> <p>2.1.6. Розширення можливостей закладів культури. Долучення до культурно-розважальних заходів ветеранів, членів їхніх сімей, членів сімей воїнів, відповідно до Програми підтримки ветеранів війни, членів їх</p>

		сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, захисників і захисниць України, полонених військовослужбовців України та осіб, зниклих безвісти, членів їхніх сімей, вшанування пам'яті загиблих (померлих) Захисників і захисниць України.
		2.1.7. Збереження культурної спадщини.
		2.1.8. Оптимізація та розвиток мережі закладів освіти, культури і спорту з урахуванням демографічної ситуації та фінансової спроможності громади.
	2.2. Охоплення всіх категорій мешканців увагою відповідно потреб та інтересів. Доступність та безбар'єрність.	2.2.1. Розширення переліку та забезпечення мобільності надання адміністративних послуг.
		2.2.2. Модернізація та покращення інфраструктури громади для людей з інвалідністю.
		2.2.3. Покращення фізичної доступності інфраструктури та безбар'єрності в громаді в т. ч. для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.
		2.2.4. Запровадження цифрових сервісів і дистанційних форматів надання адміністративних та соціальних послуг.
	2.3. Формування якісної системи соціальної допомоги, соціального захисту, підтримки здоров'я.	2.3.1. Розширення переліку та забезпечення мобільності надання соціальних послуг.
		2.3.2. Підвищення рівня підтримки соціально-вразливих верств населення, зокрема через організацію ветеранського простору та психологічного центру.
		2.3.3. Підтримка медичних закладів і створення комфортних умов для персоналу та пацієнтів.
		2.3.4. Оснащення медичних закладів сучасним обладнанням і впровадження нових технологій та лікування. Розширення доступу до обладнання та лікування ветеранів, членів їхніх родин, інших категорій, які мають на це право. Підтримка їх сімей через сімейну реабілітацію
		2.3.5. Розвиток системи профілактики, реабілітації та ментального здоров'я населення, зокрема ветеранів війни та членів їхніх сімей.
		2.3.6. Сприяння забезпеченню доступності аптечних послуг на території громади, зокрема через залучення приватних операторів або мобільних аптек.
		2.3.7. Запровадження послуги «Соціальне таксі» для осіб з інвалідністю, людей похилого віку, ветеранів війни та інших маломобільних груп населення.
Стратегічна ціль 3. Ефективне врядування, взаємодія та згуртованість.	3.1. Створення атмосфери партнерства й співробітництва для ефективного управління.	3.1.1. Організація навчально-просвітницької діяльності для населення та бізнесу.
		3.1.2. Сприяння розвитку міжнародного, міжмуніципального співробітництва та державно-приватного партнерства.
		3.1.3. Покращення економічно-інвестиційного

		клімату громади через впровадження інвестиційних бізнес-проектів ветеранів, інших категорій населення.
		3.1.4. Запровадження інструментів відкритості, участі громадськості та електронної демократії.
		3.1.5. Запровадження цифрових інструментів управління громадою, електронного документообігу та аналітики управлінських рішень.
		3.1.6. Розробка та просування бренду громади
	3.2. Організація активного дозвілля і відпочинку населення. Збереження навколишнього природного середовища.	3.2.1. Розвиток рекреаційних зон та об'єктів.
		3.2.2. Розвиток екологічних ініціатив, збереження природних ресурсів та впровадження природоорієнтованих рішень.
		3.2.3. Розвиток економічної активності у сфері туризму та послуг.
		3.2.4. Розвиток альтернативних та відновлюваних джерел енергії, зокрема для об'єктів комунальної власності.
	3.3. Впровадження нових технологій та систем енергозабезпечення.	3.3.1. Забезпечення енергозбереження та формування енергоефективного середовища.
		3.3.2. Підтримка ініціатив та діяльності у пріоритетах та соціально важливих напрямках.
		3.3.3. Підвищення енергетичної стійкості громади в умовах надзвичайних ситуацій та воєнних загроз.

Атмосферне повітря і клімат. Для зменшення впливу викидів шкідливих речовин в атмосферу (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом) на якість повітря та клімат, доцільно:

- створити додаткові території зелених насаджень;
- стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях економіки громади.

Водні ресурси. Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді й запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств і підприємств у ґрунт та поверхневі води необхідно:

- здійснити поступову заміну зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення;
- здійснити будівництво каналізаційних та очисних споруд із застосуванням новітнього обладнання та технологій;
- здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства;
- провадити регулярне очищення водних об'єктів громади.

Земельні ресурси. Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:

- провести закупівлю та висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- здійснити очистку території громади від карантинних рослин (амброзії);
- створювати додаткові захисні зелені насадження;
- своєчасно проводити викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.

Управління відходами. Для запобігання забрудненню території громади ТПВ, у т. ч. появи несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:

- регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях їх скупчення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та своєчасно їх ліквідувати;

- встановити контейнери для сортування сміття (скло, папір, пластикові пляшки та змішані відходи) в громаді;
- вдосконалити систему збирання, вивезення та утилізації відходів (графіки вивезення) на усій території громади;
- активізувати роботу комунального підприємства з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ТПВ;
- посилити просвітницьку діяльність щодо створення екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку;
- сприяти створенню кластерів з перероблення промислових та твердих побутових відходів, у т. ч. через налагодження міжмуніципального співробітництва у галузі перероблення відходів.

Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Переважна більшість рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану дій для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

В громаді щороку основним інструментом планування, що використовується, є довгострокові, середньострокові та щорічні Програми місцевого розвитку соціально-економічного, гуманітарного, суспільно-політичного та організаційно-безпекового характеру. Вони мають включати переваги і можливості державних/обласних/районних/цільових (галузевих) програм та програм капітального будівництва.

У 2026 роках процес планування розвитку громади продовжує здійснюватися через діючі прийняті місцеві цільові програми.

Процес планування розвитку громади здійснюється через прийняття місцевих цільових програм та Програми соціально-економічного розвитку громади. Це позитивно характеризує процес планування в громаді. Програмні документи, які реалізовано у минулих роках мають достатньо різне цільове спрямування, але в основній своїй масі вони спрямовані на вирішення соціальних питань та підтримку житлово-комунальної сфери громади, безпекового характеру. Деякі актуалізовано в умовах запровадження воєнного стану в країні.

Переважно програмні документи спрямовані на вирішення питань цивільного захисту і безпеки, а також посилення заходів територіальної оборони, підтримки Збройних Сил України та допомоги військовим. Також значна кількість місцевих програм стосуються соціального захисту, економічного та культурного розвитку, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, благоустрою та розвитку житлово-комунального господарства і комунальних підприємств, інфраструктури громади, підтримки різних категорій населення та місцевих стимулів, профілактики правопорушень, організації суспільно-корисних та громадських робіт, інформаційного забезпечення населення, забезпечення функціонування установ та використання земельних ресурсів, збереження довкілля, тощо. Більшість приймалися чи актуалізовано в умовах запровадження воєнного стану в країні (таблиця 25).

Таблиця 25. Місцеві програми розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.

№ з/п	Рішення про затвердження	Назва програми	Термін дії програми
1	№1424-51/VIII від 19.12.2025 р.	Про Програму соціально-економічного та культурного розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на 2026 рік	2026 рік
2	№ 1369-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Комплексну Програму розвитку освіти, культури, молоді та спорту Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
3	№ 1370-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму оздоровлення та відпочинку дітей Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
4	№ 1371-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Комплексну програму розвитку фізичної культури і спорту на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-	2026-2028 роки

		2028 роки	
5	№ 1372-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Комплексну Програму соціального захисту населення Вишнівської селищної територіальної громади на 2026 – 2028 роки	2026-2028 роки
6	№ 1373-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми фінансової підтримки Комунального некомерційного підприємства "П'ятихатська центральна міська лікарня" П'ятихатської міської ради, що надає послуги у сфері охорони здоров'я на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
7	№ 1374-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму підтримки ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
8	№ 1375-49/ VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму підтримки Збройних Сил України на 2026 рік	2026 рік
9	№ 1376-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми надання фінансової підтримки комунальному підприємству «Вишневе» Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
10	№ 1377-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми забезпечення громадського порядку та громадської безпеки на території Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
11	№ 1378-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму «Охорони та раціонального використання фонду навколишнього природного середовища на території Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки»	2026-2028 роки
12	№ 1379-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг на території Вишнівської селищної ради на 2026 - 2028 роки	2026-2028 роки
13	№ 1380-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму з підвищення ефективності управління активами Вишнівської селищної територіальної громади на 2026 – 2028 роки	2026-2028 роки
14	№ 1381-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму здійснення заходів з правового захисту, сплати судових витрат Вишнівською селищною радою та її виконавчими органами на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
15	№ 1382-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму інформатизації Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
16	№ 1383-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми «Поліцейський офіцер громади на 2026-2028 роки»	2026-2028 роки
17	№ 1384-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, в умовах надзвичайного та воєнного стану, а також забезпечення пожежної безпеки на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026–2028 роки	2026-2028 роки
18	№ 1387-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму «Організація та проведення оплачуваних громадських, суспільно-корисних та безоплатних громадських робіт на території Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки»	2026-2028 роки
19	№ 1388-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми для кривдників на 2026-2028 роки Вишнівської селищної територіальної громади.	2026-2028 роки

20	№ 1389-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про затвердження Програми розвитку благоустрою території Вишнівської селищної ради на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
21	№ 1391-49/VIII від 27.08.2025 р.	Про Програму розвитку земельних відносин і охорони земель Вишнівської селищної територіальної громади на 2026-2028 роки	2026-2028 роки
22	№ 500-9/VIII 30.07.2021 року	Про затвердження Програми відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед громадою, забезпечення проведення культурно – масових заходів, здійснення представницьких та інших заходів Вишнівською селищною радою на 2021 – 2026 роки	2026 рік
23	№1302-44/VIII 24.12.2025 року	Про Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя Вишнівської селищної територіальної громади на 2025 - 2029 роки	2025 - 2029 роки
24	№1449-53/VIII 20.02.2026 року	Про Програму «Поліпшення технічного стану санітарних автомобілів екстреної медичної допомоги, що працюють на території Вишнівської селищної територіальної громади Кам'янського району на 2026 рік»	2026 рік

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

Близько 8 діючих місцевих програм розвитку прямо чи опосередковано передбачають покращення ситуації в сфері екології та збереження довкілля, мають на меті покращити стан здоров'я населення, стосуються підтримки системи охорони здоров'я і створення належних умов для оздоровлення й лікування усіх категорій населення Вишнівської селищної територіальної громади. Створення умов для зміцнення фізичного та психологічного стану здоров'я пільгових категорій населення, забезпечення медичних установ та фінансування напрямків, пов'язаних із лікуванням, якісною медичною допомогою та оздоровленням населення, що здійснюється з профілактичною, лікувальною або реабілітаційною метою із застосуванням різноманітних лікувальних факторів. Фінансове забезпечення функціонування лікувальних закладів і підвищення якості й ефективності медичної та медико-санітарної допомоги для потреб дорослого населення і дітей, їх соціального захисту проводиться за багатьма напрямками забезпечення в т. ч. і з коштів селищного бюджету.

Вишнівська селищна рада при формуванні та виконанні заходів спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування враховує і дотримується вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я».

VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.

Оцінка альтернатив. У контексті СЕО документації «Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Альтернатива 1: «нульовий сценарій», тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії;

Альтернатива 2: розроблення декількох галузевих секторальних програм розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.

1. У «*Варіанті нульової альтернативи*» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект «Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року» не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (у тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у розділах 2, 3 та 4 цього Звіту.

За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток території є сумнівним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання природних, матеріальних і фінансових ресурсів, погіршення екологічної ситуації в цілому.

2. *Розроблення декількох галузевих секторальних програм (у сфері транспорту, охорони навколишнього природного середовища, інноваційній сфері) розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.*

Комплексні завдання, поставлені перед плануванням територій – прогнозування просторового розвитку, забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку територій, взаємоузгодження регіональних і місцевих інтересів, закладення основ для розроблення стратегічних, прогнозних і програмних документів щодо здійснення місцевої політики – обумовлюють необхідність застосування комплексних досліджень усього різноманіття умов і ресурсів території, зовнішніх можливостей та загроз для її розвитку.

Реалізація концепції сталого розвитку при здійсненні просторового планування вимагає забезпечення узгодження економічно обґрунтованих архітектурних та інженерних планувальних рішень (зокрема, щодо розвитку житлово-комунальної, транспортної інфраструктури) з природними умовами, виконання порівняльної одночасної оцінки придатності ландшафтів території для різних видів використання або вилучення з господарського використання на основі виявлення комплексного природного потенціалу; проведення досліджень відповідності сучасного напрямку використання структури ландшафтів і здійснення вибору оптимального варіанту їх використання відповідно до соціально-економічних завдань та природоохоронного статусу.

Такий підхід передбачає виконання саме комплексного дослідження, що має відображати можливість просторової диференціації функцій території залежно від її структури й природоохоронної цінності, особливостей сучасного використання, ступеня збереженості або деградації природних ландшафтів, можливості їх відновлення, а також з огляду на економічну доцільність та потенційну інвестиційну привабливість.

Обрання Альтернативи 2 безумовно сприяло б вирішенню окремих проблем, але не забезпечило б такий кумулятивний ефект, який створює розробка Стратегії розвитку територіальної громади.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення. Виконання СЕО проекту «Стратегії розвитку Вишнівської територіальної громади на період до 2027 року» передбачає аналіз та оцінку ймовірних наслідків виконання цілей як на окремі компоненти довкілля (ґрунти, поверхневі й підземні водні ресурси, атмосферне повітря, рослинний й тваринний світ), так і на комплексні умови території – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних процесів, а також вплив на здоров'я населення. Зміст звіту про СЕО визначався змістом і характером пропозицій, сформованих у ході розроблення Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року з урахуванням сучасних знань і методів оцінювання.

У рамках проведення СЕО проекту виконано оцінку відповідності пропозицій вимогам чинного законодавства стосовно забезпечення дотримання режиму природоохоронних територій.

З огляду на стратегічний характер такого виду документації, ключове значення у виконанні СЕО проекту такого документа мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими ДДП та нормативно правові умови реалізації рішень проекту. Відповідність пропозицій проекту загальним цілям охорони довкілля й забезпечення безпечного для здоров'я населення середовища існування дозволило встановити застосування цільового аналізу при проведенні СЕО.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила оцінити як сукупний (кумулятивний), так і накладений (синергічний) вплив минулих, поточних і проектних чинників.

Оскільки в проекті відсутні конкретизовані дані стосовно проектних обсягів будівництва й розбудови інфраструктури недоцільним виявилось використання методів, пов'язаних з застосуванням математичних підходів і моделювання. Тому, поміж інших, для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, та метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території або процесу в майбутнє й ґрунтується на вивченні кількісних та якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- визначення можливих чинників змін антропогенного й природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

У процесі аналізу стану довкілля були використані доступні статистичні дані та офіційні дані органів виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері охорони навколишнього природного середовища й реалізують державну політику в сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу довкілля на національному й регіональному рівні.

У ході виконання СЕО запропоновано ряд заходів із запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків реалізації цілей проекту на довкілля та стан здоров'я населення, у першу чергу щодо:

- підвищення економічної привабливості, підготовки локацій для публічних та приватних інвестиційних проектів, ряд адміністративних нововведень, що в комплексі забезпечать економічне зростання та вирішення наявних екологічних проблем громади;
- руху на технологічне переоснащення, реконструкції та впровадження інновацій в галузі енергозбереження та управління ТПВ;
- раціонального використання рекреаційних ресурсів природоохоронних та інших цінних територій, збереження біологічного й ландшафтного різноманіття, відтворення природних комплексів, водних та інших природних ресурсів;
- при підтримці формування економічного середовища й розвитку сфери зайнятості населення;
- покращення рівня цивільного захисту, зокрема поліпшення роботи служб екстреного реагування та підтримки правопорядку;
- роботи закладів охорони здоров'я та соціального захисту населення;
- популяризація здорового способу життя; оновлення спортивної і туристичної інфраструктури;
- трансформації й розвитку транспортної мережі в громаді, зокрема для зниження рівнів забруднення атмосферного повітря, шуму та покращення основних показників здоров'я населення.

Окрім того, були враховані затверджені нормативно-правовими актами України заходи визначені законодавством і нормативно-правовими актами щодо запобігання, зменшення й пом'якшення негативних впливів на довкілля й стан здоров'я населення.

Щодо аналізу чинників і факторів, які суттєво ускладнили здійснення СЕО то, насамперед, слід відзначити, скорочений перелік статистичних показників, що обробляються Державною службою статистики України. Зокрема, не проводяться статистичні спостереження в розрізі громади. Більшість статистичних показників ведуться лише у розрізі різних сфер життєдіяльності громади.

Обмеженість доступу до публічної кадастрової карти суттєво обмежує доступ до інформації про структуру землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони та округи санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони та ін.).

Важливе значення для аналізу й моделювання розвитку території відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. На сьогоднішній день в громаді відсутній комплексний план просторового розвитку території, що суттєво ускладнює поточний аналіз та стратегічне планування. Таким чином, скорочений обсяг статистичних показників, обмеження доступу до електронних сервісів земельного кадастру, відсутність комплексного плану просторового розвитку обмежують аналіз можливостей розвитку, і відповідно – звужують можливості стратегічного моделювання просторового розвитку у Вишнівській селищній територіальній громаді.

ІХ. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Стратегії. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Моніторинг складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки. Порядок здійснення моніторингу затверджено Постановою Кабінету Міністрів України №1272 від 16.12.2020 р. «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля (ст.17). Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків. Для організації процесу моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження Стратегії є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме Стратегія, а також необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку в майбутньому.

Моніторинг Стратегії повинен здійснюватися постійно діючим профільним органом, що здійснює координацію – відділом економічного розвитку та муніципальних інвестицій виконавчого комітету Вишнівської селищної ради.

Моніторинг та оцінка здійснюються на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей в ситуації, що змінюється. Збирання даних і систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

- відповідність до визначеного часу реалізації;
- ступінь реалізації, закладених у документі продуктів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- запровадження змін до завдань у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов.

Впливи виконання документа державного планування на довкілля, в тому числі на здоров'я населення можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації цілей документу державного планування, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності й здоров'я населення. Моніторинг даних впливів можливо здійснювати за розробленими індикаторами. Для підвищення якості оцінки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, прогнозування стану екосистем та досягнення їх екологічної рівноваги необхідно щорічно проводити поглиблений аналіз лабораторних досліджень стану атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунту.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, має також включати наступні екологічні параметри, покращення яких прямо чи опосередковано передбачено у результаті реалізації Стратегії:

обсяг утворених відходів; обсяг видалених відходів та утилізації ресурсоцінних фракцій; приведення місць видалення відходів до норм екобезпеки; кількість несанкціонованих звалищ; кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням та водовідведенням; рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах); зношеність трубопроводів водозабезпечення та водовідведення; відповідності якості питної води нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10 (за участі акредитованих лабораторій); кількість об'єктів ПЗФ; реалізація заходів з озеленення, насадження лісосмуг; реалізація заходів покращення лісистості громади; реалізація заходів щодо підвищення екологічної свідомості населення; реалізація заходів щодо залучення альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості; реалізація заходів щодо розчистки русел річок; кількість господарств, що мають сертифікат з органічного виробництва; результати хіміко-токсикологічної оцінки якості ґрунтів на території громади (за участі акредитованих лабораторій); результати хіміко-токсикологічної оцінки якості поверхневих вод (за участі акредитованих лабораторій); результати хіміко-токсикологічної оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостання (за участі акредитованих лабораторій); результати оцінки якості атмосферного повітря, зокрема за вмістом парникових газів (за участі акредитованих лабораторій).

Узагальнені індикатори для щорічного моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля приведені у табл. 26, які дозволять виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Таблиця 26. Система ключових індикаторів для моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля.

№ п/п	Ключові індикатори та їх одиниці виміру
Атмосферне повітря	
1.	Результати оцінки якості атмосферного повітря (порівняння з фоновими та нормативними значеннями).
2.	Викиди парникових газів (порівняння з фоновими та нормативними значеннями).
Енергетика	
1.	Отримання енергії з нетрадиційних джерел енергії (% до попереднього року).
2.	Частка відновлювальних джерел у структурі споживання паливно-енергетичних ресурсів громади (відповідно звіту «Розвиток відновлюваних джерел енергії в Україні» (Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарств в Україні) має складати 8%).
3.	Економія енергоресурсів (% до попереднього року).
Ґрунти	
1.	Результати оцінки токсикологічної оцінки якості ґрунтів на території громади (порівняння з нормативними значеннями).
ПЗФ, рослинні ресурси, біорізноманіття	
1.	Реалізація заходів з озеленення, реконструкція (заміна та відновлення) зелених насаджень.
2.	Розроблення документації із землеустрою для територій та об'єктів природно-заповідного фонду (% від необхідної).
3.	Площа територій ПЗФ.
Управління відходами	
1.	Обсяг утворених відходів.
2.	Обсяг видалених відходів.
3.	Питома вага утилізованих відходів, переданих на рециклінг.
4.	Кількість приведених місць видалення відходів до норм екобезпеки
5.	Покращення технічного оснащення сфери управління відходами (% зношеності)
6.	Результати оцінки токсикологічної оцінки якості ґрунтів у зоні впливу звалищ ТПВ (порівняння з нормативними значеннями)
7.	Обсяг ліквідованих несанкціонованих звалищ

Водні ресурси	
1.	Кількість населення, охопленого централізованим водозабезпеченням
2.	Рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах)
3.	Зношеність водогонів (%)
4.	Відповідність якості питної води (централізованих джерел водопостачання) нормам ДСанПіН 2.2.4-171-10
5.	Кількість заходів по розчистці русел рік.
6.	Результати оцінки якості поверхневих вод на території громади (порівняння з нормативними значеннями)
7.	Результати оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостачання (порівняння з нормативними значеннями)
Здоров'я населення	
1.	Середня очікувана тривалість життя (% до попереднього року)
2.	Смертність населення за основними причинами на 1 тисячу населення (% до попереднього року)
3.	Смертність дітей до 1 року життя на 1 тисячу живонароджених (% до попереднього року)
4.	Захворюваність населення (% до минулого року)
Інші природоохоронні показники	
1.	Рівень фінансування природоохоронних заходів (% від необхідних)
2.	Реалізація заходів щодо підвищення екологічної свідомості населення (% від запланованих заходів)
3.	Кількість поданих проєктів з метою залучення коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, регіональних програм охорони, збереження та оздоровлення природних екологічних систем та ін.
4.	Кількість заходів щодо ліквідації можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру

Для ефективного вирішення проблем моніторингових досліджень необхідно створити ланцюг взаємодії, першою ланкою якого стануть місцеві системи екологічного моніторингу. На основі їх спостережень можна буде приймати рішення та вживати заходів щодо зменшення забруднення на локальному рівні, що, в свою чергу, покращуватиме сукупні результати на регіональному та загальнодержавному рівнях. Для точності і повноти моніторингових даних раціональним є створення в громаді системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунти, фізичні фактори впливу) з організацією стаціонарних постів і пунктів контролю в межах житлової та рекреаційної зон.

У разі виявлення систематичних відхилень від гігієнічних нормативів складових довкілля необхідно здійснювати аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів довкілля на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, в тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки й порушення, які негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

Для розробки заходів, спрямованих на усунення негативних наслідків втручання людини в навколишнє природне середовище й поліпшення екологічної ситуації, застосування методів оптимізації природокористування при одночасному збереженні довкілля необхідне постійне вдосконалення екологічного моніторингу.

X. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

Оскільки наслідки виконання Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року не поширюватимуться на території за межами України та не матимуть впливу на довкілля суміжних країн, то ймовірні транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі, для здоров'я населення внаслідок реалізації відсутні. Транскордонні наслідки реалізації проєктних рішень Стратегії для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

XI. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.

Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування опрацьовані ґрунтовно.

Стратегія розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року є основними документами для реалізації соціально-економічного розвитку громади.

Головною метою Стратегії є створення умов для економічного зростання й вдосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості й прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, дотримання високих екологічних стандартів і надання соціально-гуманітарних послуг. Також Стратегією визначено бачення громади.

Місія громади:

Вишнівська селищна територіальна громада – планує забезпечити високі стандарти життя, стабільність і сталий розвиток території, створити безпечне, комфортне й екологічно збалансоване середовище, у якому кожен мешканець має доступ до якісних послуг, можливостей самореалізації та соціальної підтримки, зберігаючи локальну ідентичність та природні ресурси, основою для чого вже служить історична спадщина, пов'язана з діяльністю Ераста Костянтиновича Бродського та його визначний доробок. Громада прагне раціонального, відповідального та економно керованого розвитку, що базується на фінансовій стійкості, ефективному управлінні та результативному використанні власних і залучених ресурсів.

Основні напрями місії включають:

1. Забезпечення адміністративної та фінансової спроможності.

Підтримання статусу самостійної громади, ефективне виконання функцій місцевого самоврядування, збалансоване бюджетне планування та оптимальне використання ресурсів.

2. Залучення інвесторів та міжнародної технічної допомоги.

Формування сприятливих умов для інвестицій, партнерства із бізнесом, фондами та міжнародними організаціями з метою модернізації інфраструктури та підсилення економічного потенціалу, у тому числі з урахуванням логістичних переваг залізничної станції Ерастівка Придніпровської залізниці.

3. Формування комфортного й екологічно відповідального середовища.

Підтримка екологічних ініціатив і створення безпечного життєвого простору шляхом розвитку парків, зелених зон, рекреаційних територій, благоустрій громадських просторів, у тому числі пов'язаних з постаттю Е.К. Бродського та його історичною садибою, центральним ставком у селищі Вишневе як ключовими рекреаційними локаціями.

4. Збереження та розвиток історико-культурної спадщини.

Підтримка локальних традицій, культурних центрів і пам'яток, пов'язаних з історією аграрної освіти, діяльністю Ерастівського фахового коледжу імені Е.К. Бродського, посилення ідентичності та згуртованості громади.

5. Розвиток туристичної інфраструктури та рекреаційного потенціалу.

Формування туристичних маршрутів, сприяння розвитку малих туристичних послуг, забезпечення доступності природних і культурних об'єктів, популяризація історичної спадщини громади, як окремого туристичного напрямку.

6. Підтримка молоді та розвиток людського капіталу.

Розвиток молодіжних просторів, освітніх, культурних і цифрових програм, створення можливостей для навчання, самореалізації та активної участі молоді в житті громади.

7. Покращення транспортної доступності.

Розвиток дорожньої мережі, ефективних маршрутів, логістичних рішень та забезпечення зручності переміщення для мешканців і гостей громади, включаючи використання потенціалу залізничної станції Ерастівка Придніпровської залізниці.

8. Цифровізація управління та сервісів.

Впровадження сучасних електронних послуг, цифрових інструментів комунікації та прозорих управлінських процесів.

9. Раціональний розвиток без надмірних амбіцій.

Фокус на реальних потребах населення, стабільності, порядку та відповідальному використанні ресурсів, без ризикових чи популістських рішень

Стратегічне бачення:

Вишнівська територіальна громада – це спокійна, безпечна й доброзичлива спільнота, що гармонійно поєднує українські традиції та унікальну історичну спадщину, шанує та примножує надбання, пов'язані з ім'ям та діяльністю Ераста Костянтиновича Бродського, зберігає природну привабливість, розбудовує сучасну інфраструктуру та цифрові можливості. Громада розвивається сталим, зваженим і збалансованим шляхом, цінуючи автентичність, соціальну цілісність та неповторність.

Багаторічне функціонування Ерастівського фахового коледжу ім. Е. К. Бродського, разом із збереженням історичної садиби, стали основою формування професійної культури, трудових традицій і світогляду мешканців громади, що й сьогодні визначає її унікальність.

Спільне бачення ґрунтується на збереженні локальної ідентичності, природних ландшафтів, парків і зелених зон, центрального ставу у селищі Вишневе як простору відпочинку та соціальної взаємодії, формуванні комфортного, екологічно відповідального середовища для життя теперішніх і майбутніх поколінь. В основі розвитку – стабільність ключових систем життєзабезпечення, утримання інфраструктури в належному стані, підвищення ефективності управління та забезпечення якісних, доступних послуг для всіх жителів громади.

Вишнівська громада позиціонує себе як територія спокійного ритму життя, де мешканці відчувають безпеку, впевненість і соціальний комфорт. Сучасні цифрові інструменти, ефективно надання послуг і активна громадська взаємодія підсилюють прозорість і якість управління.

Ми бачимо громаду як центр розвитку локального туризму – територію, що поєднує природні локації, історичні об'єкти, культурні традиції та рекреаційні можливості. Розвиток туристичної інфраструктури, благоустрій відпочинкових зон, формування маршрутів і просування унікальних ресурсів зміцнюють економіку громади та підвищують її привабливість.

Важливу роль у формуванні майбутнього відіграє молодь. Ми створюємо умови для самореалізації молодого покоління, підтримуємо освітні, культурні,

цифрові, спортивні та волонтерські ініціативи, розвиваємо молодіжні та креативні простори, сприяємо формуванню активного людського капіталу.

Комфортна мобільність і транспортна доступність є ключовими чинниками розвитку. Громада прагне забезпечити якісну дорожню мережу, ефективні міжселищні маршрути та зручний доступ до освітніх, медичних, адміністративних і економічних послуг.

Важливим вектором розвитку є цифровізація – інтеграція сучасних технологій та електронних сервісів у роботу громади. Цифрові рішення забезпечують прозорість, оперативність, зручність та високі стандарти обслуговування.

Визначаючи майбутнє, Вишнівська громада обирає модель раціонального, поміркованого та відповідального розвитку – без надмірних амбіцій, але з фокусом на стабільність, життєву якість і прогнозованість. Ми прагнемо залишатися самостійною, дієвою та стійкою громадою, яка впевнено утримує власні позиції, зберігає баланс між традиціями й інноваціями та формує простір, у якому хочеться жити, працювати й відпочивати.

У Стратегії визначені стратегічні цілі, розраховані на 2 роки. Оперативні цілі сформовані як елементи на шляху досягнення стратегічних цілей, які передбачають реалізацію необхідних завдань і заходів.

Окремі напрями Стратегії є самодостатніми, автономними, сформованими в розрахунок на подальше впровадження шляхом реалізації проектів, кожен із яких є окремим елементом Стратегії розвитку, але може впливати на загальний результат. При потребі, документ може бути доповнений іншими напрями розвитку, які в подальшому громада визначить, як ключові.

Очікується, що реалізація основних положень Стратегії дасть можливість створити реальні умови для піднесення життєвого рівня населення, вирішення соціальних проблем на основі росту економіки, підвищення ефективності роботи господарського комплексу шляхом структурних перетворень, використання наявних природних, трудових, матеріальних, фінансових ресурсів, забезпечення екологічної та техногенної безпеки.

Стратегія узгоджується зі Стратегією розвитку Дніпропетровської області на 2021–2027 роки, Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2027 р., та діючих короткострокових і середньострокових галузевих регіональних програм.

Проєкт Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року розроблений з урахуванням довгострокових пріоритетів Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки. Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічний розвиток Вишнівської територіальної громади, що відповідає основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2027 року. Мета Стратегії розвитку громади полягає у вирішенні спільних проблем і реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку продуктивних сил громади, раціональне використання ресурсного потенціалу, створення безпечних і комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства. Це досягається через спільну реалізацію інтересів влади, громади та бізнесу. Виходячи з цього, основними стратегічними цілями проєкту ДДП є: удосконалення та модернізація інфраструктури громади; висока якість життя, сталий розвиток людського капіталу; стимулювання економічного розвитку громади. Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Вишнівської територіальної громади в подальшому.

Стратегія ґрунтується на аналізі прогнозних тенденцій розвитку економіки Вишнівської селищної територіальної громади і враховує: основні стратегічні напрями та актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; завдання і заходи економічної та соціальної політики влади на 2026-2027 роки; індикатори ефективності її реалізації та основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку на плановий період.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на атмосферне повітря, ґрунти, водне середовище (поверхневі та підземні води) у результаті прийняття Стратегії не відбудуться. У цілому

відзначається позитивний вплив Стратегії на природні та соціальні умови й задоволення потреб місцевого населення.

Серед головних пропозицій Стратегії стосовно поліпшення стану навколишнього природного середовища можна виділити такі:

- створити ефективну систему управління відходами, що відповідає сучасним потребам екологічної безпеки;
- сприяти залученню альтернативних джерел палива, енергоефективності та енергоощадливості;
- зберегти та розширити об'єкти ПЗФ;
- покращити рівень централізованого водозабезпечення та водовідведення, підвищити рівень екобезпеки даних послуг;
- провести ряд екологічно просвітницьких заходів на території громади;
- сприяти розвитку промисловості та аграрного бізнесу на засадах збереження екології громади;
- реалізувати заходи щодо озеленення населених пунктів громади, розширення зон рекреації, об'єктів фізкультури і спорту, збереження та розширення об'єктів екомережі, розвиток екотуризму;
- забезпечення належного рівня готовності органів управління цивільного захисту та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на ліквідацію можливих наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- підвищити стійкість територіальної громади до впливів і наслідків ситуацій, пов'язаних з воєнним станом.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом відсутні.

Характеристика поточного стану довкілля й здоров'я населення, в тому числі на територіях які ймовірно зазнають впливу, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Природно-географічні умови території Вишнівської громади та основні кліматичні процеси сприятливі для формування різних видів діяльності, що забезпечує соціально-економічний розвиток громади (промисловість, агровиробництво, комунальна сфера, рекреаційна діяльність, торгівля, сфера послуг, екологічний туризм та ін.).

Дослідження стану атмосферного повітря дозволяють констатувати його як «чисте, незабруднене», що є сприятливим для організації рекреаційної і туристичної діяльності, розбудови сфери короткотривалого і довготривалого відпочинку та відповідної інфраструктури для забезпечення даних видів діяльності.

У процесі аналізу поточного стану довкілля були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері охорони навколишнього природного середовища й реалізують державну політику в сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на локальному й регіональному рівнях.

Стан навколишнього природного середовища громади характеризується як задовільний. При цьому помірні техногенні навантаження отримують атмосферне повітря, ґрунти та водний басейн. Забруднення атмосферного повітря на території громади відбувається в результаті викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є транспорт та частково специфічні технології і устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Проте, на даний час, основним забруднювачем на території залишається автотранспорт. У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких є токсичними. Великий обсяг викидів від автотранспорту пояснюється, насамперед, збільшенням кількості приватного автотранспорту, експлуатацією технічно-застарілого автомобільного парку, аварійним станом доріг та ін.

На даний час на території громади зберігається досить напружена ситуація з водокористуванням та охороною поверхневих вод. Причиною незадовільного стану

поверхневих вод є значне захаращення берегів і водного дзеркала річки сміттям і господарсько-побутовими відходами.

Серед найгостріших екологічних проблем, актуальних на території громади є проблема управління відходами. Стихійні сміттєзвалища організовуються населенням, в основному, на околицях населеного пункту, де наявні локальні природні пониження.

Отже, основними факторами впливу стану навколишнього середовища на здоров'я населення є забруднення атмосферного повітря та якість питної води.

Ключові виявлені екологічні проблеми громади, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування.

Серед важливих екологічних проблем громади, в тому числі що мають ризики впливу на здоров'я населення, можна виділити наступні:

- викиди забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами;
- недостатньо ефективна системи управління твердими побутовими відходами, наявність на території громади неутілізованих твердих побутових відходів та несанкціонованих звалищ.

В процесі виконання СЕО був проведений аналіз низки документів міжнародного, державного, регіонального та місцевого рівня, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення. Також були розглянуті документи, що містять екологічні цілі та завдання у сфері охорони здоров'я. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики, визначених у вищезазначених документах, показали значну ступінь відповідності цілям, які визначені в Стратегії.

Для досягнення цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації Стратегії та Плану заходів.

Зобов'язання в сфері охорони довкілля, в тому числі пов'язані з запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в документі державного планування включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи - нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи - проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків

Опис наслідків реалізації проектних цілей документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, в тому числі кумулятивних, синергічних позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу Стратегії та Плану заходів на довкілля та здоров'я населення. Водночас, були виявлені потенційні ризики негативних впливів на навколишнє середовище, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих цілей, прийнятих в Стратегії.

Серед ключових наслідків реалізації Стратегії, на які звертається увага, доцільно виділити:

- вплив на атмосферне повітря;
- вплив на водні ресурси;

- вплив на здоров'я населення.

Для кожної проектної цілі Стратегії, що може мати потенційні негативні наслідки (впливи), які визначені в процесі аналізу впливу на окремі компоненти довкілля, наданий короткий опис потенціального кумулятивного впливу та пропозиції щодо їх пом'якшення.

Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Для досягнення цілей екологічної політики, встановлених на національному й місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища й здоров'я населення, що впливають з реалізації Стратегії і Плану заходів.

Для кожної стратегічної цілі виділено ряд комплексних заходів економічного, соціально-політичного, технологічного та культурного характеру.

При планування діяльності щодо запобігання утворенню, зменшенню обсягів утворення відходів, зниженню негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище неодмінно враховано вимоги Закону України «Про утворення відходів».

Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації тощо).

У контексті СЕО документації «Стратегії розвитку Вишнівської селищної територіальної громади на період до 2027 року» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Альтернатива 1: «нульовий сценарій», тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії;

Альтернатива 2: розроблення декількох галузевих секторальних програм розвитку Вишнівської селищної територіальної громади.

Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток території є сумнівним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання природних, матеріальних і фінансових ресурсів, погіршення екологічної ситуації в цілому.

Обрання Альтернативи 2 безумовно сприяло б вирішенню окремих галузевих проблем, але значно зменшило кумулятивний ефект, який створює розробка Стратегії розвитку Вишнівської територіальної громади.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, в тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження Стратегії та Плану заходів є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матимуть дані документи, а також необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку у майбутньому.

Моніторинг та оцінка здійснюються на основі систематичного збору інформації про стан реалізації запланованих завдань та цілей в ситуації, що змінюється. Збирання даних і систематичний їх аналіз має на меті оцінити:

- відповідність до визначеного часу реалізації;
- ступінь реалізації, закладених у документі проектів та, водночас, досягнутих таким чином результатів;
- запровадження змін до завдань у зв'язку зі змінами соціально-економічних умов.

Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення.

Зважаючи на географічне положення території Вишнівської територіальної громади реалізація Стратегії та Плану заходів не матимуть транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проекти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проекту Стратегії, буде спрямовано на покращення екологічної, продовольчої безпеки громади, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення та передбачає реалізацію заходів, спрямованих на встановлення, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, удосконалення системи управління відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи Стратегії пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання заходів Стратегії вказує на те, що реалізація проекту ДДП позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку. Визначено, що сценарій без прийняття Стратегії не відповідає законодавству України та створює загрози населенню громади (умовно прийнятний ризик) внаслідок можливості виникнення екологообумовлених захворювань населення.

Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін Вишнівської селищної територіальної громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку". Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. -Режим доступу:
3. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
4. Стратегія розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року. –Режим доступу: <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/rozvitok-regionu/strategiya-rozvitku/proekt-strategiyi-rozvitku-dnipropetrovskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku>
5. Схема планування території Дніпропетровської області <https://data.gov.ua/dataset/7-12-2019/resource/b98c7967-8130-49d9-a8b0-661cd230a52d>
6. Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2024 рік. Режим доступу – <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/Pro%20oblast/Ekologhiia/Rehionalna%20dopovid%20ta%20Ekologichnyi%20pasport/ekologiya%20pasport/2024/%20%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%20%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%202024%20%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf>
7. Регіональна схема формування екологічної мережі Дніпропетровської області. - <https://oblrada.dp.gov.ua/rishennia/sklikannia-7/viii-session/176-8vii/>
8. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посіб. / Г.Б. Марушевський. К: Проект РЕОП, 2015. -95 с.
9. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. -[Електронний ресурс] - Режим доступу: [y:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text)
10. Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» Режим доступу <https://mepr.gov.ua/news/34766.html>.
11. О.Г. Васенко, О.В. Рибалова, С.Р. Артем'єв Інтегральні та комплексні оцінки стану навколишнього природного середовища: монографія. – Х: НУГЗУ, 2015. – 419 с.
12. Полупан М.І., Величко В.А. Номенклатура та діагностика еколого-генетичного статусу ґрунтів України для їхнього великомасштабного дослідження. - К.: Аграр. наука, 2014. - 496 с.
13. Серета М. С. Діагностика ризиків та загроз впливу техногенно порушених земель під звалищами твердих побутових відходів на сільськогосподарські угіддя. Вісник ПДАА. 2021. № 3. С. 91–100.
14. Писаренко П.В., Самойлік М.С., Цьова Ю.А., Серета М.С. Теоретико-методологічні засади управління сферою поводження з твердими відходами на регіональному рівні, ПДАУ, 2021. - 524 с.94
15. Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Дніпропетровської області на 2021-2027 роки
16. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Регіонального плану управління відходами Дніпропетровська область - <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/EKOLOGIA/CEO-2025-10-15/CEO-zvit-RPUV-DPobl.pdf>
17. Звіт про стратегічно екологічну оцінку проекту програми соціально-економічного та культурного розвитку Дніпропетровської області на 2022 р. - https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/Pro%20oblast/Rozvytok%20rehionu/Sotsialno-ekonomichnyi%20ta%20kulturnyi%20rozvytok/2022/08.11.2021/%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%A1%D0%95%D0%9E_compressed.pdf
18. ДСТУ-НБВ.1.1-27/2010 "Будівельна кліматологія"
19. ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Зі зміною № 1.

ДОДАТКИ

Відповідальний за підготовку документа:

Провідний спеціаліст
Виконавчого комітету
Вишнівської селищної ради

(підпис)

Анатолій МИРОНЕНКО

Мобільний телефон: +380 98 519 63 40

Електронна пошта: tech.vishnsrada@gmail.com

